Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 144
5 KASIM 1979
PAZARTESİ
10 LİRA

Demokrasi güçlerine saldırıya hazırlanan

Demirel hükümet kurmak için teminat istiyor

● AP Genel Başkanı CHP'nin dolaylı desteğini sağlama umudunu taşıyor. CHP ise MHP'yi iktidarın gizli ortağı yapmama mazereti ile hükümete destek sağlamayı düşünüyor.

24 Ekim tarihinden beri beri Demirel, hükümeti kurmaya memur edilmiş vaziyette. Başta CHP olmak üzere, MSP ve MHP'nin topu Demirel'e atmak konusundaki gayretleri olumlu sonuç verdi. Şimdi Genel Başkanın hükümeti gerçekten kurabilmesini sağlamak gerekiyor. MHP'nin bu yöndeki çabalarının nedeni çok açık. Bu parti kendisini doğrudan hükümet ortağı yapacak bir siyasi formülün bugün için pek geçerli olmadığının bilincinde. Bu yüzden de kendisinin de doğrudan ortak olacağı bir çözüm konusunda bu partinin sesi pek cılız ve mahçup bir şekilde çıktı. MHP'nin hedefi faşist militanları üzerindeki baskıyı hafifletmek ve devlet katlarında tekrar tırmanma olanağı bulmak. Altı bakanlık olmasa bile altı müsteşarlık elde ederek bu hedefe varabileceğini hesaplıyor şimdilik. Onun için en büyük tehlike ise AP'nin elaltından CHP ile anlaşarak MHP desteğinin kıymeti harbiyesini pek azaltacak bir formülün ortaya çıkması ihtimali.

MHP'nin hesabı ise açığa çıkan bir «batıldan» sonra diğer «batıl'ın» da teşhir edilmesini sağlamak. Bu yüzden AP'nin CHP ile gizli bir anlaşma yapması bile onları korkutmuyor. İki «batıl»ın birlikte batışını görme zevkini tatmak revaninin kay-

Devamı s. 7. sütun 1'de

BURJUVAZİNİN SİYASİ BUNALIMI

Tekelci burjuvazi yıllardır egemenliğinin siyasi formülasyonuna yani hükümet teşkiline istikrar getiremedi. 1970 yılından buyana tam yedi hükümet değişikliği yapmak zorunda kaldı. Şu anda bile kalıcı bir hükümet formülasyonuna ulaşabilmiş değil. Burjuva hükümetlerinin yedi yıllık dökümü şöyle:

● 12 Mart muhtırasının ardından, 26 Mart 1971 tarihinde göreve başlayan 1. Nihat Erim hükümeti AP ve CHP'li bakanlarla bazı bağımsız bakanlardan oluşmuş ve meclisten 321 oyla güven almıştı. Adalet partisinin partili bakanları hükümetten çekmesi ve onbir bağımsız bakanın istifasıyla hükümet düşmüştü.

● Nihat Erim'in 2. hükümeti 11 Aralık 1971'de bu sefer 301 oyla güven almıştı. Ömrü sadece dört ay süren 2. Erim hükümeti Sıkıyönetim kumandanlıklarının yayınladıkları bir bildiri ne-

Devamı s. 7, sütun 4'de

Hapishanelerdeki faşist komandoların sinirleri gergin

● Paşakapısı Cezaevi isyanında genel af istendi.

Bayram arefesinde Paşakapısı cezaevinde tutuklu ve mahkûm faşist komandolar isyan ettiler. Gece saat yirmi üçe kadar süren isyan sırasında oniki gardiyan rehin alındı, cezaevi savcısına ateş açıldı. cezaevi pencerelerine MHP yazan bezler asıldı, cezaevi damına üç hilalli bayrak çekildi. Faşist komandolar için genel af talebinin de bulunduğu bir bildiriyi Tercüman muhabirine verdiler.

Yıkıldı yıkılacak, yeni hükümet gelince af çıkacak umutlarıyla bugünlere gelen

Devamı s. 7. sütun 6'da

Gerçek Durum

Demirel'i esas korkutan döviz kıtlığıdır

Şu günlerde politikanın odak noktasında yine Demirel var. Acaba kabineyi fazla geciktirmeden kuracak mı, yoksa erken seçimi zorlamak için oyalama taktiğini mi sürdürecek?

«Kamuoyu»nun büyük bir bölümü Demirel'in biran önce Hükümet'i kurmasından yana. Tabii bu noktada herkes, her çevre, her siyasi çizgi kendi çıkarını ön planda tutuyor.

Üzerinde en çok durulan Demirel'in bir AP, yani bir azınlık hükümeti kurması. MC döneminin acı hatıraları henüz tazeliklerini yitirmediklerinden yeni bir MC denemesinin adını anan şimdilik yok. Çünkü böylesi bir girişime toplumdan büyük tepki yükseleceğinden korkuluyor. Kimi egemen güçlerin MSP'yi hazmetmemeleri de yeni bir MC girişimini güçleştiriyor. Üstelik AP'nin seçimlerde yakaladığı oy oranı, AP hükümeti kurulması için elverişli bir atmosfer oluşturuyor. Bu yoldan, Demirel'in erken seçim için oyalama taktiğinin boşa çıkartılacağı da hesaplanıyor. Yani, «AP'nin seçimlerde eriştiği oy yüzdesi parlamentoda çoğunluğu sağlamaya ve tek başına hükümet kurmaya yetecek seviyeye erişmiştir. O halde bir erken seçimle bugün seçmenin eğilimini yansıtamayan parlamento aritmetiği düzeltilmelidir» gerekçesiyle —bir bakıma «haklı»— gözükerek erken seçim isteyen Demirel'e, «Sen erken seçimi, parlamentoda çoğunluğu sağlayıp tek başına hükümet kurmak için istiyor değil misin? Al sana istediğinden da fazla destek, kur kabineyi!» deniyor. Görüldüğü kadarıyla bu politika, Demirel'in oyalama taktiği karşısında —şimdilik— başarılı olmaktadır.

Tekelci burjuvazinin büyük bölümü, egemen güçlerin çoğunluğu, AP'nin eriştiği oy yüzdesinden memnun olduklarını saklamamaktadırlar ve AP hükümetinin kurulmasından yanadırlar. Çünkü böylesi —geçmişteki tecrübelerin de gösterdiği gib.— onlar açısından koalisyonlardan, hükümet bunalımlarından çok daha «istikrarlı»dır. Bunun için de onlar bir AP hükümetinin güvencesi olan parlamento çoğunluğunun sağlanması için erken seçim-

Devamı s. 7, sütun 7'de

gedik

KURTUL ADINDA BİRİ

Kurtul adında biri 27 Mayıs öncesi «hürriyet kahramanlığı» adına Menderes'e küfretmekten hapse girmişti.

12 Mart'ta Nihat Erim'in basın müşaviri oldu.

Ecevit - İnönü çatışmasında Ecevit'i kazandırmak için dergi çıkarmaya başladı.

73 Cumhurbaşkanı seçiminde Gürler Paşa'yı tuttu, o yüzden Ecevit'i «defterden silecek» kadar «prensipli» davrandı.

Sonra «prensipli»liği o kerteye vardırdı ki, geçen yıl milleti Ecevit'ten kurtarmak için Tercüman Gazetesi sütunlarında «mücadeleye atıldı».

Ardından Tercüman'ın özel muhbir-muhabirliğine terfi etti.

Şimdi, Menderes'i asan ara rejimcilerle Menderes'in ölüsünün fedaisi Demirel arasında mekik dokuyor.

Millet bu Kurtul'dan kurtulamıyacak mı?

taşı

Ecevit: Parti'sinin uğradığı yenilginin gerçek sebeplerini tahlil edemiyor. Sağ politikayı sürdürmekte kararlı görünüyor.

Topuz: Kabahati Genel Yönetim Kuruluna yüklüyor. Kurultaydaki amacı Ecevit'i kuşatacak bir yönetim oluşturmak.

Baykal: Topuz ile birlikte Ecevit'in ençok hışmını çekenlerden. O da yeni yönetimde etkinlik kurma amacında.

Genç: Sosyal demokrasinin yenilgisi konusunda henüz dişe dokunur bir eleştiri getiremedi. Kurultaydan sol kanadın güçlenerek çıkacağını umuyor.

CHP Kurultayı ne getirebilir?

● Ecevit dizginleri elden bırakma niyetinde değil.
● «Muhalefet» sağ yönelimi engeleyecek güçten ve açıklıktan yoksun.

Gazetemiz baskıya verildiği sırada çalışmalarına başlayan CHP Kurultayının, iflası seçimlerle belgelenen sosyal demokrasiye ne getireceği henüz belli değildi. Ancak Kurultay öncesinde CHP'nin çeşitli hiziplerinin sözcüleri tarafından yapılan açıklamalar ve seçim yenilgisi üzerine getirilen yorumlar Kurultay'ın ne getirebileceği konusunda güçlü belirtiler ortaya koymaktadır. Başta Ecevit olmak üzere sağ kanat sosyal demokrasinin Topuz ve Baykal'ı da içeren çeşitli temsilcileri partilerinin iflasına ilişkin dişe dokunur bir yorum getirebilmiş değillerdir. Devraldıkları enkazı temizleyebilmek için daha uzun bir süreye ihtiyaç duyulduğunu, MC'nin kötü mirasının üstesinden gelmek için almak zorunda oldukları kararların halk tarafından kavranamadığını, seçim sonuçlarının «zor günlerin partisi olan CHP'nin yazgısı» olduğunu vurgulayan Ecevit'e, Parti içinden maddi gerçeklere dayanan bir cevap gelmiş değil, Sağ sosyal demokratların temsilcilerinden Baykal ve Topuz hizipleri ise meseleyi kişiselleştirmekten ve müstafi Genel Yönetim Kurulunun beceriksizliğinden dem vurmaktan, kişisel yönetim'e çatmaktan başka bir şey yapamadılar.

CHP'nin sol kanadının temsilcisi olduklarını öne süren, ama şimdiye kadar tavır ve önerileriyle, ya da eleştirileriyle «sol kanat» olmayı hakettiklerini kanıtlayamayan kesim de, iflâs karşısında dişe dokunur bir eleştiri getirmiş değildir henüz. Bu kesimin Kurultay'da alacağı tavır, sol kanat temsilcileri olmaya hak ka-

Devamı s. 7, sütun 3'de

Üstündağ: Sağ politikanın basit bir aleti. Kullanıldı ve atıldı.

Uğur: Genel sekreterliğe oynadığı çok açık.

CHP Tam Gün yasasını kendi eliyle boğdu

Ecevit Hükümeti giderayak «Tam Gün Yasası»nı büsbütün işlemez hale getiren bir yönetmelik çıkardı. Bu yönetmeliğe göre, Tam Gün Yasası'na uyup hastanelerde çalışmayı kabul eden doktorlara özel muayene açma hakkı geri veriliyor. Hastanelerde saat 17.00'ye kadar çalışan doktorlar, bu saatten sonra kendi muayenehanelerinde de paralı muayene yapabilecekler.

Sağlık hizmetleri devlete Anayasa ile verilmiş bir görevdir. Yıllardır bu görev aksamıştır, savsaklanmıştır. Sağlık alanı dizginsiz bir sömürüye terkedilmiştir.

Hükümetler zaman zaman bu sorunu «çözmek» için girişimde bulundular. Ecevit Hükümetinin girişimi olan Tam gün yasası da, bu yönde atılmış, eksik ve geliştirilmeye muhtaç bir adım idi. Ama, bu adımın atılmasıyla birlikte gerici güçlerin saldırıları da başladı. Sömürü ve soygun imkânlarının daraltılmasına karşı yoğun bir kampanya başlattılar. «Tuzu kuru» doktorlar, hastanelerden ayrıldılar. Yasaya karşı pasif ve aktif direnişin bütün yollarını denediler.

Artık şu iyice anlaşılmıştır ki, sağlık hizmetleri, kişilerin veya özel kurumların sorumluluğuna, daha doğrusu sorumsuzluğuna terkedildiği sürece çözüme ulaştırılamaz. Sağlık hizmetlerinin bütünüyle devletleştirilmesi ve ciddi olarak yeniden organize edilmesi gereklidir. «Kişi sağlığını koruma» anlayışı yerine halk sağlığını koruma anlayışı egemen kılınmalıdır.

Bu yönde atılacak adımlar, kararlıca atılmalıdır. Sağlık sömürücülerinin direnecekleri, karşı koyacakları önceden hesap edilmelidir. Bunlara asla ödün verilmemelidir.

Ama Ecevit hükümeti, attığı bir tek, yetersiz ama olumlu adıma bile sahip çıkmadı. Tam Gün yasasını daha da geliştirmek yerine, gericiliğin saldırılarına boyun eğdi. Hükümetten düştüğü, bugün yarın gideceği halde, halka değil, sağlık sömürücülerine yaranma yolunu seçti. Çıkardığı son kararname ile, Tam Gün yasasını y'ne kendi elleriyle işlemez hale getirdi.

Reformculuğun yapıp yapacağı işte bu kadardır

Bayrampaşa katliamı Demirel'e bir ihtardır

● Faşist milliyetçi hareket kendisini örtülü de olsa iktidara ortak etmeyen bir hükümet formülünü terör sopasıyla uyarıyor.

Sosyal demokrasinin 14 Ekim yenilgisi ve hükümetin istifası üzerine kısa bir duralama dönemi geçiren faşist terör, İstanbul Bayrampaşa'daki kahvehane katliamı ile yeniden ivme kazandı. Altı yurttaşımızın hunharca katledildiği kahvehane baskınından sonra faşist terör Anadolu'nun birçok kentinde de tekrar tırmandı. Birçok çok yurtsever ve devrimci katledildi. «Hiç bir iz bırakmadan» kaybolan faşist canilerin bu eylemi faşist milliyetçi hareketin hükümet kurma çalışmaları içinde olan Demirel'e bir ihtar niteliği taşıdığı açıktır.

Emekçi halkın büyük kesimi tarafından lanetlendiğinin bilincinde olan faşist hareket Ecevit hükümetinin istifasından sonra hükümet ortağı olmaya hazır bulunduğunu ifade edememiş, hep AP'nin kuracağı bir hükümete dışardan destek olacağını söylemiştir. MHP üstü örtülü bir biçimde iktidar olmak istemektedir. MHP Demirel'den altı bakanlık değil, altı müsteşarlık talep etmektedir.

Demirel ise, MHP, MSP, Bağımsızlar, Nizam Partisi oylarıyla oluşacak bir babil kulesinin Partisini ve kendisini yıpratacağını görmekte ve «hükümetin ona destek olacakların alt alta toplanmasıyla kurulamıyacağını» beyan etmektedir. Demirel «sorun meselelerin üstesinden gelebilecek bir hükümet kurmak zorunluluğu vardır» diyerek CHP'ye elaltından çağrı çıkarmakta, ondan destek istemektedir.

Faşist hareket ise birkaç günlük umutlu bekleyişten sonra Demirel'e bir ihtar çekmenin zamanı geldiğini düşünmüştür. Altı yurttaşımızı katlederek kendisini iktidarın nimetlerinden uzak tutacak bir hükümet formülünün başına bela olacağını ifade etmektedir. Faşist milliyetçi hareket, Halk Partisi iktidarı zamanında bile dokunulamayan örgütsel hukuki varlığına Demirel hükümetinin hiç dokunamıyacağını bilmekte ve bunun rahatlığıyla «beni devre dışı tutarsanız, yakar kavururum» demektedir.

Şovenizm kasırgası niçin estiriliyor?

● Türkiye-Yunanistan arasında sun'î bir gerginlik emperyalizm ve egemen sınıflar tarafından yaratılıyor.
● Türkiye egemen sınıfları şovenizmi kışkırtarak iç operasyonlara hazırlanıyor.

Türkiye egemen sınıfları emperyalizm tarafından anahatları belirlenen hedeflere ulaşmak için seçim sonuçlarıyla birlikte «kamuoyunu» biçimlendirmek çabalarını yoğunlaştırdılar. Burjuva gazetelerinden, siyasetçilerine sıçrayan ve Cumhurbaşkanının 29 Ekim demecine de yansıyan iddialara göre Yunanistan, Türkiye'ye karşı düşmanca bir politikayı yoğunlaştırmış «Yunan Izmir»den, Trakya'dan bahseden Yunan politikacıları ve gazeteleri, karşı karşıya bulunduğumuz dış tehdidin ciddiliğini gösteriyormuş.

Böylece egemen sınıflar açısından hazırlanan sahnenin dekoru tamamlanmaktadır. Bir yandan ülkeyi «bölmeye çalışanlar», yani iç düşmanlar, bir yandan da «topraklarımıza göz diken Yunan gavuru» yani dış düşmanlar...

Üstelik bunlar elbirliği etmişler, iç düşmanlar, dış düşmanlar tarafından destekleniyormuş.

Bu oyun gerek bizim ülkemizde gerek sömürücü egemen sınıfların varlıklarını sürdürdüğü diğer ülkelerde defalarca sahnelenmiştir. Ya tehlikeye giren sömürü düzeninin sürdürülmesi için, ya da sömürünün daha da yoğunlaştırılması için.

CHP destekli bir AP hükümetinin ya da gizli bir MC'nin yaratılmak istendiği şu günlerde sömürücü egemenler bir yandan işçilerin ekonomik mücadelesini baskı altına almak, sömürülerini arttırmak isterlerken bir yandan da emekçi halk muhalefetinin sesini kesmek, demokratik kitle örgütleriyle, siyasi partileriyle sömürü ve baskıya karşı duran güçleri etkisizleştirmek istiyorlar. Bunu sağlamak, emekçilerin gerçekleri görmesini engellemek için şovenizm sis perdesini, dış düşman toz dumanını yaymak istiyorlar.

Emekçi halktan yediği silleden hiçbir ders çıkaramayan bay Ecevit de 29 Ekim beyanatında «bölücülük» avazelerini yükseltti. Aynı gün gazete sayfalarında boy gösteren eski MC şeflerinin demeçlerinden hiçbir nitelik farkı taşımayan bu sözler egemen sınıfların hazırladığı yeni operasyonlara çanak tutmaktan başka bir işe yaramadı. Hükümet kurma çalışmaları içinde bulunan De-

Devamı s. 7, sütun 4'de

Bayram mı zindan mı?

40 kilo et 7-8 bin lira olursa...

Kurban bayramını insanlar dört gözle beklerdi. Çünkü yıl boyu ete hasret yaşıyanlar, bu bayramda olsun bir parça et yiyebilmenin mutluluğunu yaşamaya alışkındırlar.

Ama hayat pahalılığı, bayramları bile çekilmez hale getirdi.

Diyelim ki, kurban pahalı, ya ibadet. Kurban kesmek bir çeşit ibadet sayılmaz mı? Hacca gidemiyenler kurban keserek ibadetlerini yerine getirirler. Ama artık günümüzde ibadet bile yapılamaz hale geldi.

Türkiye bir hayvancılık ülkesidir. Hatta o kadar ki, bir çok komşumuz, et ihtiyacını Türkiye'den kaçak olarak sağladıkları hayvanlar sayesinde gidermektedirler. Ama Türkiye'de insanlar, kurban bayramlarında bile et bulamaz hale gelmişlerdir. Nasıl bulsunlar ki?

1920'lerde okkası 5 kuruşa, 1930'larda okkası 70 kuruşa, 1950'lerde kilosu 350 kuruşa, 1958'lerde kilosu 550 kuruşa, 1968'lerde kilosu 17 liraya, 1972'de kilosu 20 liraya, 1978'de 130 liraya satılan etin kilosu bugün tamı tamına 220 lira olmuş.

Geçen yıla göre gıda maddelerindeki artış hesap edilemiyecek kadar fazla. Artık rakamlar, artış miktarını değil de, artış hızını araştırır hale geldi. Geçen yılın ilk sekiz ayındaki fiyat artışlarına göre, bu yılın ilk sekiz ayındaki fiyat artışları şu kadar daha fazla!

Toplam olarak	: %47.6
Gıda maddeleri	: %45.6
Aydınlatma	: %94.6
Giyim	: %71.4
Diğerleri	: %63.3

Diyelim ki bu rakamların dilinden de anlamadınız. Yani, hayat pahalılığının ölçüsü buradan da çıkmıyor. O zaman, bir ailenin aylık ihtiyaçlarına bakalım.

Ticaret Odası oturmuş bir hesap yapmış. Bir çocuğu olan üç kişilik bir ailenin aylık giderlerinin fiyatlarını alta alta yazıp toplamış. Gerçi Türkiye'de üç kişilik aile sayısı çok azdır ama, ortaya hepimizi ürküten şu rakam çıkmş: 24.476 lira!...

Bu parayı nerden bulacağımızdan, nasıl bulacağımızdan daha önemli olan, bulamazsak ne olacağıdır.

Bu paranın 18.076 lirasının mutfak masrafı olacağı hesapedilmiş. Yani tenceremizde bu değerde yiyecek pişmeli ki, biz de çalıştığımız işi pişirebilelim. Altından kalkıp üstesinden gelebilelim. Aksi halde dizlerimizin gücü, gözlerimizin

Devamı s. 7, sütun 5'de

Sol'a verilen oylar

Av. Müşür Kaya CANPOLAT

14 Ekim seçimlerinde sosyalist partilere ve bağımsız adaylara verilmiş oylar, belirlenmiş bu siyasetlere militan üyeleri tarafından verilmiş oylardır. Seçim yapılmış illerde söz konusu siyasi çizgilerin tüm taraftarlarının dahi oylarını kullanmış olduğu kuşkuludur. Oylar alınabilecek sempatizanların ve geniş kitlelerin oylarının alınamadığı ise kuşkusuzdur.

Bu gerçeği unutturmaya çalışan sermaye sözcüleri ve yazarları, kitle haberleşme araçları ile, «sandıktan çıkan sol oyların tamamının bunlardan ibaret» bulunduğunu yaymaya çalışmaktadırlar. Her seçimden sonra bu propaganda tekrar edilmekte işçi sınıfı ve emekçilerin yükselecek eylemleri kırılmağa çalışılmaktadır.

Bu seçimlerde sağ partilere yüzbinlerce oy kaptırmış olan sosyal demokratlar da, sol'a oy kaptırmadıklarını ileri sürerek teselli olmağa çalışmakla, sol aleyhine sürdürülen bu propagandaya yardımcı olmaktadırlar.

Bu propogandayı iflas ettirmek şimdi sosyalist partilerin ve belirlenmiş siyasetlerin en âcil görevi olmuştur. Bunun için yeni bir seçimi beklemeğe bile gerek yoktur. Bu parti ve siyasetlerin ortak yönetiminde başlatılacak kitle eylemleri, yapılacak güçbirliği, giderek oluşacak anti-faşist cephe bu propagandayı bir anda söndürmeye yetecektir. Erken ya da olağan bir seçim gününde ise böyle bir cephenin nasıl bir seçim çalışması yapacağı ve ne miktar oy alacağı düşünülürse, burjuvazinin bir daha böyle bir propagandayı yapamıyacağı gün gibi ortaya çıkacaktır.

Bu nedenle sosyalist parti ve siyasetlerin gün geçirmeksizin «birlikteliğe» ulaşmaları kaçınılmaz görevleridir.

Sola verilmiş oylar da birlikteliğin yolunu aydınlatmış, bunu zorunlu kılmıştır.

Seçim propagandalarında esasda birbirleri ile çelişmiyen parti ve adayların düzenledikleri ortak seçim toplantılarının daha başarılı olması, seçim sonucunda bunlar arasında dengeli ve birbirini tamamlayıcı bir oy dağılımının ortaya çıkması, birliktelikten başka bir çözüm yolu bulunmadığını kesin olarak gözler önüne sermiştir.

Bu örgütler daha önce başarısız kalan birliktelik girişimlerini daha da yaygınlaştırarak sürdürmek zorundadırlar.

Sandığa kadar uzayan bölünmüşlüğü ve bu nedene dayalı dağınıklığı tek başına çözümlemek mümkün değildir.

Sol oylar'dan başka sonuçlar çıkarmanın birlikteliğe zarar verecek değerlendirme hataları yapmanın, anti-faşist cephe'ye yan çizmenin olumsuzluğu, sol oyları verenler tarafından da, verecek olanlar tarafından da bu aşamada daha net olarak görülecektir.

Sol oylar anti-faşist cephede yer alacakları göreve çağırıyor!

Toplum sağa kaymamıştır

A Hamdi KARSU

Bilimsel sosyalistlerin «eşyayı adıyla çağırmaları», yani, gerçeğin somutluğuna büyük önem vermeleri ahlâkî bir sorun değildir. Bilimsel sosyalistler bunu, sınıf mücadelesini doğru yönlendirebilmek, önlerinde duran görevlerin üstesinden hakkıyla gelebilmek, toplumsal gelişmelerin çok yönlülüğü karşısında doğru siyasal tutum alabilmek için yaparlar. Yani, gerçeğin bugününe ve geleceğine egemen olmak için gerçeğin sunduğu somutluğu, derinliğine kavramaya çalşırlar.

14 Ekim seçimlerinin sonuçları farklı çevrelerde farklı yorumlara uğradı. Seçimlerin sayısal sonuçlarından toplumsal eğilimler çıkarmaya çalışanlar, yaklaşım biçimleri farklı olduğu için, aynı verileri kullanmalarına rağmen farklı sonuçlara vardılar.

Buna bir örnek olarak Türkiye'deki seçim sonuçlarını değerlendiren Avrupa basını gösterilebilir. Avrupa basını, seçimlerde sağ partilerin oy oranlarını artırmalarına bakarak, «toplumun sağa kaydığı» sonucuna ulaştı.

Bu, sonucun bir tek öğesini, öteki unsurlardan ve faktörlerden ayıran ve tek başına değerlendiren yanlış bir yaklaşımdır. Toplumsal mücadelede kitlelerin sınıfsal ve toplumsal nitelikli yönetimleri böylesi kısır yaklaşımlardan çıkarılamaz.

Avrupa basınındaki bu kısır değerlendirme yöntemi, toplumun öteki ve gerçek dinamiklerini hesaba katmamıştır.

Toplum sağa kaymaz mı? Elbet de kayar. Tek tek sosyal sınıfların sağ yönelimlerinin toplamı, toplumun sağa kayması olarak nitelenebilir. Örneğin: gelişmiş kapitalist toplumlarda sol dinamiklerin yükseldiği dönemler olmuştur. Kitlelerin sol siyasal tercihleri güçlenmiştir. Ama, kapitalist sistemin kendi sorunlarına bulduğu nisbî çözümler sonucu ve buna bağlı olarak zaman zaman belli bir sağa kayma da gözlenmiştir. Tüketim toplumlarının görece rahatlığı, tek tek sosyal sınıfları bu yönde etkileyebilir. Bilimsel sosyalizm bu tarihsel eğilimi her zaman hesaba katmıştır.

Ama Türkiye için aynı şey söylenebilir mi? Hele hele, 14 Ekim seçim sonuçlarına bakarak «toplum sağa kaymıştır» gibi bir belirleme yapılabilir mi?

Göstergeler hiç de bu yönde değil. Sağ partilerin aldıkları toplam oy kitlesi, geçen seçimlere oranla yüz bin dolayında artmıştır. Bu % 3.8'lik bir artışı ifade etmektedir. Ancak genel oya göre sağ partilerin oy oranlarındaki yüzde artışı bundan daha fazladır. Bu ise, sosyal demokrasiden küsen ve bu nedenle, sağ partilere de yönelmeyip sandıktan uzak duran kitlelerin sayısındaki artışla açıklanabilir. Çünkü CHP'nin eksilen bir milyona yakın oyu sağ partilere kaymamıştır.

Buna karşılık seçimlerden sol güçlerin zararlı çıktıkları söylenemez. Olsa olsa, umulan başarıyı elde edememiş olmalarından sözedilebilir. Örneğin: 1977 seçimlerine göre, sol oylarda % 14'lük bir artış olmuştur. Üstelik, sola verilen oylardaki artışın yarıdan fazlası (% 53) bilimsel sosyalistlere yönelmiştir.

Görülüyor ki, hiç bir zorlama yönteme başvurmaksızın, seçimlerden objektif sonuçlar çıkarmak ve kitlelerin yönelimlerine dair ipuçları da değil, sağlam veriler elde etmek mümkün olabiliyor. Ve bu göstergeler, hiç de, «toplumun sağa kaydığını» göstermiyor!

Sosyalist ve genel olarak sol güçlerin seçimlerden umulan başarıyla çıkamamış olmaları, toplumun sağa kaydığına değil, henüz sola çekilemediğine bağlanabilir. Sosyal demokrasiden soğuyan ve uzaklaşan geniş seçmen kitlesine güvenilir bir alternatif olarak **solun birliği** ve **sosyalistlerin birliği** gösterilemediği için, bu kesim seçimlerden uzak durmayı tercih etmiştir. Buradan çıkarabileceğimiz tek bir sonuç olabilir: Sosyal demokrasinin kitleler üzerinde etkinliği daralmıştır ama, ondan boşalan yere sosyalistlerin ve demokratik güçlerin etkinliği geçirilememiştir.

Sınıf mücadelesinin bu denli kızıştığı, faşizmin azgınlaştığı, yoklukların, yoksulluğun milyonları perişan ettiği, de-

Devamı s. 7, sütun 5'de

TÜM-DER: «Sıkıyönetim en kısa sürede kaldırılmalıdır»

● Yeni seçilen Tüm-Der Merkez Yürütme Kurulu, Genel Kurul kararlarını hayata geçirme ve bu konuda gerekli tüm olanakları zorlayarak yürütme konusunda kararlı olduklarını bildirdi.

Tüm-Der Merkez Yürütme Kurulu yaptığı bir basın açıklamasıyla III. Olağan Merkez Genel Kurulu kararlarını kamuoyuna duyurmuştur. Tüm-Der Merkez Yürütme Kurulu'nun basın açıklaması aynen şöyledir:

«Derneğimiz III. Olağan Merkez Genel Kurulu 20-21 Ekim günleri toplanmış ve çalışmalarını tamamlayarak yeni yönetim organlarını seçmiş ve önümüzdeki dönem çalışmalarımıza ışık tutacak kararlar almıştır.

Örgüt Genel Kurulumuzun yeni dönem Merkez Yürütme Kurulu olarak görevlendirdiği kurulumuz, bu kararları ve Genel Kurulumuz eğilimlerini basın ve kamuoyuna duyurmayı bir görev bilmektedir.

Gün geçtikçe artan hayat pahalılığı, faşist baskılar biz memurlar da dahil tüm emekçi halkımızı insan onuruna yaraşmayan bir yaşantıya itmiştir. Örgütümüz TÜM-DER'in III. Olağan Genel Kurulunun yapıldığı dönemde ve uzun yıllardan beri emekçi halklarımıza ve biz memur kitlesine karşı uygulanan baskı ve sindirme politikası olanca hızıyla devam etmekte olup, gelecek günlerde bu baskı ve şiddetin daha da artacağı ortada duran bir gerçektir. Aileleri ile birlikte sayıları dört milyonun üzerinde olan memur kitlesinin kaderi yılda bir kez arttırılan katsayıya bağlanmış ve bu kitle kendi kaderi ile başbaşa bırakılmıştır.

Hakim sınıfların ve özellikle CHP'nin seçimden secime hatırladığı ve bir oy deposu olarak gördüğü bu kitleye ileri vaadlerde bulunduğu halde bugüne kadar bırakın verilen sözlerin yerine getirilmesini, kazanılmış haklarımız bile gasnedilmek istendi. örgütümüze yönelik baskılar sürekli gündemde tutuldu.

Ülkemizin yeraltı ve yerüstü servetlerini emperyalist parababalarına peşkeş çeken, IMF'nin emirleriyle ülkeyi yöneten hakim sınıflar, bu günlerde «ara rejim» tartışmalarıyla açık faşizme zemin hazırlamaya çalışmaktadırlar. Burjuvazi, bunun için anti-komünizm ve bölücülük yaygaralarını her zaman canlı tutmaya çalışıyor. 14 Ekim seçimlerinden önce seçimlerin her problemi çözeceği intibaı yaratılmaya çalışıldıysa da seçimlerin tek çözüm olmadığı ve olmayacağı bütün açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Buna rağmen şu gerçek bir kez daha bilinmelidir ki, zamlara, zulme, hayat pahalılığına ve faşist baskılara karşı emekçi halkımızın verdiği onurlu mücadelenin bundan böyle daha ileri boyutlarda verileceğini ve bu mücadelede örgütümüzün de en etkin biçimde yer alacağını basına ve kamuoyuna duyururuz.

Bu açıdan III. Olağan Genel Kurulumuzda alınan kararlardan:

1. — Tüm anti-demokratik yasa hükümleri ve 141-142. maddeler kaldırılmalıdır.

2 — Ülkemizin emperyalist ülkelerle olan askeri-kültürel bağları kopartılmalı, ikili andlaşmalar feshedilmelidir.

3 — Gizli-açık faşist örgütler dağıtılmalı, sorumluları cezalandırılmalıdır.

4 — Sıkıyönetim tarafından faaliyetten men edilen şubelerimiz ve diğer demokratik kuruluşlar faaliyetlerine başlamalı, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanan kitle örgütleri yöneticileri hakkındaki davalar durdurulmalı ve sıkıyönetim en kısa sürede kaldırılmalıdır.

5 — İnsanlığın düşmanı olan ve her demokrat kişi ve kuruluşun karşı çıkması gereken ırkçı, şoven ve zora dayanan tüm uygulamalara son verilmelidir.

6 — 1 Mayıs İşçi Bayramı yasallaştırılmalıdır.

7 — Anti-demokratik 657 sayılı Devlet Memurları Yasası kaldırılmalı, tüm çalışanlara grevli ve toplu sözleşmeli sendika hakkı verilmelidir.

8 — Meyak kesintileri durdurulmalı, kesintiler faizleriyle birlikte geri verilmelidir.

9 — 657 sayılı yasa değişikliği ile getirilmek istenen «Türkiye Memur Odaları Birliği» uygulaması derhal geri alınmalıdır.

10 — Tüm bu sayılanlar için ve özellikle grevli ve toplu sözleşmeli sendikal haklarımızı almak için geniş kitle eylemlerinin gerçekleştirilmesini karar altına almıştır.

Genel kurulumuzun, önümüzdeki dönemde örgütümüzü yönetmekle görevlendirdiği kurulumuz; yukarıda sözü edilen kararları hayata geçirme ve bu konuda gerekli mücadeleyi tüm olanakları zorlayarak yürütme konusunda kesin olarak kararlıdır.»

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Yuvaya Dönüş

Müstafi Ecevit hükümetinin seçim öncesinden müstafi bazı bakanları seçimden sonra âlayü vâlâ ile Adalet Partisine girdiler. Bu zatlar yine bir seçim sonrasında (1977 Aralık seçimleri sonrasında) «millet, Cumhuriyet Halk Partisine teveccüh gösterdi» diyerek AP'den istifa etmişlerdi. Şimdi yeniden AP'ye girerken de bu defa «milletin teveccühü AP'ye yönelmiştir» dediler.

Hani nerdeyse, milletin vekilliği de işte böyle olur diyesi geliyor insanın! Lâkin siyasi pusulalarını milletin teveccühüne bu denli uyumlu kılan bu zevatın ardından, 1977 sonunda AP'den istifa ettiklerinde AP'liler ve taraftarlarından (milletin teveccühüne hiç bakılmaksızın) neler söylendiğini hatırlamakta da yarar olsa gerek.

Neler denmemişti ki!

Ne «hain»likleri, ne «şerefsiz»likleri, ne «satılmış»lıkları kalmıştı. AP Genel Başkanı Demirel tarafından düpedüz «bednam» ilân edilmişlerdi. Burjuva basının AP şakşakçısı malûm kalemleri de, ardlarından küfürname düzmekte eşine ender rastlanır edebiyat şahaserleri yaratmışlardı!

Bu seçimden sonra bu zatlar tekrar AP'ye döndüklerinde, dönüş törenleri başta kendileri ve S. Demirel olmak üzere tam kadro tesit edildi. Eski «hainler, şerefsizler, satılmışlar» yuvaya dönen arkadaşlar olarak bağırlara basıldı. Ne yuvaymış ki o, yetiştirip büyüttüğü «hainleri, şerefsizleri, satılmışları» iki yıla yakın süren gaybubetten sonra yine içinde görmekten böylesine kıvanç duyuyordu! Anlaşılan, bu iki yılda eni konu eksiklikleri duyulmuştu...

Hıristiyanlıkta, tam hasat zamanı baba evinden kaçan hayırsız evlatların Tanrının en sevgili kulları olduğuna dair bir inanç vardır, nedense. Nasreddin Hoca'nın kaybolan eşeğini bulmaktan duyduğu sevinçle, hayırsız evladın yuvaya döndüğünü gören babanın mutluluğu Tanrının her ikisine birden bahşettiği lûtuftan kaynaklanıyor olsa gerek. Bunun gibi S. Demirel ve partisi de lûtfunu üzerlerinden eksik etmediği için burjuvaziye ne denli medyunu şükran olsalar yeridir. Zaten yuvaya dönenlere gösterdikleri hüsnü kabul bunun en bariz nişanesidir.

Hayırsız evlatları yuvadan kaçtıklarında en yakası açılmadık küfürlerle teşyi eden malûm koroya gelince, onların bir kısmı yuvaya dönüş törenlerini dut yemiş bülbül gibi izlerken, kimileri güçlülüğü suçluluğa tercih ettiler. İki yıl öncesinin hayırsız evlâtlarını çok hayırlı bir misyonu yerine getirmiş kahramanlar gibi AP yuvasına istikbale çıktılar.

Buna da fazla şaşmamak gerek. Zira hafızai beşer nisyan ile malûlmüş gibi davranma hasleti de burjuvazinin bin yüzlü hizmetkârlarına sunduğu bir lûtuftur!

İŞTE KAPİTALİZM

Yüzmilyonlarca insan açlıktan kıvranıyor

Kapitalist ülkelerde yüzmilyonlarca insan açlık içerisinde kıvranmaktadır. Dünyanın en geri ülkelerinde yaşayan toplam bir milyar iki yüz milyon insanın dörtte üçü son derece kötü koşullar altındadır. Açlıktan ölen insanların sayısı milyonlarla ifade edilmektedir.

Açlık yalnızca geri ülkelerde değil, gelişmiş kapitalist ülkelerde de kısaca kapitalist sömürünün hüküm sürdüğü tüm ülkelerde kendisini göstermektedir. Örneğin ABD'de 26 milyon insan açtır. Buna ilave olarak 10 milyondan fazla insan karnını ancak doyurabilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde her beş çocuktan biri beş yaşına varmadan ölmektedir. Aynı şekilde, ülkemizde doğan her bin bebekten 150'si bir yaşına gelmeden gıdasızlıktan ölmektedir. Ve nihayet yeryüzünde açlığın ve besinsizliğin neden olduğu hastalıklardan her gün 35 bin çocuk ölmektedir.

Açlık, kader değildir. Dünyanın çeşitli köşelerinde yüzmilyonlarca insan açlıktan kıvranırken, milyonlarcası açlıktan ölürken, onların açlık çekmesinden yararı olanlar vardır. Sömürücülerin kârına kâr katmak uğruna, daha fazla kâr çığlıklarıyla insanlar açlığa mahkûm edilmektedir.

Birleşmiş Milletler rakamlarına göre milyonlarca insanı açlıktan kurtarmak için yalnızca 8 milyar dolar yeterlidir. Öte yandan dünyada, yıllık toplam askeri harcamalar 350 milyar dolardır. Yani silahlanma harcamalarından ayrılacak çok az bir miktar dahi milyonlarca insanı açlıktan kurtarmayı mümkün kılabilir.

Açlık çeken yüzmilyonlarca insanın varlığı, kapitalizmin insana verdiği değerin utanç verici örneğidir.

Okurlardan

Çocuklarımız

«İnsanlık çocuklara verilmesi gerekenin en iyisini vermekle yükümlüdür». Evet, böyle diyor çocuk hakları evrensel bildirgesin'in bir maddesi... Ve hemen, sorulduğu zaman yüreklere müthis acılar salan bir soru geliyor aklımıza: Ne veriyoruz çocuklarımıza? Sonra bir iki dakika düşünüyoruz... Ve gök gürültüsünü andıran bir biçimde, «Hayır» diye haykırıyoruz. Ardından soruyu değiştiriyoruz: «Kapitalizm çocuklara ne veriyor? Birazcık açıyoruz Soruyu: Egemen sınıfın kendi bir avuç çocuklarından başka, öteki binlerce çocuğa ne veriliyor? Kocaman bir «Hiç»...

Ülkemizde özellikle doğu ve güneydoğuda bu durum dahada bir içler acısıdır. Binlerce çocuk doğar, karanlıkta, mum ışığında... Tozun, toprağın içinde, çamurun, batağın yanı başında emeklemeye başlar binlerce çocuk... Aynı ülkede bir çocuk doğar özel hastanelerde, doktorların nezaretinde... Lüksün, konforun ve rahatlığın eteğinde emeklemeye başlar bir çocuk...

Ve doğuda binlerce çocuk okul çağına gelir, A'yı, B'yi, okumayı, yazmayı bilmeleri gerekir en azından... Yarınlarımızdır onlar bizim... Fiziki, ahlaki ve kültürel gelişimlerini sağlamamız gerekir... Ama... Paramız varsa tabii... Ne yazık ki gönderemeyiz bir çoğumuz, ilk okula bile gönderemeyiz... Çünki bir kurşun kalem bir kilo ekmek parasınadır... Ve bazılarımız dişimizden, tırnağımızdan keseriz, tutarız çocuğumuzun elinden, gideriz bir okulun kapısına... Hıı... Çocuğumuz ağlıyor, bizim gözlerimiz dolu, ayrılıyoruz okulun kapısından... «Okulunda yer yokmuş»... Dolmuş, üstelik bir çok okulda 3 posta okula gidildiği halde. 222 yasaya göre her öğretmene 40 tan fazla öğrenci verilmiyeceği yazar. Ama doğuda her öğretmene 70-80 öğrenci düşer, o da öğretmen varsa tabi... Ki, bir çok okulda öğretmende yoktur. Hal böyleyken çocuklarımızı okula yazdıramayız yer yoktur diye. Yaptıramaz doğuya, güneydoğuya yeteri kadar okul, yaptırmazlar... Binlerce, yüzbinlerce çocuk, cehaletin, sefaletin ortasına bırakılır. Ama, ötelerde bir çocuk özel okullarda, sonrada Amerika'da, İngiltere'de tahsil yapar. Hemde doğudan çalınan, doğunun parasıyla...

Doğuda, güneydoğuda 4500 köyde okul dahi yoktur... Ve bazen çok uzaklardan yasaların sesi gelir: «Her çocuğa en azından ilk okul tahsili verilmesi mecburidir.» Bu nasıl mecburiyettir ki, bu nasıl yasa uygulamasıdır ki, ülkemizde 2 milyon çocuk eğitim ve öğretimden yoksundur... Anayasanın 35. maddesi ve Milli Eğitim kanununun 1759 sayılı açıklayıcı hükümleri, okul çağı öncesi çağdaki cocuklarında bakım ve eğitiminde devlete görevler verir. Tabiî devlet de şıp diye görevini yapar! Yapar ya nasıl yapar?...

İşte, ülkemizde, doğuda ve güneydoğuda, genelde bütün işçi ve emekçilerin çocukları böylesine zor şartlar, ezilmeler ve psikolojik çöküntüler içinde yaşarlar. Gıdasızlıktan, bakımsızlıktan, dolayısıyla hastalıktan hatta açlıktan bir çokları ölür... Geçenlerde yapılan 5. Tıp kongresinde, Türkiye'de hastalıktan bir yılda ölen çocuk oranının binde 150 olduğu açıklandı, bilmem bu çocukların hangi çocuklar olduğunu sormaya gerek var mıdır?...

Oysa sosyalist ülkelerde bu oran yüzde 12 ye kadar düşürülmüştür... Gene çocuk hakları evrensel bildirgesinin I. maddesi: «Çocuklar, ırk, din, dil, ulusal veya sosyal kökeni dolayısıyla tercih veya ayrıcalık yapılmadan kendilerine verilen haklardan yararlandırılmalıdır» der. Oysa doğuda bu böyle midir?... Doğulu çocuk doğumundan ölümüne dek aşağılanma psikolojisi altında yaşamakta mıdır?... Faşist güçler doğuda ırkçılığı körüklemek için çeşitli provakasyonlar tertiplemiyorlar mı?... Ardından faşist şefler ekranda: «Doğulu kardeşlerim» diye seslenerek arsızca onlara hitap ediyorlar...

«İnsanlık çocuğa verilmesi gerekenin en iyisini vermekle yükümlüdür».

Çocuk hakları evrensel bildirgesinin tamamı tamamına uygulandığı ülkeler Sosyalist ülkelerdir. Gezegenimizin yarınlarına gereken önem yalnız sosyalist ülkelerde verilmektedir. Ve o ülkelerde çocuklar tek «İmtiyazlı» sınıfıdırlar...

Yılmaz KAPLAN
G. ANTEP

Yasa dışı uygulama sürüyor

M. E. Bakanlığının okullara yeni kayıt olacak öğrencilerden hiç bir süretle para alınmayacağını sürekli açıklamasına karşın, her yıl öğrenci velilerinden «kayıt parası» adı altında yasa dışı olarak para toplanmaktadır. Bir kalemin 10 TL., bir defterin 60 TL. olduğu bir ortamda okula kayıt olacak öğrencilerden 1000 TL almaya kalkmak okul kapılarını emekçi halk çocuklarına tamamen kapatmak demektir. Anayasasının 50. maddesinde «eğitim parasızdır» diye yazan bir ülkede, okula öğrenci kayıt ettirecek velilerden 1000 TL. almaya kalkmak, eğitimden belirli bir sınıfı yararlandırmaya yönelik bir uygulamadır. Bu tür uygulamalarla emekçi halk çocuklarının yüzüne kapatılan okul kapılarının ardına kadar açılması sosyalizmle mümkün olacaktır. Ancak biz demokrasi güçleri olarak bu tür uygulamalara karşı ve burjuvazinin gerici eğitimine karşı çıkacağız ve yoz burjuva kültürüne karşı kendi öz kültürümüzü geliştirmeye çalışacağız.

Öğrenci velilerinden yasa dışı olarak para toplamaya yönelik bu uygulamayı kınar ve tüm demokrasi güçlerini bu tür uygulamalara karşı çıkmaya çağırırım.

Araklı Yeşilce Köyü Kültür Dayanısma Derneği Başkanı
Yusuf ÖZYURT

İflas eden sol değil sosyal demokrasidir

14 Ekim seçimlerinden çıkarılacak bir çok derş vardır. Bu dersler, demokrasi mücadelemizin bundan sonraki görevlerine ışık tutacaktır. Seçim sonuçlarını soğru değerlendirmek, burjuvazinin çarpıtmalarına ve yanıltmacalarına kapılmamak gerekir.

Seçim sonuçlarından hemen herkesin görebildiği, CHP'nin, artık bir daha dirilmemek üzere iflas ettiğidir. Bunu herkes görüyor ama yorumlar farklı. Kimilerine gore, madem ki CHP sol bir siyasettir, o halde sol iflas etmiştir. Bir başkalarına göre ise, CHP bazı hatalarının kurbanı olmuştur. Yakın zamanda kendini toparlaması ve yeniden umut olması mümkündür.

Seçimlerde sol değil sosyal demokrasi iflâs etti. CHP sonuç itibariyle burjuvazinin çıkaılarını savunan bir sol partidir. Emekçilerin çıkarlarını savunmaz. Burjuvazi adına emekçi sınıfların mücadelesini engelleme, bu mücadeleyi saptırmaya çalışır. İki yıl boyunca bunu yaptı ve iflâs etti.

Demek ki, seçimlerden iflâs ederek çıkan, sol değil, sosyal demokrasidir. Yani burjuvazidir.

CHP YENİDEN UMUT OLAMAZ

CHP'nin yeniden umut olabileceğini bekliyenler yanılıyorlar. Sadece kendileri yanılsalar iyi. Bu düşüncelerini yayarak emekçileri de yanıltmaya çalışıyorlar. CHP nin yenilgisini bazı «hatalara» bağlamak kadar yanıltıcı bir görüş olamaz.

CHP'nin yenilgisi hatalardan değil, savunduğu sınıf çıkarlarından kaynaklanmıştır. CHP, emekçilerin karşısında yer almış, tekelleri savunmuştur. Türkiye'nin dertlerini, sorunlarını, sermayenin dert ve sorunlarından ibaret saymıştır. Emekçilerden yana görünüp burjuvaziyi savunmak artık geçerli ve inandırıcı değildir. Emekçi kitleler bunu görecek kadar uyanmışlardır.

İşte bunun için CHP, hatalarının değil, sınıf tercihin kurbanı olarak görülmelidir.

Bazıları CHP'nin kurultaydan arınarak, yeni bir yapıya kavuşarak çıkacağının beklentisi içindeler. Bunlar da yanılıyorlar. CHP yöneticilerinin ağızlarına baksalar, yanıldıklarını görecekler. Çünkü onlar, seçim yenilgisini «yeteri kadar sağa kayamadıklarına» bağlıyorlar.

CHP'NİN İFLASI YARARLI OLMUŞTUR

Sosyal demokrasi dünyasının hiç bir yerinde emekçilerin mücadele silâhı olmamıştır. Tersine, her zaman ve her yerde, emekçilere karşı kullanılan bir burjuva silâh olmuştur. Emekçileri oyalamak, onları burjuvaziye teslim olmaya çağırmak, reformlar yoluyla kapitalizmi onarmaya çalışmak, sosyal demokrasinin başlıca özelliğidir.

Kitleler yaşayarak öğrenirler. Kimin ne dediğinden çok, ne yaptığına önem veren yığınlar, CHP'yi iki yılda öğrendiler. Onun umut olmadığını anladılar. Onları artık yeniden CHP'nin kuyruğuna takmanın imkânı kalmamıştır.

CHP'nin iflâs etmesi, emekçi sınıfların mücadelesini güçlendirecektir. Çünkü, bundan böyle sahte umutlar değil, gerçek umut olan, sosyalizm güçlenecektir. CHP'nin emekçi sınıfları oyalaması artık mümkün olmayacaktır.

KAPİTALİZMİN YARALARI ONARILAMAYACAK KADAR DERİNDİR

CHP burjuvazinin safını açıkça seçmekle, emekçilerin gözünde iflas etmiştir. Onun, emekçilerin sorunlarına çare olmayacağı görülmüştür. Ama CHP, ayrıca burjuvazi için de yeterli bir çare olmamıştır. Bunu burjuvazi de görmüş ve anlamıştır. Çünkü, kapitalizmin yaraları, CHP'nin tamir edemiyeceği kadar derindir. Müzmin bir hastalık haline gelmiştir. Kısacası, tekelcilerin sıkıntıları ve dertler tamamen yapısaldır.

Kapitalizmi onarmaya CHP'nin de gücü yetmediği için, burjuvazi daha gerici iktidarlar peşine düşmüştür. «Ara rejim», «geçici hükümet» vb. formüller peşinde koşturuyor. Bunların her biri faşizmdir, faşizme geçiş köprüsüdür.

Emekçi sınıfları büsbütün susturmak ve pestil gibi ezmek, tekelcilerin başlıca amacı olmuştur. Demokrasiyi bunun için hazmedemiyorlar. CHP'den uzaklaşmalarının bir nedeni de budur.

«CHP hiç bir şey yapamaz, yapsa da ancak bu kadarını yapar» görüşü yanlıştır. Böyle düşünüp, CHP'nin yanlışlarını görmezlikten gelemeyiz. CHP'nin şef takımını temize çıkarmanın bu kestirme yolu da terkedilmelidir. CHP elbette emekçi sınıfımızın sorunlarını çözemezdi ama, demokrasi plânında yapacağı, yapabileceği şeyler vardı. Çünkü, hem CHP içinde görev yapan binlerce demokrat, hem de CHP'ye oy veren milyonlar, böyle bir bekleyiş içinde olmuşlardır.

CHP yönetimindeki sağ şefler, bizzat CHP içindeki demokrasi yanlılarının da umutlarını boşa çıkarmışlardır. Bundan sonra CHP içindeki mücadele sağ şeflerle, demokrasiden yana sol sosyal demokratlar arasında geçecektir. Sol kesimin zaferini bu kurultaydan beklemek ise erkendir.

Er-geç CHP içinde demokrasi yanlıları ağır basacaktır. Ama bunun için, daha verilmesi gereken mücadelemiz vardır. CHP'nin iç yüzünü, ona oy veren milyonların gözünde açığa çıkarmak yeterli değildir. Demokrasi mücadelesinde, CHP içindeki sol unsurlarla iş ve eylem birliği içindeki olmak, onlarla kalıcı bir demokrasi bloku oluşturmak gerekir. CHP'nin içindeki sol unsurlar, yönetimin sağa kaymasından, sol ve sosyalist güçlere uzak durmasından hoşnut değildirler. Onlar tüm demokrasi güçlerinin birliğinden yanadırlar.

Bunlar, ya parti içinde etkin olacaklardır, ya da CHP nin dışına çıkıp demokrasi saflarına geleceklerdir. CHP nin iflâsı, demokrasi mücadelesini güçlendirecektir. Seçimlerden kazançlı çıkan demokrasi güçleri olmuştur.

KURULTAY CHP'DE NEYİ ÇÖZECEK?

CHP er veya geç bir sınıfsal hesaplaşmanın içine girecektir. Bunu geciktirmek mümkün olsa bile, önlemek mümkün değildir. Sağ şeflerin, alel acele kurultay toplamaları, bu hesaplaşmayı geciktirmek içindir.

Kurultay, başarısızlığı kişilere bağlayıp işin içinden çıkmaya çalışacaktır. «Vazgeçilmez» nitelikli şefler kalacak, ötekilerin yerine yenileri gelecek. Böylece CHP'de hiç bir şey değişmeden, işler bir süre daha yoluna konmuş olacak. Nitekim kurultay bunu gösterdi.

Ama bir şey daha gösterdi. İçten içe kaynamayı. Sınıfsal hesaplaşmaya doğru gidişi... Gün gelecek, CHP içindeki muhalefet şekilsizlikten kurtulacak, bir programa kavuşacaktır. Sağın karşısına, ne istediğini bilmiyen bir muhalefet değil, demokrasi mücadelesinde yer almaya kararlı bir sol muhalefet çıkacaktır.

CHP KÖRLÜĞÜNE TUTULANLAR UYANMALIDIR

Aydın geçinip de CHP körlüğünden kurtulamayanlar **var. Bunların bir kısmı CHP** den «ne tas olur ne hamam» diyerek, CHP yönetiminin yaptığı hataları ört bas etmek istiyor. Bir kısmı ise, CHP elden giderse her şey biter, bunun için CHP'yi düzeltmek lazım diye düşünüyor. Birinciler umutsuzluklarını büyütüyor, ikinciler CHP'nin düzeleceğine umut bağlıyor. Bunlar halkın gücünü bir türlü görmek istemiyorlar. Bunlara göre, CHP nin dışında kurtuluş umudu yoktur.

CHP'nin günahlarını kişilere bağlayıp işin içinden sıyrılmak yanlıştır. CHP yönetimi bunu yapmak istiyor. Suçu düzenin sırtına atıp CHP şeflerini günahlarından dan azade etmek de yanlıştır. Kimi sol görüşlü aydınlar da bunu yapmak istiyor.

Hepsinin birleştiği nokta, CHP iflas ettiyse eğer, halkımızın kurtuluş umutları da iflas etmiş demektir.

Bunlar, kurultaydan beklediklerini bulamadıkları için, ortalığa umutsuzluk tohumu ekmeye hız verecektir.

Ama bunların çabası, gerçek umutların üstünü örtmeye yetmiyecektir.

CHP İFLAS ETMİŞTİR AMA...

CHP iflâs etmiştir, yenilmiştir ama burjuvazinin daha gerici silâhlar peşinde olduğu unutulmasın. Tekelciler faşizmi istiyorlar. CHP ise faşizme karşıdır. Becerikli değildir, ilkeli ve cesur değildir ama ne de olsa faşizme karşıdır. Bunu unutmamak, iflas etmiş olsa bile, çok kötü deneyler vermiş olsa bile, faşizme karşı mücadelede CHP'nin bir güç olacağını bilmek gerekir. Onu öteki burjuva partilerinden ayıran en küçük fark bile, demokrasi mücadelemiz açısından hayati bir önem taşımaktadır.

Demokrasi mücadelemiz, sosyalizm mücadelemiz güçlenmeye devam ediyor. CHP bizim bu mücadelemizin yedeğinde sağ şeflerden arınarak, faşizme karşı durabilir, buna zorlanabilir. Yani, CHP'nin iflâs etmesiyle, siyasi gericiliğin, faşizmin güçlendiğini sanmak da yanlıştır. Sandıktan çıkanlardan çok, hayatın içinden çıkacak olanlara bakmak gerekir.

TİKP'İN KARNINDAKİ AYBAR SANCISI VE SOSYALİZM KORKUSU

Seçimlere katılamıyan Maocu «TİKP Partisi» seçimlerin sonuçlarından kendisine pay çıkarma yarışında en başta yürüyor. Bu partinin genel başkanı Doğu Perinçek, Aydınlık gazetesinde yazdığı bir dizi «seçim değerlendirmesi» yazılarında partisinin görüşlerini açıkladı. Seçim örgütlenmesi yapabilmek için Anadolunun bazı illerinde AP ve MSP'lilerin, hatta yer yer MHP'lilerin yardımını istiyen TİKP genel başkanı, 14 Ekim seçimlerini TİKP ekseni etrafında dönen bir olay haline getirmeyi kolaylıkla başardı.

TİKP partisi ilk elden seçimlerden, «sağın zaferle çıktığını» kanıtlamaya çalıştı. Aksini söyleyenlere hışımla saldırdı. Buna mecburdu. Çünkü kendisi seçimlere katılmamıştı ama, seçimlerde sağ partilerin desteklenmesini istemişti. Halkın kendisini dinlediğini ve bu yüzden oyunu gidip sağ partilere verdiğini kanıtlaması gerekiyordu. Ona göre, seçimlerde sol hezimete uğramıştı ve sağ, görkemli bir zafer kazanmıştı!

TİKP genel başkanı Perinçek, partisinin seçimlerden zaferle çıktığını böylece «kanıtladıktan» sonra, diğer ayrıntıları ele aldı. Maocu partinin, seçimlere katılmamış olsa bile, kitlelere sözünü nasıl geçirdiğini, onları nasıl yönlendirdiğini açıklamaya girişti. Özellikle sosyalist partilerin aldıkları oyların yetersizliği üzerinde durdu ve bundan, «memleketimizin» geleceği için «hayırlı» sonuçlar çıkarmaya çalıştı.

Perinçek özellikle TSİP ve TİP'in «yenilgisine» çok sevindi. TİP'in yenilgisini şöyle yorumladı: **«Bu parti Moskova'ya uşaklık konusundaki yarışı kaybetmiştir. Bu, TİP için olumlu bir nottur. Ne var ki Behice Boranların TİP'i 1960'larda göğsünü gere gere bağımsızlığını savunan TİP'i değildir.»** (Aydınlık — 27 Ekim 1979)

TİKP genel başkanı, sosyalist partilerden birinin seçim yenilgisine yüksek değer biçiyor. Umuyor ki, bu parti seçim yenilgisinden sonra 15 yıl önceki olumsuz, milliyetçi görüşlerle malül çizgisine geri döner ve bilimsel sosyalizme olan inancını yitirir. Perinçek, «olmayacak duaya amin» demekle elbette ki TİP'ten geri dönmesini beklemiyor ama, belki kafa bulandırırım diye de heveslenmekten geri durmuyor.

TSİP'İN SORUMLULUĞUNA KARA ÇALMAK

Doğu Perinçek Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin seçimlerde taşıdığı bilimsel sosyalist ve enternasyonalist sorumluluktan son derece rahatsız olmuş. Ayrıca kitlelerin bu politikayı onaylamasından da korkuya kapılmış. Bu konuda şunları yazıyor: **«Silinmekte olan TSİP, can havliyle her şeye sarılmıştır. Hele bazı radyo konuşmaları, ilkesizlik, oportünizm ve sorumsuzluğun sınırı olmadığını göstermiştir. TSİP Moskova'ya bağlanmanın ve sırtında yumurta küfesi taşımamanın verdiği rahatlıkla Türkiye halkına, özellikle Doğu halkına karşı tam bir kışkırtma çizgisi içine düşmüştür.»** (Aydınlık — 27 Ekim 1979)

TSİP'in seçim propogandalarını, politikalarını ve özellikle televizyon konuşmalarını yakından izliyenler, TİKP genel başkanını rahatsız eden noktaların neler olduğunu tesbit etmekte pek zorluk çekmezler. Aynı şeylerden burjuvazi de aşırı öfkeye kapılmıştı.

Perinçek Doğu halkının ulusal demokratik taleplerinin seçim platformunda TSİP tarafından savunulmuş olmasına karşı çıkıyor. **Bilindiği gibi bu Maocu** şef, azılı bir Sovyet düşmanı anti-komünist olarak MHP ile yarıştığı gibi, Kürt halkına karşı düşmanlık politikasında da burjuvaziden geri kalmamaya aşırı bir özen gösterir.

Perinçek TSİP'in ulusal demokratik hareketin taleplerini ve Doğu Halkı'nın çıkarlarını «ödünsüz» olarak savunmasını, «sorumsuzluk» ve «sırtında yumurta küfesi bulunmamak» olarak yorumlarken, aslında kendi sırtında, burjuvazinin yüklediği küfeleri taşıdığını dolaylı olarak itiraf etmektedir. Bilimsel sosyalistler, elbette ki burjuvazinin çizdiği «sorumluluk» anlayışından uzaktırlar. Lenin'in işaret ettiği gibi, komünistler, «vatan hainliği» suçlamasından korkmaksızın **ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını** her şart altında savunurlar. Perinçek'i rahatsız eden de bu olmuştur. TSİP'in enternasyonalist sorumluluğu TİKP genel başkanı ayrıca buna ek olarak, TSİP'in, «Türk halkını» MHP'ye karşı kışkırtmasını da hiç hazmedememiş. Ona göre TSİP seçimlerde «kışkırtıcılık» yapmış. Yani faşizme karşı kalkımızı kışkırtmış!

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, sol ve sosyalist güçlerin seçimlere işbirliği içinde girmelerini savundu ve bunu sağlamak için çalıştı. Sağlandığı kadarıyla devrimci-demokratlar ve TSİP seçimlere işbirliği halinde girdiler. Doğu halkının sosyalist öncüleri de haklı olarak ve büyük oranda bu işbirliğini desteklediler. Yani, TSİP'in Doğu illerindeki oylarında meydana gelen artış, Doğu Halkı'nın «İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği» ilkesine verdiği öneme ve proleter enternasyonalizmine biçtiği değere işaret eder. Bu, Türk şovenizmine dört elle sarılmış TİKP'e ve onun milliyetçilikte Türkeşle yarışan genel başkanı Perinçek'e göre şu anlama gelmiştir:

«Bütün emperyalistler gibi, Moskovalı emperyalistler de, milli baskı gören insanların acılarını istismar ederek, milli düşmanlıklar kışkırtmakta ve her türlü gericiliğe bel bağlamaktadırlar. Sahte solcu parti ve örgütlerin Moskova'ya yaklaştıkça gericileştiklerini gösteren çarpıcı bir örnektir TSİP.» (Aydınlık — 27 Ekim 1979)

Görülüyor ki, TİKP'e göre, Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini savunmak, bilimsel sosyalizm'in bu konudaki ilkelerinden ödün vermemek, yani, proleter enternasyonalizmine bağlılık, sadece «sorumsuzluk» değil, aynı zamanda «gericilik» imiş. Demek ki, TİKP'e göre «ilericilik» Sovyet Düşmanlığı, Türk milliyetçiliği ve anti-komünizm imiş!

Perinçek'in değerlendirmesiyle MHP'li yazarların seçim değerlendirmesi arasındaki aşırı benzerliğin bir rastlantıdan değil doğrudan ortak bir bakış açısından kaynaklandığı anlaşılıyor. MHP'nin günlük yayın organı Hergün gazetesinde yazan Taha Akyol da, TSİP'in Doğu'dan aldığı oyları «Marksizme göre gerici oylar» diye nitelemiş ve Marksizmi en az Doğu Perinçek kadar bildiğini göstermişti!

TİKP'İN KARNINDAKİ SANCI: AYBAR

TİKP genel başkanı Perinçek seçim sonuçlarını değerlendiren yazılarından birinde, Aybar'ın partisinin «seçim başarısını» analiz ediyor. Aybar'ın hic yoktan aldığı 40 bin dolayındaki oya Perinçek iki türlü yaklaşıyor. Biri övgü, öbürü de «uyarı»!

Perinçek'e göre Aybar, Türkiye'nin hiç bir yerinde örgütü olmadığı halde bunca oyu, seçim konuşmalarında Moskova'ya küfrettiği için almış ve bu çok iyi olmuş! TİKP Partisi'nin genel başkanı Doğu Perinçek, SDP'nin seçimlerde milliyetçilik yapmasını çok olumlu buluyor ama, bunu eksik yaptığı için de Aybar'ı eleştiriyor. Bu konuda Perinçek'in yazdıkları şunlar:

«Aybar'ın birinci hatası, değişen dünya ve Türkiye şartlarına rağmen, hâlâ ABD'yi biricik ve en tehlikeli düşman olarak görmesidir. Aybar'a göre Rusya yalnız «sosyalizmin» kötü bir çeşidini uygulaması açısından dikkate alınmalıdır.» (Aydınlık — 29 Ekim 1979)

Bilmekteyiz ki, Aybar da tıpkı Doğu Perinçek gibi, milliyetçidir ve sosyalizm düşmanıdır. Ama Perinçek'e göre Aybar'ın yanlışı, Amerika'yı baş düşman olarak bellemesidir. Halbuki TİKP'e göre, bugün Amerika eskisi kadar gerici değildir. Onunla «uzlaşılabilir».

TİKP'in esas korkusu, olsa olsa, Aybar'ın kendi oylarını alması olabilir. Eğer Aybar, sosyalizm düşmanlığında Perinçek'e üstün gelirse, TİKP bundan zarar görecektir. Bu nedenle, daha şimdiden, hem komünizm düşmanlığını Aybar'dan daha iyi yapması gerekir, hem de Aybar'ın «eksikliklerini» gösterip onu teşhir etmesi lazım gelir!

TİKP genel başkanını öfkelendiren bir başka cihet ise, Aybar'ın TİKP'i «Çincilikle suçlaması» oldu. Perinçek o denli milliyetçidir ki, her hangi bir uluslararası nitelikli hareketle ilişki içindeymiş gibi gösterilmeye tahammül edememektedir. Örneğin: Maocu olduğu halde Çin yanlısı gösterilmekten bile korkmaktadır ve bunu «suçlama» diye nitelendirmektedir.

Böylece, kendi milliyetçiliğini kanıtladıktan sonra, Aybar'a karşı Çin'i savunmaktadır.

Perinçek'in bakış açısından, Çin'i asla suçlamamak gerekir. Sadece Çin'i değil, Avrupa'nın emperyalist ülkeleriyle Japon emperyalizmini de suçlamamak gerekir. Bunu şöyle belirtiyor: **«Bugün ülkemizde, Çin dahil bütün Üçüncü dünya ülkelerinin ve Avrupa ile Japonya gibi, İkinci Dünya ülkelerinin dostluğu savunulmadan TÜRKİYECİ olunamaz.»** (Aydınlık — 29 Ekim 1979)

Türkçede bir atasözü vardır: «Kendisi muhtacı himmet bir dede. Nerde kaldı başkasına himmet ede!» Maocuların ki de bu hesap. Pekin yönetimi bugün Çin'de, halkın karnını doyurabilmek için, başta ABD emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalist ülkelerden yardım dileniyor. Bu arada yardımın güvencesi için, bu emperyalist ülkelerin Çin halkına dost olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. Halkını doyuramadığı zaman koyun gibi boğazlıyor, baskı ve zulum uyguluyor. Bizim maocu kalpazanlarımız da, aceleye getirip Çin'in dost olduğunu kanıtlayacaklar! Böylesi durumlarda söylenir. Pekin yönetimi halkların dostu olsa, düşmanı olsa ne çıkar. Dünyanın gelişimi ve halkların kaderi üzerinde etkisi ne ki?

Ama Perinçek, bilmiyen olur da inanır umuduyla, Çin'in halklara dostluğundan örnekler bile vermeye kalkmış: **«Gidiniz bugün bağımsızlık için silaha sarılan Filistinli, Zimbabveli, Kamboçyalı, Afganlı, Eritreli savaşçıya veya Çekoslovakya ve diğer Doğu Avrupalı halklara sorunuz. Acaba onlara Cin düşmanlığını kabul ettirebilir misiniz?»** (Aydınlık — 29 Ekim 1979)

Maocu şef, el çabukluğu ile, Zimbabvede Maocu bir grubu, Afganistandaki anti-komünist müslüman gerillaları, ABD'nin kışkırttığı Eritreli müslüman bazı grupları, önce «halk» haline getiriyor, sonra da bunları Çin dostu olarak tanıtıyor. Perinçek'in saydığı bu ülkelerin halkları elbette Çin halkının düşmanı değildirler ama Maocu Pekin yönetiminin dostları olduğunu söylemek için ancak maocu olmak gerekir. Doğu Avrupa ülkelerine, Filistin Halkına, Pekin yönetimine karşı duygularını hiç sormayınız. Çünkü aldığınız cevapları sansür yüzünden yayınlıyamazsınız!

Maocu şefler, seçimlerden sağ partilerin başarılı çıktıklarını söylüyor ve bundan çok seviniyorlar. Çünkü kendileri sağ partileri desteklediler ve sonuç onların politikalarını doğrulamış oldu! Sosyalizmin yenildiğini söylüyorlar, çünkü, sosyalizmin baş düşmanıdırlar. Seçimlerden güçlenerek çıkan tek görüşün milliyetçilik olduğunu kanıtlamak için Aybar'ın partisini bile başarılı göstermeyi deniyorlar. Ve sonuçta seçimden en kârlı çıkan da, seçime katılmadıkları halde, kendileri oluyor!

İşte Maoculuk!

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Umut kilitlenince

Sosyal demokrasinin pratik iflası, bazı sınıfsal tutumların daha net olarak tesbitine ve belirlenmesine yolaçtı. Emekçi halk muhalefetinin CHP ekseninde kümelenmesinin geçici olduğu ve dağılmaya mahkûm olduğu görüldü. Şimdi politik güçler, giderek ayrışacak ve kendi sınıf temelleri üzerinde şekillenecek. Siyasi mücadelede sınıf güçleri bundan sonra tanıdık silahlarla dövüşecekler.

Ne ki, bu zorunlu gelişme bile bazı engelleri aşarak gerçekleşecek. Engellerden bir kısmını daha şimdiden görebiliyoruz.

Sınıfsal ve zümresel çıkarları kilitlenmediği halde, bazılarının siyasal düşünceleri ve geleceğe ilişkin umutları, bir noktaya takılıp kilitlenebiliyor. Bunlar yüreklerini bir kez CHP'ye kaptırdıkları için, onun peşinden sürüklenmeye devam ediyorlar. Kendi çıkarlarının bilincine ve bunun siyasal ifadesine bir türlü kavuşamıyorlar. Dar siyasi bilinçlerini her şeyin merkezine koyuyorlar ve evreni buna göre yerli yerine oturtmayı deniyorlar.

Şimdi CHP'nin «çakar almaz» bir silah olduğunu gördüler. Umutları bu kanaldan bir tıkanıklığa uğradı. Yollarını açmayı düşünüyorlar. Ama görüş açıları o kadar dar ki, bunca deneyin sıcaklığında bile, hep CHP faktörüne bağlanan ve ancak onunla açıklanabilen formülleri gündeme getirmek istiyorlar. Hayatı da, kendileri gibi kısır varsavdıkları için, anlaşılır bir inatla hep iflas etmiş umutlarını yeniden üretmeyi umuyorlar.

14 Ekim seçimlerine bu yüzden çok asıldılar. CHP'yi desteklemekten başka çare olmadığını emekçilere anlatmaya çalıştılar. Sandığa çok güvendikleri için, kurtuluş umutlarını buraya hapsettiler. Faşizme karşı demokrasinin kaderini sandığa teslim etmeyi denediler.

14 Ekim seçimlerinde bu umutlarının geçerli olmadığını gördüler. Sandık demokrasisi onların umduğunu vermemişti. Halk bunların öğütlerine kulak asmadı! Yığınlar, CHP'nin iki yıllık iktidarının öğrettiklerini sandık mazbatalarına not ettirdiler.

Bütün umutlarını CHP'ye ve sandığa bağlamış olanlar, bu sonuçlardan paniğe kapıldılar. Birden bire görüş «değiştirdiler» ve sandık dışı çözümlere yöneldiler. Onların umduğuna itibar etmiyen halka kızmaya başladılar. Böylece sandık ve bu çerçevede demokrasi, bu umutsuzların düşmanlığını çekti.

Şimdi sandığın yerine başka bir **şeyi,** gönüllerinde yatan ihtiyar bir arslanı geçirmeye çalışıyorlar. Soruna kestirmeden cevap verip «olur mu böyle olur mu?» türküleri çağırmaya yöneldiler. Askeri klik ve cuntaların ansızın gelebileceği gecelerin hayalini kurmaya başladılar. Sanki koskoca burjuvazi ordusu bu adamlar için beslenmekte imiş gibi.

CHP'yi doğurduğu sürece sandık iyi de, siyasi gericiliği doğurduğu zaman kötü!. Ya CHP, ya da askeri cuntalar... İkisi arası yok, halkın gücü ve gerçek umudu ise hiç yok. İşte umudu darlaştıranların vardığı sonuç bu oluyor: Ya CHP, ya CHP!

Demokrasiye inanmak güzel şeydir. Demokratik planda CHP'den bazı şeyler ummak da hoşgörülebilir. Ama, salt kendi umudunu diri tutmak için demokrasinin dışındaki araçlara çağrı çıkarmak, gaflettir. Demokrasiyi apoletlerle veya asker postallarıyla kurtarmayi ummakla, baltayla traş olmaya heveslenmek arasında pek bir fark yoktur ve yaratacağı sonuçlar da birbirinden farklı olmaz!

Demokrasi emekçi sınıfların çıkarı ve hedefidir. Bunun için demokrasiye inananlar, halka ve onun gücüne de inanmalıdırlar. Tek başına bu da yeterli değildir, halkın gücüne ve inancına da katılmak gerekir.

Umudu seçime bağlayanların umutsuzluğu da seçimlerden doğar. 14 Ekim bunu gösterdi.

Umudu sınıf mücadelemizin emekçi ordusuna bağlayanların umudu da bu mücadeleden doğar. Bunu da gelecek gösterecektir.

Milyonlarca işçinin greve gittiği bir ülke de Fransa. Resimde Fransa'da grevci işçiler fabrika içerisinde yürüyüş yaparken.

Kapitalist ülkelerde milyonlarca işçi grevde

- **DSF'nin açıklamasına göre, 1978'de kapitalist ülkelerde 50 milyondan fazla işçi greve katıldı. Bu grevlerin en belirgin özelliği pek çoğunun ülke düzeyinde yaygın oluşuydu.**
- **ABD, Batı Avrupa Japonya'da 1979'un ilk günlerinden başlayarak milyonlarca işçinin katıldığı grevler birbirini izliyor.**

Kapitalizmin ekonomik bunalımı her geçen gün derinleşirken, işçilerin emekçilerin omuzlarındaki hayat pahalılığı yükü daha da ağırlaşıyor. İşsizlik artıyor, vergi yükü fazlalaşıyor. Ekonomik bunalım faturasını emekçilerin sırtına yüklemek isteyen tekelci sermaye işçilerin ve emekçilerin kazanılmış ekonomik, demokratik haklarına yönelttikleri saldırıları her geçen gün arttırıyorlar. Ne var ki, işçiler ve emekçiler tüm bunlar karşısında çaresiz değil. Nitekim dünyanın dört bir yanında kapitalist ülkelerde birbirini izleyen grevler, işçilerin kararlılığını açık bir şekilde sergiliyor.

Geçtiğimiz yıl içerisinde ve yılbaşından bu yana geçen sürede yeralan grevler geniş kitleleri kapsıyor. Dünya Sendikalar Federasyonu'nun açıklamalarına göre, 1978 yılında 50 milyon insan grevlere katıldı. ABD'de 1,7 milyon işçinin katıldığı grevlerde geçen toplam gün sayısı 40 milyon günü buluyordu. Yine geçen yıl Fransa'da yılın ilk 11 ayında 3000 kadar grevin yapıldığı, İngiltere'de bir milyonu aşkın insanın katıldığı 2.349 grevde 9,3 milyon günün grevde geçtiği belirlendi.

1978'deki bu grevlerin en belirgin bir özelliği pekçoğunun ülke düzeyinde yaygın oluşuydu. Örneğin ABD'de 1978 başlarında 180 bin maden işçisi greve gitti ve grev 110 gün sürdü. Temmuz-Eylül döneminde demiryolu işçilerinin grevi yolcu ve eşya trafiğini felce uğrattı ve bu greve 330 bin demiryolu işçisi katıldı. Hükümetin tüm baskı tedbirlerine rağmen grevler başarıyla sonuçlandı. Kanada'da Uluslararası Nikel Şirketi'nin 12 bin işçisinin başlattığı grev üst düzeyde bir örgütlenmeyi sergiledi. Yine aynı ülkede 23 bin posta emekçisinin 10 günlük işi bırakma eylemi ba-

Devamı s. 7' sütun 1'de

Güney Kore'de emperyalizmin yeni oyunları

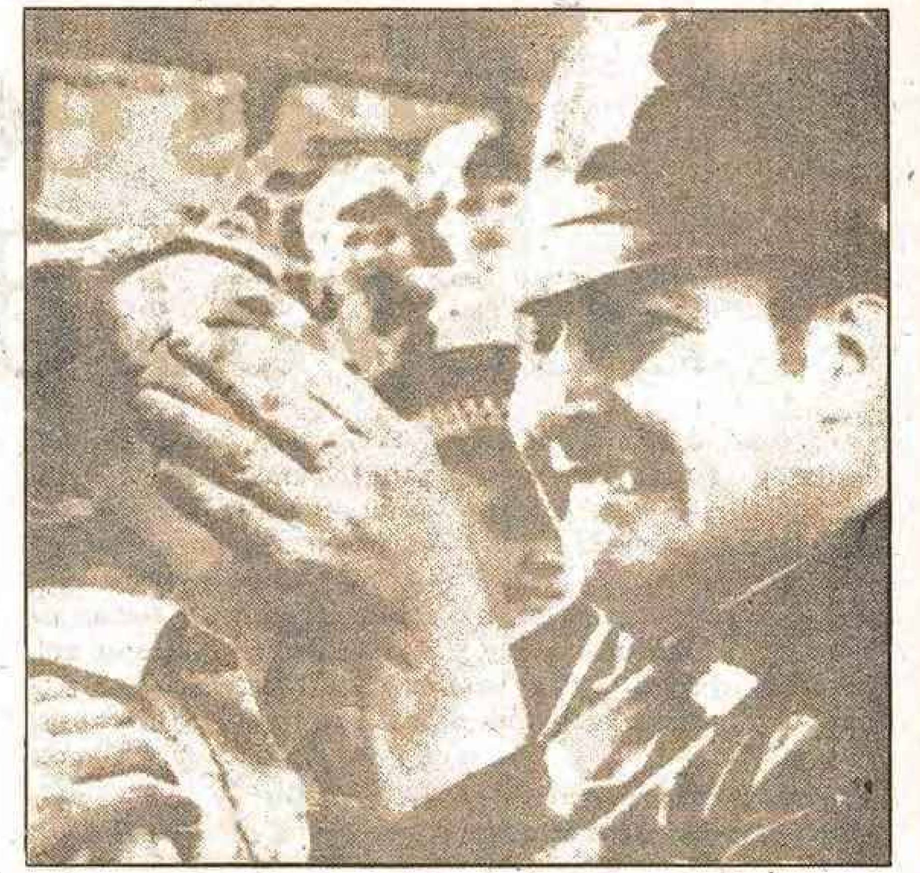
- **Diktatör Park'ın öldürülmesi Güney Kore'de yükselen örgütlü halk muhalefetini bastırmaya yönelik CIA planlarından kaynaklanıyor.**
- **Kore halkı emperyalizmin oyunları ve Güneydeki faşist yönetimin baskılarına karşı mücadelesinde başarıya ulaşacak ve ülkesinin bağımsızlık ve barış içerisinde bütünlüğünü sağlayacaktır.**

Güney Kore'nin ABD kuklası diktatörü Park Çung Hee en yakın dostlarından Merkezi Haberalma Örgütü Başkanı Kim Jae Kiyu tarafından öldürüldü. 1961 yılı Mayıs'ında bir dabeyle işbaşına gelen diktatör Park, daha sonra sıkıyönetim ilan ederek anayasayı iptal etmiş, Parlamentoyu kapatmış ve tüm siyasal faaliyetleri yasaklamıştı. Yeni hazırlanan Anayasa ile Park devlet başkanlığında istediği kadar, ömür boyu kalma yetkisi ve güçsüz bir parlamento oluşturulmuştur. 1974 de olağanüstü uyuglamalara yenilerini ekleyen Park siyasal muhaliflerinden yüzlerce kişiyi tutuklatarak askeri mahkemelerde uzun süreli hapis cezalarına çarptırmıştır.

Park Çung Hee'nin öldürülmesi ile emperyalizm Kore üzerindeki hesaplarını bir kere daha açığa vurmuştur. Park'ın öldürülmesi Güney Kore'de yükselen örgütlü halk muhalefetinin sindirilmesine yönelik CIA planlarından kaynalanmaktadır. Nitekim Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nin Güney Kore'ye saldıracağı bahanesiyle şimdiden bu bölgede bulunan 40 bin ABD askeri alarma geçirilmiş, takviyeler başlamıştır. Bu sözde «saldırı» bahanesiyle emperyalizm Güney Kore'de yükselen halk muhalefetini bastırma ve bu topraklarda da kaçınılmaz yenilgisini geciktirmeye uğraşmaktadır.

ABD emperyalizmi uzun yıllar Kore'yi bir bütün olarak anti-komünizmin Asya'daki güçlü bir kalesi, Güney-Doğu Asya'daki saldırıları için atlama tahtası haline getirmeye uğraşmıştır. Ne var ki bu çabalarında ağır bir yenilgiye uğrayınca bu defa ülkeyi ikiye bölme ve «iki Kore» planını uygulamaya başlamıştır. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ne karşı kukla Güney Kore yönetimini vargücüyle destekleyen ABD emperyalizmi bir yandan savaş kışkırtıcılığını sürdürürken, diğer yandan Güney Kore'de yükselen halk muhalefetini sindirmek için her yola başvurmuştur. ABD emperyalizminin bölgedeki hesaplarını anlamak için Güney Kore'deki kukla yönetimi nasıl silahlandırdığına bakmak yeterlidir. ABD Başkanı Carter'ın son olarak onayladığı Güney Kore'ye son model silahların verilmesine ilişkin yasayla bölgeye 800 milyon dolarlık silah yığılacaktır. Ve gelecek 4 - 5 yıl içerisinde 8 milyar dolar tutarında yeni silahların teslimi öngörülmektedir. Kukla

Devamı s. 7' sütun 4'de

Thatcher'ın işçi düşmanı politikası sürüyor

- **İngiltere'de işbaşında bulunan M. Thatcher hükümeti, seçim kampanyalarında yürütülen işçi düşmanı politikayı genişleterek sürdürüyor.**
- **Büyük gelirler üzerindeki dolaysız vergileri indirirken, dolaylı vergileri artıran ve kamu harcamalarını kısıtlayan Thatcher, hükümeti sendikal haklar üzerindeki baskıları artırıyor. . .**

İngiltere'de Margaret Thatcher'ın başkanlığındaki Muhafazakar Partinin işbaşına gelmesinin üzerinden altı ay geçmiş bulunuyor. Thatcher hükümeti, seçim kampanyalarında açık açık yürüttüğü işçi düşmanı politikayı işbaşına geldikten sonra daha da genişleterek sürdürüyor.

Muhafazakarlar seçim kampanyası sırasında, dolaysız vergilerde ve kamu harcamalarında indirim yapacaklarını, devletin ekonomiye müdahalesini azaltacaklarını ve sendikal hakları kısıtlayacaklarını açıklamışlardı. Nitekim daha şimdiden, özellikle büyük gelirler üzerindeki dolaysız vergiler 3.5 milyar pound (yaklaşık 35 milyar TL) indirildi. Buna karşılık dolaylı vergilerde yeni bir artış yapıldı ki bu da kaçınılmaz olarak yeni fiyat artışı getirdi. Bunun yanısıra bu mali yıl içerisinde, kamu harcamalarında 4 milyar pound (yaklaşık 40 milyar TL) bir indirim tasarlanmış bulunuyor.

Devamı s. 7' sütun 4'de

G. Afrika nükleer deneme yaptı

F. Almanya'da ülkenin Güney Afrika ile ekonomik ve nükleer alanda işbirliği yapması protesto ediliyor.

- **Güney Afrika'nın nükleer deneme yapmasını sözde tepki ile karşılayan emperyalistler yıllardır Güney Afrika ırkçılarına nükleer silahlanma alanında yol gösteriyor, işbirliği yapıyorlar.**
- **ABD, NATO ülkeleri ve İsrail yıllardır Birleşmiş Milletler kararlarını çiğneyerek Güney Afrika'nın atom bombası üretimini gerçekleştirmesine yardım ediyorlar.**

Irkçı Güney Afrika yönetiminin geçtiğimiz haftalarda bir nükleer deneme yaptığı kaydedildi. Konuya ilişkin olarak Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda bir soruşturma açılmasına oybirliği ile karar verildi.

Güney Afrika'da ırkçı yönetimin uzunca bir süredir nükleer silahlara sahip olma peşinde olduğu biliniyordu. Ve Güney Afrika'nın böyle bir kitlesel imha silahına sahip olmasının bölge ve dünya barışı için ne denli tehlike olduğunu bilen dünya barış güçleri, bu olayı büyük tepkiyle karşıladı.

Güney Afrika'nın atmosferde nükleer deneme yaptığı haberi üzerine emperyalistlerden de sözde «kızgın» tepkiler geldiği görüldü. Ne var ki, emperyalizmin diğer alanlarda olduğu gibi nükleer çalışmalarda da ırkçı Güney Afrika rejimi her türlü destek ve işbirliğini sağladığı açıkça ortadadır.

Emperyalizmin Güney Afrika ile nükleer işbirliği ilk kez 1963'de Aparthe'd'a karşı kurulan özel komisyon tarafından açıklanmış ve bu işbirliğinin derhal sona erdirilmesi istenmisti. Güney Afrika'nın diğer kitle imha silahlarının yanısıra nükleer silahları geliştirmekte olduğuna dikkat çekilmiş ve emperyalistler uyarılmıştı. Ancak bu uyarılar sonuçsuz kaldı. Sovyetler Birliği'nin 1977 yılı yazında Güney Afrika'nın nükleer bir patlamaya hazırlandığını belirtmesi üzerine, emperyalistler telaşa düştüler. Bu telaş, nükleer silahların yolaçacağı vahşeti düşünmelerinden değil, kendi çıkarları açısından uygun bir zamanda olmayışından kaynaklanıyordu. Ve sonuç olarak, emperyalistler artık Güney Afrika'nın nükleer bir potansiyele sahip olduğunu, bunun önüne geçmenin mümkün olmadığını söyleyerek, yapılacak yegâne işin, bundan böyle nükleer silahlara ilişkin konferanslara Güney Afrika'nın da taraf olarak katılması olduğunu belirtmektedirler. Bunun anlamı, çağdışı Güney Afrika yönetimine bir yandan «saygınlık» kazandırma, diğer yandan nükleer tekonolojisini insanlık düşmanı amaçlar uğruna daha fazla geliştirme imkanıdır.

BM Güney Afrika ile Nükleer İşbirliği semineri (Subat 1979)da yalnızca komşu ülkelerle değil, kurtuluş hareketleri, hükümet dışı örgütler ve bilim adamları ve uzmanlarla sorunu çok boyutlu olarak incelemiştir.

Bugün Güney Afrika'nın nükleer denemesi karşısında sözde tepki gösterenler aslında bu doğrultuda baş işbirlikçilerdir. Güney Afrika'ya nükleer alanda yol gösterenlerin başında ABD gelmektedir. ABD, uzmanları, zenginleştirilmiş uranyum üretimine gerekli bilgi ve teknoloji ile Güney Afrika'nın nükleer silah üretimine baş katkıda bulunmustur. İngiltere'nin gizlemek istediği isbirliği ise belgelerle sergilenmiştir. Fransa birkaç çok ulus'u sirket ve bankanın ortaklığıyla burada bir nükleer enerji istasyonu kurmaktadır. F. Almanya'nın teknoloji ve bilim adamı transferi sözkonusudur. Bu konuda İsrail'in katkıları da bilinmekted'r. Bunlar ilk akla gelen örneklerdir.

Devamı s. 7' sütun 6'da

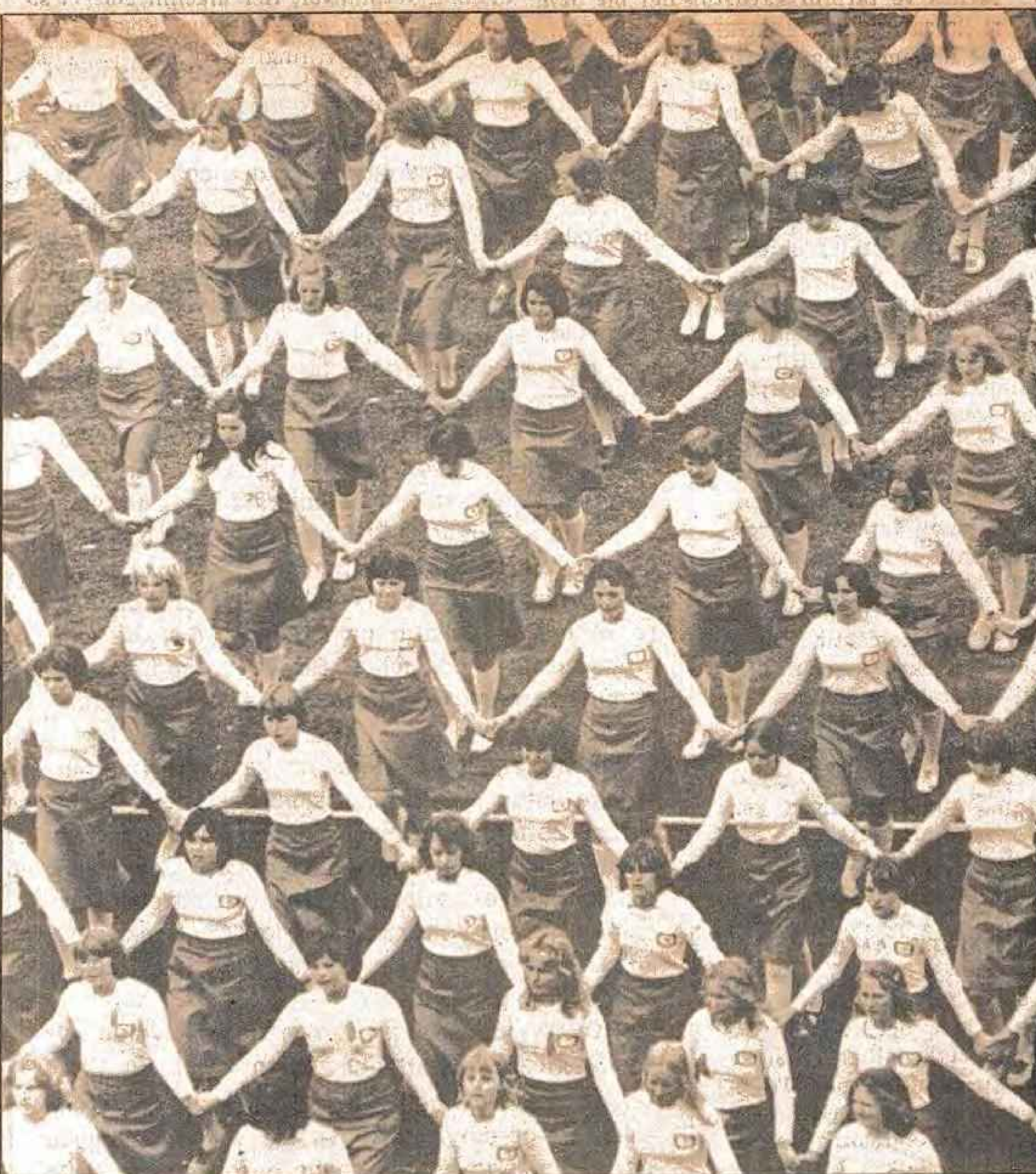

«Afrika'ya özgürlük». ABD ilerici kamuoyu ABD'nin Güney Afrika politikasını mahkûm ediyor.

KISA... KISA...

- Çin askerlerinin Vietnam sınırını yeniden geçtikleri bildirilmiştir. Hanoi radyosu Çin askerlerinin Vietnam sınırını geçerek, sınır muhafızlarına ve bölgede yaşayan sivil halka ateş açtıklarını açıklamıştır.
- ABD petrol tekellerinin talanı sürüyor. ABD petrol sirketi Texaco'nun 1979'un son üç ayda kârını yüzde 200 arttırdığı açıklanmıştır. Exxon ve Mobil'den sonra dünyanın üçüncü büyük petrol sirketi olan Texaco, Temmuz-Eylül döneminde toplam 1.971 milyar dolar kâr etmiştir.
- Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Abdülfettah İsmail'in Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret sırasında iki ülke arasında bir dostluk anlaşması imzalandığı bildirilmiştir.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalizmin emek ordusunu sürekli tazeleyen gençlik.

Büyük Ekim Devrimi 62 yaşında

62 yıl ortalama bir insan ömrüdür. Büyük Ekim Devrimi'nin ardından 1917 den bugün Sovyet Devleti bu süreye yüzyılların işini sığdırmıştır. Devrim öncesinin geri tarım ülkesi, bugün dünya ekonomisinin önde gelen gücüdür.

Sosyalizmin somut gücü Sovyetler Birliği'nde hayatın her alanında duyurmaktadır kendisini. İnsanın refahı ve mutluluğu tarihinde ilk kez anayasa ilkesi olmuştur. Kağıt üzerinde kalan haklardan değil, gerçekleştirilmiş bir haktır bu. Sovyet Anayasası sosyalist üretimin temel amacının tüm yurttaşların maddi, manevi bütün gereksinimlerini karşılamak olduğunu yazar.

Sovyetler Birliği'nde insanlar işsizliğin ne olduğunu ancak kapitalist ülkelere ilişkin haberlerden bilirler. Sovyet emeklileri dünyanın en genç emeklileridir. Eğitim ve tedavi için para biriktirmek zorunda hissetmezler. Bunları devlet parasız sağlar. Enflasyon ve fiyat artışı aynı şekilde yabancıdır Sovyet yurttaşlarına. Onlar yarınları için ne endişeli, ne güvensizdirler. Ne de ekonomik bunalım korkusu yaşarlar. Dünyanın en düşük ev kirasını, ulaştırma masraflarını, elektrik, gaz, telefon faturasını öderler.

Sovyet yurttaşları yeteneklerini geliştirecek, yaratıcılıklarını gösterecek her türlü olanağa sahiptirler.

Büyük Ekim Devrimi'nin 62. yılında Sovyet insanlarının yaşamı insanlığın kurtuluşunun sosyalizm olduğuna canlı bir kanıttır.

GÜLGÜN TEZGİDER / Barış ve Sosyalizm

Avrupa güvenliğine yönelen tehdit

Avrupa topraklarına yeni ABD nükleer roketlerinin yerleştirilmek istenmesine karşı tepkiler büyüyor.

1978 Mayısında Washington'da kabul edilen büyük silahlanma programının bir parçası olarak, NATO ve Pentagon, Avrupa topraklarına yaklaşık 600 Pershing-2 orta menzilli nükleer füzesi, yerüstü kanatlı roketler ve diğer balistik füzeleri yerleştirmek istemektedir. NATO silahlarının modernleştirilmesi adı altında gerçekleştirilmek istenen bu tehlikeli planların silahlanma yarışını körüklemek ve Avrupa'da barış ve güvenliği tehdit etmekten başka bir anlam taşımadığı açıktır. Avrupa'da nükleer savaş hazırlıkları sürdüren ABD emperyalizmi, bu yeni girişimle, bir yandan ABD topraklarını «muhtemel» karşı saldırıdan korumak ve hedefi Batı Avrupa'da yoğunlaştırmak, diğer yandan Sovyetler Birliği'ne karşı nükleer saldırı gücünü daha da artırmak peşindedir.

Konuya ilişkin karara varılacak olan NATO ülkelerinin Aralık ayında Brüksel'de yapılacak toplantı öncesinde, NATO ve Pentagon, bu ülkelerin kamuoyunda haklı görünmek ve destek sağlamak üzere «Sovyet tehdidi» aldatmacalarını yoğunlaştırmışlardır. Ne var ki, zaten inandırıcılığını yitirmiş olan bu bilinen aldatmacalar, SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev'in Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin 30. yıl kutlama töreninde yaptığı konuşmanın ardından iyice etkisizleşmiştir. Sovyetler Birliği'nin büyük stratejik öneme sahip olan Orta Avrupa'dan 20 bin asker ve bin tankı geri çekme yolundaki tek taraflı kararının açıklanması, Sovyetler Birliği başta olmak üzere sosyalist ülkelerin Avrupa ve tüm dünyada kalıcı bir barışın sağlanması yolundaki çabalarının yeni ve canlı bir kanıtı olmuştur. Bu koşullarda Batı Avrupa halklarına «Sovyet tehdidine karşı Batı'nın savunmasını güçlendirmek» türünden gerekçeleri hiç de inandırıcı gelmemektedir.

Topraklarına yeni ABD füzeleri yerleştirmek istenen Batı Avrupa hükümetleri kesin ve ortak bir görüşe sahip değildirler. İtalya Başbakanı Cossiga'nın füzelere evet diyebileceklerini belirtmesine karşılık, F. Almanya Başbakanı Helmut Schmidt daha temkinli davranma ve kararın oybirliği ile alınması gerektiğini savunmuştur. Soğuk savaş kırkırtıcılığıyla tanınan İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher nükleer silahlanmadan yana olduğunu belirtmiştir. Belçika, Hollanda hükümetlerinin ise kararsızlığı sürmektedir. Barış mücadelesi açısından konuya ilişkin bir olumsuz gelişme, örgüt üyesi parlamenterlerin katıldığı NATO yıllık toplantısında NATO'nun Avrupadaki nükleer gücünün modernleştirilmesine ilişkin bir yasa tasarısının onaylanmış olmasıdır. Bunun Aralık ayındaki toplantı öncesinde kararsız üyeleri zorlamada kullanılması sözkonusudur. Bu arada hükümetleri «ikna» için bir ABD heyeti Batı Avrupa başkentlerini gezmektedir. Ancak Batı Avrupa'da ilerici kamuoyunun güncelleşen konu üzerindeki tepkileri de her geçen gün büyümekte ve hükümetleri zorlamaktadır.

Avrupa güvenliğini ve dünya barışını tehdit eden bu yeni tehlike karşısında tüm dünya barış güçleri seslerini yükseltmektedirler. Dünya Barış Konseyi'nin geçtiğimiz günlerde Panama'da yapılan Prezidyum toplantısında yayınlanan «Avrupa'da yeni ABD roketlerine hayır» başlıklı bildiride tüm dünya barış güçleri bu yeni saldırganlık girişimine karşı mücadeleye çağrılmıştır. Dünya barış güçlerinin destek ve dayanışması ile Batı Avrupa halkları emperyalizminin kıta üzerindeki yeni oyunlarını bozmak üzere aktif ve etkin mücadelelerini sürdüreceklerdir.

Büyük Ekim Devriminin getirdikleri

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi insanlığın tarihinde bir dönüm noktasıdır. 62 yıl önce, baskı ve sömürünün sonunu noktalayan Büyük Ekim Devrimi yeni bir çağı başlattı. İşçi sınıfının yüce öğretmeni Lenin'in kurduğu Bolşevik Partisi işçilerle köylülerin ittifakını oluşturarak ve ezilen ulusları ortak mücadeleye kazanarak 1917'de bir avuç sömürücünün egemenliğine son verdi, dünyanın ilk işçi sınıfı iktidarı kuruldu.

Büyük Ekim Devrimi, ülkede yeni bir hayatın kuruluşunu getirirken, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketine ve ulusal kurtuluş mücadelelerine engin bir güç kattı. Bugün dünyanın üçte birinde dipdiri bir gerçeklik olarak varolan sosyalist sisteme ve her geçen gün başarıdan başarıya ulaşan ulusal kurtuluş mücadelelerine güç kaynağı oldu.

Ekim Devrimi'nden bu yana geçen her yıl emperyalist saldırganların, barış düşmanlarının yenilgiden yenilgiye uğradıklarını, kaçınılmaz sonlarına biraz daha yaklaştıklarını kanıtlıyor.

Büyük Ekim Devrimi'nin yaktığı ışık, içinde insan yaşayan her bölgeyi sarıyor, insan olmanın gururunu yığınlara duyuruyor.

Dünyanın dört bir yanından, tüm ülkelerden, hep bir ağızdan yükselen devrimci ses, barış düşmanlarına, sömürünün devam etmesini isteyenlere amansız darbeler indiriyor. İnsanlığın topyekün kurtuluşu uğrunda 62 yıldır fedakar bir mücadeleyle dünyanın önünde yeni ufuklar açıyor yiğit Sovyet halkı.

Bugün sosyalizmin somut gücü Sovyet insanının yaşamının her alanında kendisini güçlü bir şekilde duyurmaktadır. Ve bugüne ulaşan yolu, çetin mücadelelerle aşmıştır Sovyet insanları.

1917'de şanlı devrimin ardından genç Sovyet iktidarı zorlu bir varolma savaşı vermiştir kuruluşunun ilk yıllarında. Karşı-devrimcilerin ve dışarıdan emperyalistlerin saldırılarına karşı yılmaz bir mücadele sürdürmüştür. açlık ve yokluk koşullarında ama sosyalizme olan inancı bir an bile yitirmeksizin. Bu çetin mücadelenin başarıyla sonuçlanmasından sonra genç Sovyet iktidarı en güç görevlerden bir başkasıyla karşı karşıyadır: halka iktidara sahip olmayı öğretmek. İşçiler ve onları izleyerek, köylüler sosyalist üretimin temel unsuru planlamaya katılmayı, fabrikaları, işletmeleri yönetmeyi ve kendi yönetim organlarında —Sovyetlerde— çalışmayı öğrendiler.

Lenin'in önderliğinde sosyalist toplumu kurma savaşı verilen ülkede elektrifikasyon programına GOELRO planına geçiş, beş yıllık planların öncülüğünü yaptı. İşçiler emekçiler için, elektrifikasyon, yiyecek, giyecek, konut her şey demekti. Ülke sanayileşmeliydi. Sanayileşme programı, kollektif sosyalist çiftliklerin kuruluşu, işsizliğin tamamen ortadan kaldırılması ve yaşamın her yönüyle yeniden kurulması görevi bekliyordu.

Ancak bu görevlerin yerine getirilmesi için yıllardır Çarlık yönetimi altında cehaletin karanlığına mahkum edilen ve nüfusun büyük bir kısmını oluşturan genç kitlelerin eğitimi gerekiyordu. Ve aynı kararlılık bu kez eğitim alanında kendisini gösterdi.

Bu geniş toplumda Devrim öncesi ezilen, horlanan 100'den fazla milliyet şimdi eşit haklara sahip ve kardeşçe bağlılıkla yaşıyordu. 1922'de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin kuruluşu ile bu kardeşlik daha da güçlendi.

Sosyalist toplumu kurma yolunda birinci, ikinci ve üçüncü beş yıllık planlarla sanayileşme programı tam olarak uygulandı. Ancak üçüncü plan uygulaması tamamlanamadı. Çünkü sosyalist inşaya sarfedilecek çaba, faşist saldırganlığa karşı bir güçlü bir yumruk oldu. 1914-45 yılları arasında onmilyonlarca evladını ölü vererek insanlığı faşizm tehlikesinden kurtardı Sovyet halkı Proletarya enternasyonalizminin bayrağını daha bir yüceltti.

62 yıllık tarihine yüzyılların işini sığdıran Sovyet iktidarı ilk onyıllardan sonra artık tam anlamıyla ve tüm potansiyeliyle toplumu sosyalizmin ışığında daha ilerilere götürme yolunda engelleri kaldırmıştı. Kapitalizmin yüzyıllarını alan gelişmeler zorlu ama inançlı ve bilimin kılavuzluğundaki mücadelelerle birkaç yıllara sığdırıldı. Ve 62 yıl öncesinin geri tarım ülkesi bugün dünyanın önde gelen ekonomik gücü oldu.

Bugün Sovyetler Birliği dünya sanayi ürününün beşte birini üretiyor kendi başına. Petrol, demir, çelik, çimento, tarım ürünleri gibi önde gelen ürünlerde dünyadaki üreticilerin başında geliyor. Ülke ekonomisi bugüne dek görülmedik biçimde halkın temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiş bulunuyor. Yalnızca 1976 yılında ulusal gelirin beşte dördünün yaşama düzeyini daha da ileri götürmek üzere sarfedildiğini hatırlamak yeterli. Parasız eğitim, sağlık hizmetleri, düşük kira ve masraflar, buna karşılık her geçen gün yükselen ücretler sosyalizmin günlük yaşama somut yansımalarından birkaçı.

Sovyet iktidarı Sovyet insanının refahı ve mutluluğunu yalnızca maddi koşulların ulaştığı üstün düzeyle sınırlı görmüyor. Bunun yanısıra ona her yönden yaratıcılığını geliştirebilecek olanakları da sağlıyor. Geçen 62 yılın en önemli bir ürünü Sovyet insanı kuşkusuz.

Ekim Devrimi, 62. yılında tüm dünya insanlığının yolunu aydınlatıyor.

Kollektif çiftliklere köylüler üye olmak için başvuruyorlardı. Kapitalist sömürünün yarattığı köyle kent arasındaki derin uçurum, Sovyetler Birliği'nde ortadan kaldırıldı.

1918'de Halk Komiserleri Konseyi'nin Lenin tarafından imzalanan kararıyla Orta Asya'nın gelişmesi için çalışmalar başladı. İşçiler, emekçiler var güçlerini koydular, ülkenin diğer köşelerinde olduğu gibi.

Büyük Ekim Devrimi'nin 62. yılında Sovyet insanı sınıfsız toplumun maddi şartlarını kendi elleriyle yaratmanın bilincinde.

Goelro planının uygulanmasıyla köylere elektrik geldi, 1925 te. Ve bugün geniş Sovyet ülkesinin her yanı pırıl pırıl ışıklı.

Sovyet iktidarı yıllarca Çarlık yönetiminin cehaletin karanlığına ittiği geniş kitleleri eğitme gibi güç bir işi başardı. Bugün Sovyet ülkesinde cehalet nedir bilinmez.

Bask ve Katalonya halkları özerkliğe kavuştu

İspanya'da Bask ve Katalonya halkları yıllardan beri uğruna mücadele verdikleri özerkliğe kavuştular.

Bask ve Katalon halklarının özerklik için verdikleri mücadele çok eskilere dayanır. Örneğin Katalonya 1914 yılında kendi mahalli hükümetini oluşturmuş. 1932'de bu özerkliğini anayasal statüye kavuşturmuştu. Katalon halkı bu dönem boyunca kendi hükümetlerini kendisi oluşturuyordu.

1939'da Cumhuriyetçilerin yenilgisiyle sonuçlanan İspanya içsavaşlarında Katalon halkı Cumhuriyetçilerin safında, demokratik merkezi hükümetin faşist Franko'ya karşı savunulmasında eşsiz mücadele örnekleri verdi. Katalon halkının ulusal özgürlüğü Franko'nun faşist orduları ülkenin tümünü işgal etmesiyle, yeni İspanya halkının özgürlüklerinin son bulmasıyla birlikte sona erdi.

Bask ve Katalon halklarının özgürlük mücadelesi faşist rejime karşı da aralıksız sürdü. Ulusal özgürlük hareketi üzerindeki amansız baskılar, bu halkların örgütlü ulusal mücadelesini durdurmaya yetmedi. Bask yurtsever güçleri ve Katalon halkının siyasal örgütlerinin oluşturduğu Politik Güçler Konseyi, ilk elden 1932 yılındaki statünün yeniden elde edilmesi için mücadeleyi sürdürdüler. Halkın büyük çoğunluğu özerklik mücadelesinin yanında oldu. Örneğin 1977 yılında yapılan seçimlerde özerkliği savunan partiler oyların yüzde 95'ini aldılar.

Esasen Katalon halkı faşist Franko yönetimi zamanında sürdürdüğü özerklik mücadelesini 1977 Eylül'ünde başarıya ulaştırmış ve özerklik hakkını elde etmiş bulunuyordu. Bask ve Katalonya'da yapılan halk oylaması özerkliğin yasal statü kazanmasını sağlamış oldu.

Komünistler öteden beri İspanya'nın Bask, Katalonya ve Galiçya federal devletlerinden oluşan bir konfederal devlet olarak oluşmasını savunmuşlardır. Bask ve Katalon halkının özerkliği resmen kazanmış olması komünistlerin bu hedefi doğrultusunda atılmış önemli ve ileri bir adımdır. Bunu daha ileri adımların izlemesi, kendi kendini yönetimin sosyal ve ekonomik sorunlarına da çözüm getirilmesi gerekmektedir. Özerklik mücadelesinin bundan sonraki boyutu bu olacaktır.

Burjuva demokratikleşme süreci içerisinde özerklik hakkının elde edilmesi Bask ve Katalon halklarına Galiçya burjuvazisinin bir ihsanı değildir. İç savaştan bu yana Bask halkı merkezi Madrit hükümetine karşı uzun ve çetin bir mücadele yürütmüş ve özerklik hakkını elde etmiştir ve sorunun nihai çözümüne kadar da aynı kararlılığını sürdürecektir. Katalon halkı ise 1714 yıllarında kral 5. Filip'e karşı mücadelede doğan ulusal bilincini sürekli canlı tutmuş; kapitalizmin alabildiğine geliştiği Katalonya'da baskılar ve nesnel tarihi gelişmeler halkın ulusal bilincini köreltememiştir. İspanya'da kapitalizmin gelişmesi en yüksek düzeyine Katalonya'da varmıştır. İspanya nüfusunun yüzde 17'sini oluşturan Katalonlar arasında okuma yazma oranı İspanya ortalamasının çok üstündedir. Tüm bunlar halkın politik bilincinin gelişmesi açısından nesnel etmenler olmuştur. Genel seçimlerde komünistlerin en çok oyu bu bölgeden almaları bir rastlantı değildir.

İspanya deneyi ya hep ya hiç mantığıyla ulusal özgürlükleri devrimden önce elde edilemez görenlerle, işçi sınıfının baskılara karşı mücadele verirken bu baskıların bir türü olan ulusal baskılara karşı mücadele gereğini gözardı eden eğilimlerin yanılgısını bir kere daha sergilemektedir.

Bask ve Katalon halklarının özerkliğe kavuşması ileri bir adımdır. Ancak daha ileri adımlar gerektiği açıktır. Kuşkusuz, federal bir devlet içinde özerk olmakla, federal bir sosyalist devlet içinde özerk bir sosyalist devlet olmak arasındaki fark büyüktür. Ve bu, bugün elde edilmiş olanla nihai olarak elde edilmesi gereken arasındaki farktır. Bu farkın kapatılması ise, ulusal hareketin giderek emekçi muhtevada gelişmesi ve aynı muhteva ile başarıya ulaşmasıyla mümkün olacaktır.

Ekim Devrimi 62 yıldır doğrulanıyor

Duran KARAMEHMETOĞLU

Marks ve Engels, işçi sınıfının mücadelesinin başarıya ulaşacağını, sosyalizmin özlem olmaktan çıkarak gerçek ve canlı bir olgu haline geleceğini belirtmişlerdir. Ekim Devrimi bunu doğruladı. İşçi sınıfı kendi iktidarının bu ilk özel ve genel biçimini gerçekleştirdi. Rusya'ya özgü bu işçi sınıfı iktidarı biçimi, derin bilimsel ve toplumsal muhtevasıyla bütün dünya işçilerinin önüne zengin bir örnek koydu.

Ekim Devrimi'nin, bilimsel sosyalizm teorisini doğrulaması yanında, çağımızın bütün olayları, toplumsal ve siyasal süreçleri de Ekim Devrimi'ni doğruladılar. Ekim Devrimi'nin emekçi sınıflara ve insanlığa açtığı perspektif sürekli gelişti ve güçlendi. Kapitalist dünyanın, bu ilk devrimi boğma girişimi nasıl yenildiyse, onu tecrit edip tek bir ülkenin sınırları içine hapsetme girişimi de başarısız kaldı. Sosyalizm bugün 20'ye yakın ülkede işçi iktidarlarının, bir o kadar ülkede de devrimci-demokratik iktidarların hedefi haline geldi.

Ekim Devrimi, tarihin mantığının doğrulanmasıdır. Sömürü ortadan kalkıp, sınıfsız topluma varılacaktır. Sosyalizm bu süreçte bir geçiş dönemidir. Sovyet Devrimi, bu tarihi zorunluluğun hem özgün, hem de evrensel bir örneğidir. Özgündür çünkü Ekim Devrimi'ni Rusya'nın özel şartları hazırlamıştır. Devrim bu şartların yarattığı özel araçları kullanarak başarıya ulaşmıştır. Devrimden sonra yarattığı kurumların niteliği değil, ama biçimleri, hep Rusya'ya özgü olmuştur.

Ama Ekim Devrimi, bundan daha fazla, evrenseldir. Bilimsel sosyalizm Ekim Devrimi ile kendini doğrulamıştır. Ekim Devrimi bilimsel sosyalizmin temel ilkelerini gözeterek başarıya ulaşabilmiştir. Gelişmesi içinde sürekli olarak bu bilimsel ilkelere bağlı kalmıştır.

Yazılan hem bir «Sovyet Destanı» olmuştur, hem de bir sosyalizm tarihi.

Ekim Devrimi'ni, emperyalizmin bunca saldırılarına karşılık tam 62 yıl ayakta tutan, ayakta tutmakla kalmayıp, güçlendiren ve yaygınlaştıran nedir?

● Devrime bütün emekçi sınıflar katıldılar. Katılmakla kalmayıp, proletaryanın öncülüğünde oluşturdukları devrim blokuyla, kurdukları iktidarı her türlü saldırıya, iç ve dış düşmanlara karşı kararlıca ve tarihin kaydetmediği bir özveri ile savundular. Dünyanın bu ilk proleter devrimi de ancak bu şartlarda ayakta durabilirdi.

● Devrimin öncü güçleri, sadece Rusya'nın değil, dünyanın koşullarını da hesaba katarak, çağın çekici halkalarını yakalamayı bildiler. Bilimsel sosyalizmden ödün vermediler ama, devrimin zaferi için her ödünü verdiler. Yani, kendi kaderlerine, insanlığın kaderine karşı ödüncü davrandılar. Barışa sarıldılar ve proleter enternasyonalizmine güvendiler.

● Devrimin sosyal tabanını sürekli genişlettiler. Burjuvaziyi ortadan kaldırmak için, bütün emekçi güçleri sahneye çekmek gerektiğini bildiler ve uyguladılar. Devrimi, sosyalizme inanmış sınıf ve zümrelerin ortak dâvası olarak korudular.

● Proleter enternasyonalizminin bir gereği olarak, dünya halklarının sosyalizm mücadelesine, devrimci demokratik mücadelesine önderlik ettiler, yardımcı oldular. Faşizme karşı sadece dünyayı korumakla kalmadılar, başka ülkeler emekçilerinin sosyalizme varmasına yardımcı oldular.

● Çağımızı iki sistemin mücadelesine dönüştürdüler. Bununla da yetinmediler, sistemlerinden birinin, sosyalist sistemin egemen olduğu bir platrofmu hazırladılar. Bununla da yetinmediler, baş düşmanı tecrit edecek strateji ve taktikleri başarıyla hayata geçirdiler. Dünyanın bütün devrimci güçlerini tek bir cazibe merkezi etrafında birleştirmeyi başardılar.

● Sovyet halkları, dünyanın bu ilk devrimci mimarları, bunu yaparken, başardıklarının ulusal damga taşımaması için bütün özeni gösterdiler. Yani, kendi başarılarını, dünyanın sosyalist ve devrimci güçlerinin başarıları olarak görmeyi ve göstermeyi bildiler. Bir sınıf dâvasını, bütün insanlığın ortak dâvası haline getirmeyi başardılar.

● Şimdi bu büyük Devrim'in her yıl dönümünü, kendi coşkularına, tüm ülkelerin proleterlerinin ve halklarının coşkusunu katarak kutluyorlar. Her yıldönümünde, arkada bırakılan yılın bilançosunu yaparken, kazançlarını ve zararlarını tesbit ederken, hesaplarını dünya çapında yapıyorlar. Herkese yol gösterdikleri gibi, herkese de danışıyorlar.

Şimdi Devrim'in 62. yılındayız. Her şey yolunda gidiyor, güzel gidiyor. İnsanlık bu güzel olanın peşinde yürüyor. Bununla yetinmiyor. Her ülkenin emekçi sınıfları, kendi mücadelesiyle, Ekim Devrimi'nin güzelleştirdiği dünyamızı daha da güzelleştiriyorlar.

İnsan kasabı naziler cezalandırılmalıdır

Hitler döneminin insan kasaplarından biri Gestapo şefi üç eski nazi subayı geçtiğimiz günlerde F. Almanya'da yargılanmaya başladılar. 80.000 insanı öldürmekten sanık Gestapo şefi Kurt Lischa daha önce Fransa'da gıyaben yargılanmış ve ölüme mahkûm edilmişti. Ancak F. Almanya'da yaşayan bu cani, bu ülkedeki yasaların daha önce yargılanmış savaş suçlularının ikinci kez yargılanmasını engelleyen yasalara dayanarak, elini kolunu sallayarak gezmekteydi ve hatta generalliğe yükseltilmişti. Geçtiğimiz Temmuz ayı başlarında Federal Almanya Parlamentosu'nda bunların yeniden yargılanmalarını önleyen yasanın kaldırılmasından sonra caniler tekrar yargılanmaya başlamışlardır.

Savaş ve insanlık suçlarına doğrudan karışan 150 - 200 bin dolayında nazi bulunduğu değişik yazarlarca belirtilmektedir. Ve bunlardan bugüne kadar yalnızca 35 bini, o da çoğu sosyalist ülkelerde olmak üzere, mahkûm olmuştur.

Kapitalist ülkelerde ve bu arada Federal Almanya'da ise insanlık düşmanı nazi canilerle ilgili konular ciddiyetle ele alınmamıştır. Federal Almanya Adalet Bakanı Vogel'e göre, bu ülkede 84.403 kişi bu suçlardan yargılanmış ve yalnızca 6.432 tanesi mahkûm edilmiştir. Bu ülkede 1965-76 yılları arasında suçlananlardan yalnızca yüzde 1.5'i cezalandırılmıştır. Geriye kalanların davaları «delil yetersizliği»nden düşmüştür.

Öte yandan, mahkmelerin yıllarca sürdüğü ve bu süre içerisinde bu insan kasaplarının serbestçe dolaştıkları, istediklerini yaptıkları bilinmektedir. Ve bu arada bunlardan bazıları devletten emekli aylığı bile alabilmektedir. Bu caniler ve avukatları eski kurbanlarına, bu kez duruşmalarda alabildiğine saldırmaktan geri durmamaktadırlar

Federal Almanya yargı organlarının Sovyetler Birliği'ne yönetilen nazi saldırısı sırasında işlenen cinayetlere karşı kayıtsız kaldığı da bir gerçektir. Lvov yakınlarındaki Janowski toplama kampında 200 bin masum insanın kanına giren SS'lerden yalnızca beş tanesi cezalandırılmıştır. Yargı organlarının Lvov bölgesinde işlenen ve 700 bin sivilin öldürülmesiyle ilgili dosyaları rafa kaldırdığını bizzat Federal Almanya gazeteleri yazmaktadır.

Bu ülkede, nazileri bir başka «yasal» koruma biçimi de F. Almanya yargı makamlarının diğer ülkelerde gıyaben yargılanmış ve mahkûm edilmiş olan savaş suçlularını yeniden yargılamayı reddetmesi olmuştur. Bunun sonucunda Fransa'da yargılanarak ölüme ya da ömür boyu hapse mahkûm edilen 200 nazi cani, F. Almanya'da serbestçe dolaşmaktadırlar. F. Alman yasalarına göre bu caniler ne Fransa'ya iade edilmekte, ne de bu ülkede yargılanmaktaydı.

F. Alman hükümeti ilk olarak 1965'de nazileri affetmekten başka bir anlam taşımayan bir yasa çıkartmak istemişti. Buna göre geçmiş 20 yıl içerisinde adaletten «kaçabilen» sanıklar artık yargılanmayacak, affedileceklerdi. Ancak dünya ilerici kamuoyunun şiddetli protestosu karşısında, yasa tasarısında değişiklik yapılarak af tarihi 1945 değil, 1949'dan başlayarak kabul edildi. 1969'da ise nazileri af çabaları ve buna karşı mücadele sürdü. Bu kez af sınırı 20 yıl değil 30 yıla çıkarıldı. Geçtiğimiz Temmuz ayında yasa değişikliği kabul edilmemiş olsaydı 31 Aralık 1979'dan sonra nazi caniler artık affa uğramış olacaklardı.

Nazi suçluların affı konusu tüm dünyada ve özellikle F. Almanya'da büyük tartışma konusu oldu. Parlamentoda Sosyal Demokrat Parti savaş suçlularının yargılanabileceği sürenin kısıtlanmasına karşı çıkarken, koalisyon ortağı Hür Demokratik Parti ve muhalefetteki Hıristiyan Demokratik Birliği ve Hıristiyan Sosyal Birliği nazi canilerin affını açıkça önemeye varan düşüncelerini açıkladılar. Buna karşılık F. Almanya ilerici kamuoyu nazi suçluların affına karşı güçlü bir mücadele sürdürdü. Nazi Kıyımının Kurbanları Birliği (Anti-faşist Birlik) Birleşmiş Milletler'in Savaş Suçluları ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçların Zamanaşımına Uğramayacağına ilişkin 26 Kasım 1968 tarihli kararını hatırlatıyor, nazileri affetmenin ideolojisini canlandırmakla aynı anlamı taşıdığını vurguluyordu.

Parlamentoda yasa tasarısı üzerindeki tartışmalar hükümet içerisindeki görüş ayrılığı yarattı. Sonunda yasa tasarısı «kasıtlı cinayet» suçlarının affedilemeyeceği şeklinde bir formülle kabul edildi. Diğer bir deyişle gericiler nazilerin yargılanmasına zorla rıza gösterirken, bunu açıkça koymaya yanaşmamışlar, sıradan bir cinayetle nazi katliamlarını bir tutmuşlardı.

Parlamentoda nazi suçluların affı için çırpınan gericiler gerekçe olarak «olayların üzerinden 30 yıl geçtiği» ve «delil yetersizliği»ni ileri sürerken, bir yandan da hiç bir gerekçe ve kanıta dayanmaksızın, «anayasa düşmanı» ilân ettikleri ilericilere meslek yasağı uyguladıklarını unutmuş görünüyorlar.

Çetin mücadelelerden sonra Parlamentoda kabul edilen yasa tasarısı anti-faşist güçleri somut bir başarısıdır. Ve bu başarıda F. Almanya ve tüm dünya ilerici kamuoyunun kararlı mücadelesi rol oynamıştır. Dünya ilerici güçleri nazi suçluların affına yalnızca adaletin yerine getirilmesi açısından karşı çıkmamaktadırlar. Bunun yanısıra ve daha da önemli olan, faşizmin yeniden hortlatılması için sarfedilen gerici çabaları boşa çıkarmak ve insanlık düşmanı faşizme geçit vermemektedir.

F. Almanya'da neo-faşist hareketin tırmandırılmak istenmesine karşı mücadele yükseliyor. Nisan 1979'da yapılan ve 30 bini aşkın insanın katıldığı gösteride, Nazi toplama kamplarından kurtulabilenler de o günkü kurban gömlekleriyle yürüdüler.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

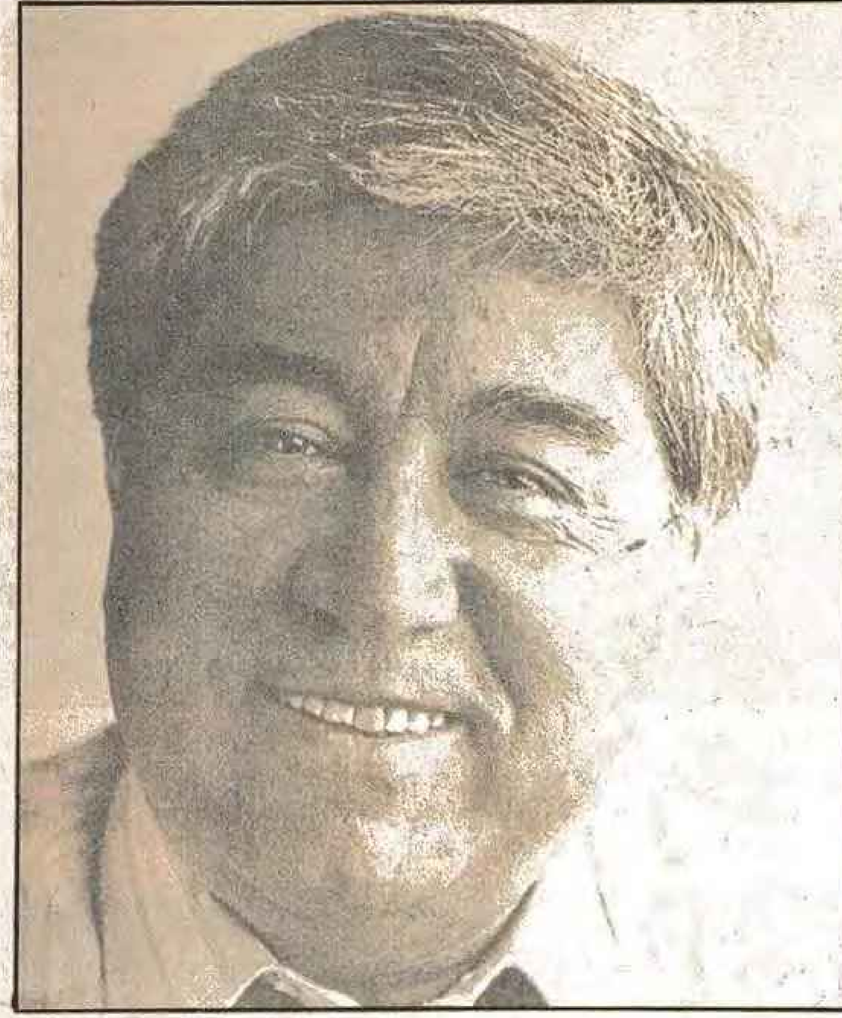
Seçim sonuçları üzerine

Aziz Nesin'le görüştük

14 Ekim seçimleri sonuçlarının yankıları tüm ilerici çevrelerde sürmektedir. İşçi sınıfı, emekçiler, ilerici aydınlar, seçimlerden solun bilimsel sonuçlar çıkarmasını ve sosyalist hareketin birliği yolunda ileri ve kalıcı adımlar atılmasını, atılan adımların geliştirilmesini beklemektedirler. Türkiye Yazarlar Sendikası Genel Başkanı Aziz NESİN'e seçim sonuçları konusunda görüşlerini sorduk. Aşağıda, TYS Genel Başkanı'nın sorularımıza verdiği cevapları bulacaksınız.

«'Sol'un tek temsilcisi biziz' ya da 'işçi sınıfının tek temsilcisi biziz' ya da 'tarihsel örgütün tek temsilcisi biziz' gibilerden hilâfet anlayışına benzer iddialara dayanan ayrımlardan vazgeçilmesinin gerekli olduğunu bu seçim sonuçları sanırım ortaya koymuştur.

Bir zamanlar için geçerli olan hiç olmazsa «asgari müşterek»lerde birleşme çözümü de bugün için yeterli değildir. Bugün salt «asgari müşterek»te değil, bütünüyle birleşme gereği ortaya çıkmıştır.»

SORU 1 — TYS Genel Başkanı olarak seçim sonuçlarını ve önümüzdeki olası gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt — Seçim sonuçları benim için sürpriz olmadı. Aşağıyukarı bu sonucu kestiriyordum. Bu seçim sonuçlarından, bence Türk solunun alması gereken önemli dersler vardır.

Almamız gereken ilk ders, gerçekçi olmamız gerektiğinin bikez daha —hem de başa vurula vurula— anlaşılmış olmasıdır. Türkiye sosyalistleri ötedenberi, olmasını diledikleriyle olanı, içten geçenlerle dışta olanları ülküyle gerçeği, özlemle gerçekçiliği birbirine karıştırmışlardır. Gönlümüzden geçeni gerçek sanmışızdır. Özlemin gerçeklik sanılması, işçi sınıfımızın ve özellikle bu sınıf aydınlarının uzun yıllardanberi baskı altında tutulmalarının, despotizmle ezilmelerinin sonucu olan toplumsal-psikolojik bir duygudur. Uzun yıllar süren dayanılmaz, hem yasal, hem de yasadışı politik, ekono- toplumsal baskılar, kurtuluşumuzu özlemlerimizde bulmamızın nedeni olmuştur. Bizi zaman zaman gerçeklerden uzaklaştıran bu durum da bize özgü bir gerçekliktir; çünkü, hiç olmazsa özlem aracılığıyla umutsuzluğa düşülmemiştir.

Soldaki partiler ve gruplarla, örgütlerin desteklediği bağımsız adayların seçimde aldıkları oy sayıları gerçeğinin, onların seçim öncesi özlemlerine (hesaplarına) uymadığı ortadadır. Öyle sanıyorum ki bu acı gerçeği, kimileri kendilerince —yani gönüllerince— yorumlayarak ve böylece gerçekçi olduklarını sanarak bitakım gerekçeler uydurup yeni özlemlere varacaklardır. Özlemin gerçek sanılmasının pek çok örnekleri gösterilebilir. Ama son olarak, soldaki partilerin TV'deki sözcülerinin, MHP oylarının azalacağı yolundaki sözleri, özlemin gerçek sanılmasının bir örneğidir.

Soldaki partilerin ve bağımsızların seçimde aldıkları oyların toplam sayısı düşünülürse, durum sol için, özellikle bugünkü koşullarda hiç de azımsanacak, umutsuzluğa düşülecek gibi değildir. Ama bundan, soldaki partilerin ve bağımsızların, bundan sonrası için ne yapmaları gerektiği yolunda ortaya çıkan açık dersten yararlanmaları gerekir.

Seçim sonuçlarından alınması gereken bir ders de, soldaki parti, grup ve örgüt desteğindeki bağımsız adayların, gerek alanlarda, gerek radyo ve TV'deki konuşmalarında, tarihimizde ilk kez halk önünde ve açıkça birbirlerini ağır biçimde suçlamalarının kendilerine hiçbişey kazandırmadığını anlamalarıdır. Kimileyin bu suçlamalar «muhbir»lik kertesine dek düşmüştür. Bunun halkımız üzerinde nasıl olumsuz etki bıraktığının elbet bundan sonrası için hesaba katılması gerekecektir.

İki politik grup da ayrı gerekçelerle seçime boykot propagandası yapmıştır. Boykot için haklı gerekçeleri olsa bile, sonuç olarak boykot propagandasının etkili olmadığı, halkın isteklerine koşut düşmediği görülmüştür. Bundan ders almamız gerekirse, bugün için sosyalizmin seçim yoluyla varılacak bir iktidarın seçeneği olarak görülmeyen soldaki partilerin, seçime katılmakla ilerisi için elde edecekleri pekçok kazanımları olduğu gibi, bir siyasal özgürlük yolunun daha da açılmasında, halkın bilinçlenmesinde seçim konuşmalarının büyük etkisi olmuştur. Radyo ve TV gibi çok etkili iletişim araçlarından yararlanmak fırsatı, seçim boykotuyla, bugünkü koşullarda kaçırılmamalıdır.

Bu seçimlerde çok önemle üzerinde durularak değerlendirilmesi gereken bir durum da, SDP'nin pekçoklarınca umulanın üstünde oy almış olmasıdır. Radyo ve TV konuşmalarından ortaya çıkan bu başarının gerçek nedenini araştırmak gerekir.

Kimi Avrupa ülkelerinde, örneğin İtalya'da Fransa'da anti-sovyet olmak, ille de anti-komünist olmayı gerektirmez. İkinci Dünya Savaşı içinde ve sonrasında o ülkelerde de anti-sovyet olmakla anti-komünist olmak eşanlamlı sayılıyordu.

Ters tarihsel birikim başta olmak üzere, daha başka biçok nedenlerden ötürü, bugün Türkiye'de anti-sovyetizmle anti-komünizm bir sayılmaktadır. Günümüzün bu gerçeği yadsınamaz. Türkiye'nin bugünkü koşulunda, kimilerinin sandığı gibi, hem komünist olmak, hem de anti-sovyet olmak olası değildir. Hiç kuşkusuz bu, Sovyetlerin hiçbir alanda eleştirilmeyeceği anlamına da gelmez.

Ne yazık ki SDP, radyo ve TV'deki seçim propagandası konuşmalarında, açıkça anti-sovyetizm ve izleyicilerin gözünde de anti-komünizm propagandası yapmıştır. Avrupa komünizmi ortaya çıktıktan sonra ve hatta çıkışındaki ilk etkenliğini gittikçe yitirmeye başladığı bugünlerde, anti-sovyetizm yaparak sosyalist görünmeye çalışmak, artık yeni ve özgün bişey de değildir.

SDP'nin umulanın üstünde oy almasının nedeni, kanıma göre, ne TV konuşmacılarının anti-sovyet, anti-komünist propagandaları, ne de anti-leninist düşünceleriydi. Oy toplamalarında asıl etken olan, bence, sosyalist olarak bağımsızlığı savunmuş olmalarıydı.

Yanılgılara düşmeden, bilimsel sosyalizm doğrultusunda «bağımsızlık» tema'sının öne alınması gerektiği, bu seçim sonuçlarından anlaşılmıştır.

Yine bu seçimlerden, örgüte suç işletmemek, ya da örgütçe suç işlememek gereğinin artık anlaşılmış olmasını umuyorum. Türkiye'nin egemen sınıflarının ikti-

Devamı s. 7, sütun 1'de

10 Kasım Dünya Gençlik Gününde...

Dünya gençliğinin savaşsız ve sömürüsüz bir dünya mücadelesi yükseliyor

Yusuf Ziya CAN
SGB MYK Üyesi

İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından kurulan Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, emperyalist savaşın açtığı yaraların acısını, istilanın ve baskının her türlü biçimine karşı genç kuşağın duyduğu kini şöyle dile getirmekteydi: «Yemin ederiz ki, 1945 yılının ekim ayında kurduğumuz Birliği, yalnız bugün, yalnız bir hafta, yalnız bu yıl değil, amacımız olan ve uğrunda savaştığımız dünyayı kuruncaya kadar daima koruyacağız. Hünerli ellerimizden, yaratıcı zekamızdan, gençlik heyecanımızdan kesinlikle savaş için faydalanılmasına izin vermeyeceğiz!...»

Dünya'nın çehresinde büyük değişikliklere tanık olduğumuz DDGF'nin kuruluşundan bu yana geçen süreç içinde, demokratik dünya gençliği, 1945'te verdiği sözü yerine getiren eylemlerle dolu bir 34 yıl yaşamıştır.

İçinde yaşadığımız çağda, iki ayrı yaşam biçiminin, sosyalizm ile kapitalizmin tarihsel yarışı, gençliğin eylemlerinin genel çerçevesini çizmektedir. Dünyanın ileriye doğru devrimci değiştirilmesinde yenilik ve demokratik gençlik kesimleri arasında derin izler bırakmakta, güçlü yankılar uyandırmaktadır. Hangi sistemle yönetilirse yönetilsin, hemen her ülkede, gençliğin toplumsal eylemleri ve sosyal yönelimleri «savaşsız ve sömürüsüz bir dünya» yaratılması amacını taşımaktadır.

DDGF'nin «Anti-emperyalist dayanışma, barış ve ilerleme için» günümüz genç kuşağına yaptığı birliği çağrısı, dünyanın dört bir yanında, bugün her zamankinden daha büyük destek ve taraftar toplamaktadır. Dünya gençliği, bir yandan tek tek kendi ülkelerinde toplumsal ve siyasal hayatı daha çok etkilemek için mücadele verirken, öte yandan ortak düşmanı olan emperyalizme karşı uluslararası dayanışma gereğinin bilincinde bulunmaktadır.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, dünya gençliğinin en geniş kesimlerine kadar açılan demokratik bir örgüt olmayı başarmıştır. Çeşitli ülkelerden, farklı düşüncede ve hatta farklı dini inançtaki gençlik güçleri, DDGF'nin öncülüğünde ve onun çatısı altında ortak hedefler çerçevesinde eylem birliği ve dayanışma içinde, barış ve silahsızlanma için, emperyalizme, faşizme, tekellerin egemenliğine, sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadele etmektedirler. Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, gençlik kesimlerinin demokratik ve anti-emperyalist istek ve yönelimlerine gösterdiği yaklaşımla, onlara gösterdiği hedeflerle ve önerdiği eylem programlarıyla, dünya gençliğinin kitlesel demokratik örgütü olmuştur.

DDGF, çeşitli demokratik ve ilerici gençlik güçlerini: komünistleri, sosyalistleri, liberalleri, radikalleri, müslüman ve hıristiyanları, kısacası her görüş ve inançtan milyonlarca genci eşitlik ve bağımsızlıklarına karşılıklı saygı temelinde birleştirmektedir.

Bugün, DDGF saflarında anti-emperyalist dayanışma, barış ve ilerleme yolunda güçlü bir gençlik cephesi oluşmuş bulunmaktadır. Dünya gençliği her geçen gün artan toplumsal-siyasal etkinliğini, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nun yükselttiği sloganlar yönünde kullanmaktadır. Kısa geçmişi dahi, DDGF'nin barış ve ilerleme, dünya gençliğinin enternasyonalist dayanışmasının onurlu örnekleriyle doludur. İşte, Vietnam halkının mücadelesiyle dayanışma eylemleri. İşte, Şili'deki faşist Pinochet diktatörlüğüne karşı dünya gençliğinin yükselttiği ses. İşte, güney Afrika'daki ırkçılığa ve ırkayrımı politikasına karşı DDGF'nin öncülüğünde, tüm dünya gençliğini saran «Gençlik, emperyalizmi yargılıyor» kampanyası. Ve «Havana Gençlik Festivali»nde, gençliğin emperyalizme ve savaşa karşı dayanışmasını dile getiren, çeşitli ülkelerden yüzlerce gençlik örgütünün büyük gösterisi.

Her yıl dünya gençliğinin uluslararası dayanışmasının kutlandığı 10-17 Kasım öncesinde, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, bu yıl, «silahsızlanma kampanyası» açmış ve tüm dünya gençliğini bu kampanyaya katılmaya çağırmış bulunmaktadır. Sosyalist sistem'in barış ve yumuşama politikası karşısında köşeye sıkışmış bulunan emperyalizmin, dünya halkları ve gençliği önünde iyice teşhiri ve elinden savaş kışkırtıcılığı ve silahlanma yarışı silahının alınması için bir çok ülkede gençlik örgütleri seferber olmuşlardır.

Ne yazık ki, ülkemizde DDGF'nin çağrısına cevap olarak sosyalist gençlik örgütlerinin yayınladıkları basın bildirilerinin ötesinde bir şey yapılamamıştır. Tüm dünyada birbirinden çok farklı görüşte olan, ama emperyalizme karşı birleşerek ortak [illegible] gençlik örgütleri eylem birliği yaparlarken, Türkiye'de hemen hiç bir şey yapılamaması düşündürücüdür...

Oysa, aslında ülkemizde güçlü bir potansiyel taşıyan demokratik gençlik hareketi vardır. Buna rağmen, DDGF'yi ve onun uluslararası sloganlarını benimseyen gençlik örgütleri dahi, bir araya gelememektedirler. Bu nedenle DDGF'nin eylem programını ayrı ayrı hayata geçirmeye çalışan ülkemiz enternasyonalist gençlik örgütleri başarısız kalmakta ve dolayısıyla ülkemiz gençliği ile uluslararası dayanışma görevini gerektiği gibi yerine getirememektedir.

Ülkemizde, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu'nu benimseyen gençlik örgütleri, onun ilerici-demokrat tüm dünya gençliğine önerdiği eylem programı ve sloganlar etrafında birleşerek enternasyonalist görevleri yerine getirmek ve demokratik gençlik hareketinin dağınıklığına son vermek mümkün olabilir.

DDGF, daha iyi bir geleceğin inşası için; savaş tehdidinin arındırılmış, baskının ve sömürünün olmadığı bir dünya için, tüm dünya gençliğini «Anti-emperyalist dayanışma, Barış ve İlerleme için» eylem birliğine çağırıyor.

Barış ve silahsızlanma için, emperyalizme, faşizme, tekellerin egemenliğine, sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı görev başına!

Simonov'un tanıklığı ve Sovyet Edebiyatı

Seyyit NEZİR

Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana Sovyet insanının geriliği aşmakta ve yeni bir toplum, sosyalist bir hayat yaratmaktaki dev başarıları, insanî gerçekliğin tüm boyutlarında kendini gösterdi. Sovyet insanı, tekniğin ve hayatın görkemli, yüce sonuçlarını, sanat çabasında da yarattı. Bugün bütün dünyayı hayran bırakan güzellikteki sanat eserleriyle, sosyalist toplumda sanatın gelişme perspektifini ve sanatın yeni insanı gerçekleştirmedeki tartışılmaz değerini somut biçimde ortaya koydu.

Sanatlar içinde edebiyatın az çok belirleyici, ufuk açıcı işlevi Sovyet sanatı için de geçerliliğini sürdürdüğü, edebî birikimin öbür sanatlara da kaynak olma özelliğini koruduğu gerçeğinden hareketle, Sovyetlerdeki gerçekçiliğin edebiyatta ulaştığı boyutlar ana çizgilerle ele alındığında bu sonuç görülecektir. Özellikle ülkemizde gerçekliğin sosyalist niteliği daha çok edebî alanda yaygın olarak gündeme geldiğinden, Büyük Ekim Devriminin 62. yıldönümünde Sovyet edebiyatının başlıca niteliklerini vurgulamak, konuyla ilgili tartışmalara çok dar da olsa bir çerçeve getirebilecektir. Bu çerçeve çizilirken, Sovyet edebiyatının önde gelen ustalarından Simonov'un tanıklığına başvurmak, onun eseri üzerindeki yerli değerlendirmelerin sağlık derecesini de ortaya çıkaracak, daha önemlisi, Sovyet edebiyatının bugün vardığı ileri aşama, onun tanıklığıyla daha açık ortaya çıkacaktır.

Kuşkusuz, Sovyet edebiyatını 1917'den bıçakla keser gibi başlatmak onu kavramakta eksiklik ve yanlışlığa yol açacaktır. Nitekim Simonov, bu durumu şöyle belirliyor: «1917 tarihi elbette devrim öncesi ve devrim sonrasını belirlemede bir sınırdır. Ancak, hiçbirşeyi boşluktan başlatamayız.» Gerçekten de, devrim öncesi sosyalist edebiyatı, en azından Gorki'nin eserlerinde vardır ve Gorki'nin adı, Sovyet edebiyatının ortadireği olmaya devam etmektedir. Bundan da öte, devrim sonrasında ilkeleri belirlenen sosyalist gerçekçilik, Lenin'in önemle üzerinde durduğu devrimci demokratik edebiyat geleneği ve onun güçlü mirası üzerinde yükselmiştir. Konstantin Simonov, «Sovyet edebiyatını etkileyenler arasında, 19. yüzyıl edebiyatındaki kimi demokratik gelenekler bile vardır» derken, bu gerçeği vurguluyordu. Bir Puşkin, bir Tolstoy, Cehov, Nekrasov, Şedrin, Bielinski, Çernişevski, Dobrolyubov ve daha niceleri, bu devrimci demokratik birikimde ve giderek sosyalist gerçekçiliğe hiç değilse hammadde sağlamada emeği olan gerçekçilerdir. Onlarla arasındaki kültürel kan bağını şu ya da bu ölçüde sürekli koruma gereğini duyan Gorki'de olduğu kadar, geçmişin tüm edebiyat geleneğini yıkmak ve toptan yeni bir edebiyat geleneği yaratmak peşinde olabilmiş bir Mayakovski'de bile bu demokratik geleneğin izlerinin varlığı, yine bu gerçeğin bizzat kendilerince dile getirilmesi, Sovyet edebiyatının köklerine ışık tutmaktadır. Böylece geleneğe dayanmanın gerekçesini ve biçimini, Sovyet edebiyatı yalnızca kendi yönünden değil, sosyalist gerçekçi edebiyatın evrensel boyutları açısından da sağlamış, sosyalist gerçekçiliğe kazandırmış olmaktadır.

Ancak, geleneğin herşeye rağmen, yani bütün demokratik niteliğine rağmen eski topluma, sosyalizm öncesine ait olduğu da açıktır. Sorun, gerçekte, geleneğin üzerinde, neyin, nasıl ve sürekli yenilenerek, insan gerçeğini de sürekli yenileyerek yaratılacağında düğümlenmektedir. Bunu doğru biçimde belirlemek ise, herşeyden önce örgütlülükle olanaklıdır. Sovyet yazarı, bu örgütlülüğün en verimli biçimini, Lenin'in öngördüğü ve hayatın doğruladığı koşullarda bulmuştur.

Lenin, gerçekliğin kapsamlı bir biçimde kavranılmasının ve dönüştürülmesinin kollektif bir yaratıcılıkla olanak kazandığını dahice bir yaklaşım ve açıklıkla gösteriyordu: Yazarın yaratıcı yeteneği, Parti kollektivitesi ve yazarlar örgütü içindeki yerini almalıdır.

Sanatın bireysel bir yaratım olduğu ve örgütlü kollektivite içinde bu yeteneğin iğdiş olacağı, köreleceği kaygısı, bugün de var. Deniyor ki, «bireysel özgürlüğün yitirildiği noktada sanat da yitirilmiştir ve her türlü kollektivite, sadece bu sonucu verir.» Sonra da örgütten gelen engellerden söz ediliyor. Sanatçının sınır tanımaz eyleminin şöyle ya da böyle etkisizleştirilmesinden, gerçek değerinin yok edilmesinden, vb.

Sovyet edebiyatının yaratılmasının başında değil, bugünkü aşamasında, yani örgütlülük ilkesinin somut verilerle değerlendirilebileceği noktada şöyle diyor Simonov: «Engeller varsa, bunlar kafada ve yürekte olan engeller.(...) Yazar, ne istediğini bilirse, engeller aşılabilir.» Yani gerçek engel, sanatçının kendi bireysel düzeyidir. Kendi bilinç ve yeteneğinin ne ölçüde toplumdan kazandığını, bu yeteneğin yaratma eylemine nasıl dönüşeceğini, gerçeklikle kesişme ve üstüste gelmesinin ve onu ileriye bir adım da olsa yönetebilmesinin hangi olanaklarla yaşanabileceğini bilip bilmemede düğümleniyor, engel ya da engelsizlik. Simonov, yazar için gerçek özgürlüğün ancak sosyalizmde sağlanabildiğini ve bunun Sovyetlerde başarıldığını da açıklıyor: «Yeterli koşullar içinde bulunuyorlar. Rahatça çalışıyor, kitaplarını yazıyorlar. Kimse onları acele etmeleri için zorlamıyor. Sosyal güvenceleri var.» Bu demek ki, yazara, kendi yeteneğini en olgun düzeyde esere dönüştürmesi için ne gerekliyse veriliyor. Yazara eserin ölçüleri değil, —burjuvazinin uydurduğu ve yazarı korkuttuğu katı kurallar değil— gerçekten en güzel ve en doğruyu biçimlemesi için gerekli önkoşullar, olanaklar veriliyor. Yani yazarın üzerinde, ne burjuvazinin yasakları, ne de geçim yükü var.

Nitekim yazarın, gerçekliği mümkün olan en özgür koşullarda izleyebilmesi sağlandıktan sonradır ki, gerçekliği dile getirmenin ilkeleri belirleniyor. Elbette bu ilkelerin başında, işçi sınıfının dünya görüşüne bağlılık, eserinin hamurunu bu mayayla yoğurmak geliyor. Gerçekliğin içinde, Gorki'nin deyimiyle, «geçmiş, ona karşı duran bugün ve her ikisini aşmakta olan geleceğin uçverisi» yer alıyor. Tarihin ve o tarihi yapan insanların gerçek durumları, bu üç boyutun bireyde, toplum hayatında nasıl kesiştikleri, ancak o dünya görüşünün edinilmesi ve uygulanmasıyla olanaklıdır. Öyleyse bu ilke, yazarın yüreğinde ve kafasında zorlama olarak değil, zorunluluk olarak yer almalıdır. Sosyalist gerçekçi olmanın «olmaz olmaz» koşulu olarak...

Nasıl biçimlenecektir bu öz? Sadece doğru kavrayış ve doğruyu anlatma yeterli midir? Gerçekliğin değişkenliği, anlatımda da değişkenliğe yol açmıyacak mı? Bunun ilkesi nedir? «Şimdi bizim çağdaş şiirimize bakarsak;» diyor Simonov, «hem geleneksel türde yazan şairler vardır, hem de yeni biçimler arayanlar. Her ikisinin de okuyucuları var. Örneğin Voznosenski gibi yeni biçimler arayan bir şairin de çok geniş okuyucusu vardır. Örneğin Aksiyonof adlı genç yazar da yeni biçimlerle yazdığı halde o da okuyucusunu buldu. Bence edebiyatta tehlikeli olan, yalnızca birinden yana olmak»

Simonov'un söylemek istediği, bu konunun yazarla okur arasındaki bir ilişki sorunu olduğu. Yazar, okura ilettiği mesajda dilini ve yöntemini kendi seçecektir.

Yanlış olan eninde sonunda terkedilecek, insanî ilişkilerin anlamına en kestirme, en etkili karşılığı getiren biçim, okurun da, yazarın da birleştiği noktada ortaya çıkacaktır. Ama edebiyatı, yenilenen gerçekliğe uyum sağlamak adına, köklerinden kopartmak, böylece okurdan da kopartarak, yani geleneksel anlatım olanaklarını tümden yadsıyarak gençleştirmek, yenilemek çabası, elbette umut verici olmaktan uzak kalacaktır. «Gençlerin ortaya çıkması edebiyatın sağlığını gösterir» diyor Simonov. Sovyet edebiyatı, dayandığı ilkelerin bir başarısı olarak, sürekli gençleşebilmiş, geleneğini yeni ve daha ileri boyutlarla yükseltebilmiş bir edebiyattır.

Devrimin 62. yıldönümünde, Sovyet edebiyatı dünya edebiyatının da en ileri, en özgün ve güçlü örneklerini vermiş ve gerçek sosyalist edebiyatı yaratmışsa, bu başarı, Simonov'un da tanıklığına başvurduğumuz, kalın çizgileriyle değindiğimiz ilkeler, temelinde sağlanmıştır. Bu ilkelerin edebiyat, ya da genel olarak sanat için geçerliliğinden kuşku duyanlara, Simonov'un dünya çapında üne ulaşmış eserleri ve Sovyet edebiyatının bütünü güvence vermeye yetmiyor, bu dev edebiyattan soluk almak gereği duyulmuyorsa, sosyalist gerçekçilikten alınacak birşey bulunamıyor, sosyalist gerçekçiliğe gönüllü olunamıyor demektir. Bu gönüllülüğü gösteremeyenlerin sesini ise, şimdiye dek olduğu gibi, yalnızca kendi dar çevreleri duyacaktır. Ama sosyalist gerçekçilik, Sovyetlerde ve öbür sosyalist ülkelerde sınıfsız toplum insanının yaratılmasında üzerine düşeni fazlasıyla yapmanın ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren ülkelerde kurtarıcı sınıfın mücadelesine katılmanın kıvancını taşıyacak, tarihsel görevin üstesinden gelinmesinin onurunu bundan sonra da kazanmayı sürdürecektir.

Mahkeme eliyle aldığımız tekzip

Gazetenizin 18 Eylül 1979 tarihli 110 ncu sayısının 6 ncı sayfa üçüncü sütunlarında «ÇELTEK MADEN OCAĞINDA GİZLENEN GERÇEKLER» başlığı altında verilen haber gerçeklere uymamaktadır.

Olayın hemen akabinde Amasya Valiliği ve tüm çevrenin de tanık olduğu şekilde Büyük Çeltek ve elindeki her türlü imkanları seferber eden Komşu Yeni Çeltek İşletmesiyle çalışmalara başlanılmıştır, daha sonra sayın Başbakan'ın müdahaleleriyle olay yerine gelen bir mühendis başkanlığındaki «Tahlisiye Ekibi» Yeni Çeltek ve Büyük Çeltek elemanlarıyla mezkür ekip başının talimatları doğrultusunda ve hiç bir çıkar düşünülmeden çalışmalar sürdürülmüştür. Ekip Başkanının ihtiyaç gösterdiği hiç bir istek geri çevrilmemiştir. Bu da 16 işçimize ulaşmak için bir fedakarlıktan kaçınılmadığını göstereceği gibi olayı karanlık emellerine alet etmek isteyenlerin ağzını tıkayacak iyi bir cevaptır.

Olayı her sağ duyu sahibinin görüp anlıyabileceği gerçek şeklini saptırma amacı güden hava bacasıyle ilgili haberinizde gerçek dışıdır. Zira 10 yıldır çalışma bakanlığı iş güvenlik müfettişlerinin denetimindeki ocağımızda sizin art niyetli hava bacasiyle ilgili yalan haberlerinizi doğrulayacak hiçbir eleştiri veya uyarı yoktur. Öte en Eski Çeltek İşletmesinin yığdığı topraklar arkasındaki binlerce metreküp su yüksekte bulunan hava bacamızdan değil, oluşturduğu basınçla hava bacası çevresini birden çökertecek ani su baskınına uğratmıştır.

Mahkemeye akseden olayın seyrini değiştirecek ve gerçekle asla bağdaşmıyan 16 işçiyi alet ederek art niyetlerini gerçekleştirmeye çalışan haberinizin gazetenizin aynı sayfa ve sütununda, aynı puntolarla tekzip edilmesine karar verildi.

1.10.1979

Katip Hakim: 19265

Demirel hükümet

Baştarafı s. 1'de

maklı hale gelişi olacak. Ancak böylesi bir işbirliğinin bir erken seçim anlaşmasına dönüşmemesi şart. Gerçi MSP oylarında görülen düzelmayı aşmış gibidir ve milletvekili sayısını arttırma umudunu taşımaktadır ama bu olasılık Türkiye'nin içinde karşı karşıya bulunduğu sorunlarla iyice bunalmış bir AP hükümetinden sonra daha da güçlenecektir.

14 Ekim seçimlerinin iflas eden Partisi CHP ise iki taktiği birlikte götürmeye çalışıyor. Bunlardan biri AP'nin hükümette yıpranması, diğeri ise MHP'nin iktidardan uzak tutulması. Belki de bu ikinci nokta CHP için bir hedeften çok bir mazeret niteliği taşıyor. Çünkü CHP'nin 22 aylık iktidarı süresince burnu epeyce sürtülmüştür. Tekelcilerin AP ile CHP nin işbirliği olmadan bunalımdan çıkılamayacağı doğrultusundaki yürüttükleri ikna faaliyeti bu parti yönetiminde de etkisini yapmışa benzemektedir. Cumhuriyet Bayramı demeciyle de sağa açılma politikasını sürdürmeye kararlı olduğunu gösteren Ecevit, burjuva devletinin onarılması görevinin, İnönü'nden devraldığı «Devlet Adamlığı» niteliklerinin bir icabı olduğunu düşünmektedir. Faşist milliyetçi hareketle «kol kırılır yen içinde» mantığıyla mücadele etmenin AP'yi ondan uzaklaştırmaktan geçtiğini de düşünen Ecevit, öyle görülüyor ki bundan böyle AP ile yakın bağlar kurmak istiyor.

Hükümeti kurmakla görevli AP Genel Başkanı da Ecevit'in bu niyetlerini pek elinin tersi ile itmiyor. Meselenin hükümeti teşkil edecek sayıları alt alta toplamak olmadığını, Türkiye'nin sorunlarını çözebilecek bir hükümet kurmak gerektiğini söyleyen Demirel hiç de «kurarım 3. MC'yi olur biter» yaklaşımı içinde görülmemektedir.

Tekelci burjuvazinin, ordunun kumanda kademelerinin ve «müttefiklerin» istekleri zaten böyle bir yaklaşımla çakışmamaktadır.

Ancak burjuva iktidarının siyasal biçimlenişinin bu iki ana mihrakı AP ve CHP'nin doğrudan biraraya getirilmesi hiç de öyle kolay değildir. Her iki partinin gerek tabanında, gerekse seçmen desteğinde böylesi bir yaklaşıma şiddetle karşı duracakların gücü hiçte azımsanamaz. Ayrıca AP yirmiiki aydır lanetlediği «sol» CHP ile işbirliğinin MHP ve MSP tarafından istismar edileceğinden ve bunun oy kaybına sebep olacağından korkar. CHP için de benzer korkular sol oy kaybetme açısından varittir. Dolayısıyla, eğer yapılabilirse, AP ile CHP arasındaki işbirliği dolaylı yollardan yapılacaktır. Güven oylamasına az sayıda CHP'lilerin katılması, hükümeti düşürmeye yönelik gensoru verilmemesi, bazı anti-demokratik yasalar görüşülürken CHP'nin tüm gücüyle engellemek için asılmaması, sadece kendi namusunu kurtaracak bazı jestlerle yetinmesi gibi dolaylı destekler şimdilik yeterlidir. İlerde iki partiyi de gözeten seçim kanunu değişiklikleri ve seçim tarihi konusunda anlaşma kapıları açık tutulabilir.

İşçi sınıfı ve emekçi halk açısından baskı ve sömürünün yoğunlaşacağı günler gündemdedir. CHP bu gelişmenin üstü örtülü ortağı haline getirilme yolundadır. Bu oyunun bozulabilmesi halk güçlerinin toparlanmasına, örgütlü beraberliğine, kararlı, sabırlı ve zor günlerin gerektirdiği esneklik ve ataklıkla davranabilmesine bağlıdır. Şüphesiz bunun sağlanmasında işçi sınıfı sosyalistlerine büyük görevler düşmektedir.

Kapitalist ülkelerde

Baştarafı s. 4'de

şarıyla sürdü. Batı Avrupada da durum farklı olmadı. İngiltere'de yılbaşından itfaiye işçileri iki aylık bir greve giderken, posta emekçileri ülke çapında eyleme geçtiler ve Eylül ayında 57 bin Ford işçisi işi bıraktı. Fransa'da deniz ulaştırma işçilerinin eylemi nedeniyle limanlar uzun süre kapalı kaldı. Yine Fransa'da savunma endüstrisindeki 220 işletmeden 180'inde çalışan 170 bin işçi greve gitti. Federal Almanya'da binlerce liman işçisi ve basım işçisinin ülke çapındaki grevleri 1978 yaz ve sonbaharında çelik endüstrisinde de yankılandı ve çelik işçileri güçlü bir grev koydular. Japonya'da da grevler geçen yıllara kıyasla daha yaygın ve ülke düzeyinde etkili bir şekilde gerçekleştirildi.

1979 yılında da kapitalist ülkeler, birbirini izleyen ve milyonlarca işçinin katıldığı grevlere sahne oldu. Yılın ilk günlerinde, İngiltere'de 100 bini aşkın kamyon, tanker sürücülerinin grevi tüm ülkeyi sardı. Ocak ayı içerisinde Fransa'da banka emekçilerinin grevi tüm ülkeye yayıldı, greve 260 binden fazla emekçi katıldı. Nisan başlarında 500 bin kamu görevlisi yine İngiltere'de greve gitti. İtalya'da, sendikaların çağrısı üzerine ilan edilen Ulusal Mücadele Günü'nde greve giden 8 milyon işçi ve emekçi hükümetten ekonomik programını değiştirmesini talep ettiler. Ardından 400 bin nakliyat işçisi İtalya'da grev başlattı.

1979'un bu son aylarında ABD, Batı Avrupa ve Japonya başta olmak üzere tüm kapitalist ülkelerde grevler birbirini izliyor. Milyonlarca işçi grev silahına kararlılıkla sahip çıkıyor.

Aziz Nesin

Baştarafı s. 6'da

darında her zaman bir sağ-sol denge politikası olmuştur. Bu, sözde bir dengedir. **Örneğin**, soldan **TİP** kapatılırken, sağdan da **Milli Nizam Partisi** kapatılarak sözde denge tutturulmuştur. Bugün Türkiye'de sözgelişi bir sağ parti kapatılacaksa, iktidar o sözde dengeyi sağlamak için solda da kapatacak bir parti arayacaktır. Ceza yasasındaki anti-demokratik ve toplumun hiçbir gereksinmesine yanıt vermeyen, kalıp olarak kalmış içi boş maddelerin kalkması için savaşım vermek her aydının namus borcudur. Ancak bu savaşımın çok titizce dikkatli biçimde yapılması gerekir.

Önümüzdeki günlerde şu siyasal gelişim olasılıkları düşünülebilir :

AP de, CHP de, ortaklı ya da ekli hükümetlerin yaşayabilir ve güçlü olamayacağını anlamıştır. Bu bakımdan bu iki partinin de, ortakla, ekle, destekle hükümet olmak isteyeceklerini sanmıyorum. AP Genel Başkanının, ilk hedefi CHP ağırlıklı iktidarı devirdikten sonra, «çare bulunur» diye hem de kalabalıkta sözvermiş olması, bunca yıldır verdiği öteki sözleri gibi kendisini bağlamayacaktır.

Hükümetin uzun süre kurulamaması, sürüncemede kalması, ara rejim hükümetine yolaçar deniliyorsa da ve ara rejimin isteklileri varsa da, daha önceki başarısız deneyimlerden sonra, özellikle gerçekten Atatürkçü olan ordunun başında bulunanların böyle bir diktatorya maceraya geçit verecekleri boşuna umuttur.

CHP ve AP'nin anlaşabildikleri tek şey, ikisinin de tek başlarına parti hükümeti kurma isteğidir. Buna da tek engel seçim yasasıdır. Seçim yasası, bu iki partinin isteğine uygun biçimde değiştirilmedikçe, erken seçime gitmek, iki parti için de umutverici ve güvenceli değildir. Bu bakımdan, kimilerinin sandığı gibi, erken seçime gidilebileceğini de ummuyorum. Kaldı ki, seçilememe olasılığını düşünen milletvekilleri de, erken seçimden yana olmayacaklardır.

Şimdiki seçim yasasının isteklerince değiştirilmesi, daha sonra da erken seçime gidilmesinin koşullarında CHP ile AP aralarında anlaşarak geçici bir hükümet kurulmasını ya da buna benzer bir çözüme gidilmesini, öbürlerinden daha büyük olasılık olarak görmekteyim.

SORU 2 — İlerici ve sosyalist güçlerin, eylem birliği yapmaları konusunda görüşünüz nedir?

Yanıt — Soldaki partiler sayılırken, kimilerinin yaptığı gibi, Birlik Partisinin dışta bırakılmasını doğru bulmuyorum. Seçim konuşmalarından bildirgelerinden anlaşıldığına göre, özellikle BP, TİP, TSİP, ve kimi politik gruplar arasında, ayrıntıların ve yöneticilerdeki kişisel çatışmaların ötesinde, ilkesel ayrımlar yoktur. «Solun tek temsilcisi biziz» ya da «işçi sınıfının tek temsilcisi biziz» ya da «Tarihsel örgütün tek temsilcisi biziz» gibilerden hilafet anlayışına benzer iddialara dayanan ayrımlardan vazgeçilmesinin gerekli olduğunu bu seçim sonuçları sanırım ortaya koymuştur.

Bir zamanlar için geçerli olan hiç olmazsa «asgari müşterekler» de birleşme çözümü de bugün için yeterli değildir. Bugün salt «asgari müşterek»te değil, bütünüyle birleşme gereği ortaya çıkmıştır. Bu birleşmenin gerçekleşmesi için de, örgüt tabanlarının isteklerinin zorlaması gerekir.

«Birleşme», «katılma» değildir. Kendilerini sayıca daha güçlü sananların, sayıca güçsüz sanılanı kendilerine katma istekleri birleşme diye gösterilemez. Bu birleşmede bağımlı olmamak ön koşul olmalıdır. Türkiye, Türkiye'nin dışında aranmamalıdır.

Seçimlerden çıkan sonuçlar doğrultusunda aydınlarımıza ve tüm demokrat güçlere düşen görevler, bence, şunlar olmalıdır :

Birleşeceklerinin, yani aralarında uydurulmuş bahaneler, yapay gerekçeler dışında, ilkesel ayrımlar olmayan bütün soldaki siyasal örgütlerin parti ya da grup olarak birleşmeleri doğrultusunda çaba göstermek ve örgüt tabanlarını bu birleşme isteğinde bilinçlendirmek.

Daha önce kötü biçimde ve önyargılı olarak denenmiş bulunan örneğe benzemeyen bir sosyalist şura toplanması da düşünülebilir. Böyle bir önerinin, politik tutkuları olmayan ve bugüne dek politik eylemlerin içinde, ama örgütlerin dışında kalabilmiş olanlardan gelmesi belki daha yapıcı olabilir.

CHP

Baştarafı s. 1'de

zanıp kazanamayacaklarını belirleyecektir.

Kurultay öncesinde verdiği demeçlerle «Ya benim çalışmak istediğim kişilere görev verirsiniz, ya da bensiz partiyi yönetirsiniz» şantajını yapan Ecevit'in Kurultay'dan «zafer»le çıkması muhtemeldir. Ecevit hedef haline getirdiği «sivri» isimleri devre dışına çıkarmaya çalışacak ve içinde her hizipten kişilerin bulunduğu, ama kendi borusunu rahatlıkla öttürme olanağını elden bırakmayan bir Genel Yönetim Kurulu istemektedir. Böyle bir yönetim AP ile el ele tutuşmuş bir CHP'nin önümüzdeki dönem uygulayacağı daha sağ politikanın aracı olacaktır.

Bir kaç istifa olsa bile kendisini net çizgilerle sağkanattan ayırdedememiş ve bir program ve liderlikten yoksun olan kesimlerin ne bu halleriyle gidişe set çekecek güçleri vardır, ne de toplu ayrılmalara. Zaten onların bu halleriyle toplu ayrılmalardan CHP'yi de, demokrasiye de bir hayır gelmeyeceği ortadadır.

BURJUVAZİNİN SİYASİ BUNALIMI

Baştarafı s. 1'de

deniyle 11 Nisan 1972'de istifa etmişti.

● Erim'den sonra 29 Nisan 1972'de Suat Hayri Ürgüplü hükümeti kurmaya memur edilmiş, ancak hazırladığı hükümet listesi zamanın Cumhurbaşkanı Sunay tarafından onaylanmamıştı.

● Daha sonra 15 Mayıs 1972'de Ferit Melen yeni hükümeti kurmakla görevlendirilmişti. CHP ve AP'li bakanlardan oluşan Melen hükümeti 22 Mayıs 1972'de açıklanmış ve 262 oyla meclisten güven almıştı.

● 11 Nisan 1973'te göreve başlayan Naim Talu başkanlığındaki hükümet ise 1973 Ekiminde yapılan genel seçimlere kadar iktidarda kaldı.

● CHP'nin seçimlerden başarıyla çıkması üzerine Ecevit'in başkanlığında bir hükümet kurulmak istenmiş, destek bulamayan Ecevit'in görevi iade etmesi üzerine AP Genel Başkanına hükümeti kurma görevi verilmişti. Demirel'in hükümeti kuramayacağını 17 Kasım 1973'te bildirmesi üzerine gene tarafsız başbakan formülüne dönülmüş ve Naim Talu'ya görev verilmiştir. Ancak Talu da başarılı olamayınca tekrar Ecevit hükümeti kurmakla görevlendirilmiş ve CHP-MSP koalisyonu böylece oluşmuştu.

● CHP'nin azınlık hükümeti kurma çabaları sonuç vermeyince Sadi Irmak başkanlığında bir hükümet kurulmuş, bu hükümet güven oyu alamamasına rağmen bir süre görevde kalmıştı.

● Hükümeti kurma görevi yeniden AP genel başkanına verilince MC hükümetlerinin de yolu açılmış oldu. 31 Mart 1975'te AP-MSP-MHP-CGP'den oluşan 1. MC hükümeti ortaya çıkmış ve bu hükümet 12 Nisan 1975'te 222 oyla güvenoyu almıştı.

● 5 Haziran 1977 erken seçimine kadar başta kalan MC hükümeti, seçimden sonra istifa etmiş, Ecevit'in azınlık hükümeti kurma çabaları sonuç vermemişti.

● Demirel Başkanlığında AP-MSP-MHP tarafından oluşturulan 2. MC hükümeti 1977 sonunda gensoruyla düşürülmüştü.

● Yeni hükümeti CHP Genel Başkanı Ecevit AP'den ayrılan bağımsızlarla kurmuş ve 229 oyla güvenoyu sağlamıştı. Bu hükümet 14 Ekim 1979 seçimlerinde sosyal demokrasinin iflasının tescil edilmesiyle düşmüştü.

Şoven

Baştarafı s. 1'de

mirel'in demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik birçok yasa değişikliğinin hazırlığı içinde olduğu biliniyor.

İşte «Yunan tehlikesi» çığırtkanlığı bu içerik gözönüne alınarak değerlendirilmelidir. Halkımızın Yunan halkıyla hiçbir çelişkisi yoktur. Onyıllardır egemen sınıfların körüklediği düşmanlık havasının etkilerinden halkımızın uzak kalabilmesi, yerleştirilmiş yanlış yargıların yıkılması tüm barıştan ve halkların kardeşliğinden yana güçlerin önde gelen görevidir.

Bunu yapmak üzerimizde yoğunlaştırılmak istenen baskı ve sömürüye karşı direnmek demektir.

G. Afrika

Baştarafı s. 4'de

Güney Afrika'nın nükleer denemesi 1960'taki Sharperville katliamı sonrasında hızla artan ve beş kata ulaşan askeri bütçenin uzantısı olarak olagelmiştir. Ve yalnızca ülke içi değil, kıtadaki bağımsız genç Afrika devletlerine de gözdağı vermektedir. Bunun yanısıra emperyalist güçlere bir «güç» olduğunu göstermek istemektedirler ve uranyum sağlayıcı olarak konumunu daha da güçlendirmek niyetindedir.

Güney Afrika'nın nükleer silahlara sahip olması Afrika devletlerinin güvenliğini tehlikeye sokmaktadır ve bölgede savaş kışkırtıcılığını, gerginliği körüklemektedir. Bu durumun yalnızca Afrika değil, tüm dünya için büyük bir tehdit olduğu ve nükleer savaş tehlikesini çoğalttığı açıktır.

Güney Kore'de

Baştarafı s. 4'de

yönetimin silahlanma harcamaları Park'ın iktidarı gaspettiğinden bu yana geçen onsekiz yıl içerisinde 75 kat artmıştır. Bu arada ülkenin **kuzeyine yönelik saldırılar sürmektedir.** Yalnız geçen yıl, **Güney Kore** ve destekçileri, **ateşkes** sınırlarını 24 bin kere ihlal etmişlerdir.

Kore sorunu Asya ve tüm dünya barışı için acil çözüm bekleyen bir sorundur. Ülkenin ikiye bölünmesi, emperyalizmin desteğindeki faşist yönetimin zorlamasından, oyunundan başka bir şey değildir. ABD emperyalizmi ve **kuklaları aynı zamanda bölgeyi bir güvensizlik ve savaş** odağı haline getirme yolunda çabalarını sürdürmektedirler.

«İki Kore» sorununa son vermek ve ülkenin bağımsızlık ve barış içerisinde bütünlüğünü sağlamanın ilk koşulu bölgedeki ABD birliklerinin tüm nükleer silahlarıyla birlikte kayıtsız şartsız çekilmesidir. Güney Kore'de ABD birliklerinin varlığı sürekli bir gerilim ve savaş tehlikesi kaynağıdır.

Kore halkı, emperyalizmin oyunlarını ve güneydeki faşist yönetimin baskılarına karşı kararlı mücadelesini sürdürecek ve ülkesinin bütünlüğünü sağlayacaktır.

Toplum sağa kaymamıştır

Baştarafı s. 2'de

mokrasinin boğazlanmak istediği ve bütün bunlara ek olarak, egemen sınıfların tam bir ekonomik ve siyasal çıkışsızlık içinde olduğu bir ülkede **«toplumun sağa kaydığından»** sözetmek, başka **gerçekleri** örtbas etmek amacını taşımıyorsa, vahim bir yanılgıdır.

Varsayalım ki, sağ partiler seçimlerden güçlenerek, hem de pek çok güçlenerek çıkmış olsunlar. Hattâ sosyal demokrasi de bir bütün olarak sağa kaymış olsun. Bununla da yetinmeyip, işçi sınıfı saflarında da bazı sağ eğilimlerin doğduğundan ve güçlendiğinden sözedebilelim. Bütün bunlar bize, «toplum sağa kaymıştır» deme hakkını verir mi? Kuşkusuz vermez.

Vermez, çünkü kendimizi, bilimsel sosyalist hareketi ve onun durumunu gözardı edemeyiz. Toplumsal gelişmenin geleceği konusunda bilimsel sosyalizmin bugüne kadar tesbit ettiği perspektif tıkanmış değildir. Yani, sosyalist hareketimiz kendisine yeni bir perspektif tayin etmek durumunda değildir. Onun perspektifi, sosyalist hareketin birliği ve sol güçlerin cepheleşmesidir. Eğer çok önceden belirlenmiş olan bu görev bazılarına **yeni** gibi görünüyorsa, bundan iyimser bir yorumla, sekter görüşlerin eskidiği sonucu da çıkarılabilir!

Toplum sağa kaymamıştır. Dikkatli bir göz, toplumun sağa değil, sola kaydığını görebilir ve bundan kendisine düşen görevleri çıkarabilir. Avrupa basını, «toplumun sağa kaydığı» yorumunu yapıyorsa, bunu, kitlelerin gerici burjuva politikalarını onayladığını, solu sözde mahkûm ettiğini gösterebilmek için yapıyor. Bunu, toplumun diri unsurlarını, geleceği aydınlık dinamiklerini örtbas etmek için, genel bir umutsuzluk ve yılgınlık havası yaymak için yapıyor.

Sol ve sosyalist güçler seçimde yeterli ölçüde başarı sağlıyamadılar. Bu doğru. Ama bunun izahını «toplumun sağa kayması»na bağlayamayız. Böylesi, sosyalist hareketin önünde duran âcil görevleri de gözardı eden kestirme bir yoldur, bilimsel bir tutum değildir.

Thatcher hükümeti

Baştarafı s. 4'de

Muhafazakarlar tüm bu «önlemler»in olumlu sonuçlar doğuracağını ileri sürerken, yasanılanlar bunun aksini gösteriyor. Tüm bu «önlemler»le gelen yeni sıkıntılar daha bugünden başta endüstri, ulaştırma, eğitim, sağlık, kültür, konut yapımı başta olmak üzere değişik alanlarda kendisini duyuruyor.

Bu arada, daha önce 1949'da millileştirilen, daha sonra 1951'de özel mülkiyete geri verilen, 1967'de tekrar kamu mülkiyetine alınan çelik sanayii Muhafazakarlar tarafından yine özel mülkiyete verilmek isteniyor. Çelik sanayiindeki bu yalpalamaların olumlu sonuçlar getiremeyeceği ise açıkça ortadadır.

İngiltere'de ana sanayi dallarında son beş yıllık gelişme hızı, sanayileşmiş kapitalist ülkeler arasında en düşük olanıdır. Öte yandan ülkede işsizlik giderek yaygınlaşmaktadır. Bugün 1,5 milyon olarak belirtilen işsiz sayısının kısa bir sürede 2 milyona ulaşması beklenmektedir. Yıllık enflasyon hızı ise yüzde 11'i aşan bir artış göstermiştir.

Ülkenin karşı karsıya bulunduğu ekonomik güçlüklerin önceki İşçi Partisi iktidarı olsun, şimdiki Muhafazakarların iktidarı olsun, temelinde kapitalist sistemin genel ekonomik bunalımından bağımsız olmadığı açıktır. Thatcher hükümetinin izlediği politika ise kısa bir sürede ekonomik bunalımın kötülüklerini tüm ağırlığıyla her alanda hissettirecektir.

Şimdiki güçlüklerin ancak ekonomiye devlet müdahelesinin azaltılması ve «hür teşebbüs»e mümkün olan en geniş imkanların tanınmasıyla ortadan kaldırılabileceğini savunan Muhafazakarlar, sendikal hakların kısıtlanması doğrultusunda girişimlerde bulunuyorlar. Nitekim kısa bir süre önce hazırlanan «sendika reformu»nda işverenlere işçiler karşısında daha güçlü bir destek sağlanmıştır. «Reform», esas olarak, grev hakkını ve sanayi ve büro işçilerinin hakları için ortak mücadelede dayanışmasını ortadan kaldırmaya yöneliktir.

Thatcher Hükümeti'nin izlediği işçi, emekçi düsmanı politika karşısında kitlelerin hoşnutsuzluğu giderek artmaktadır.

40 kilo et

Baştarafı s. 1'de

feri çözülecek!

Bir kişi günde 156 lira 40 kuruşluk besin almalı imiş. Buna bir gecekondu kirasını, yol masraflarını, ısıtma, aydınlatma, doktor, ilaç, giyim masraflarını ekleyiniz. Sonra da varıp gerisini düşününüz.

Halbuki Türkiye'de asgari ücretin tutarı bürüt 5400 liradır. Net olarak bundan ele geçen 3.800 lira civarındadır.

Bu parayla yukarıdaki giderleri karşılamak nasıl mümkün olabilir?

Cevap-Mümkün olamaz.

O halde yaşamak nasıl mümkün olacaktır.

Cevap-Yukarıdaki rakamların sözünü ettiği yaşamak, insanca yaşamdır.

Demek ki emekçiler, bugünkü gelir düzeyleriyle insanca yaşama hakkına ve imkanına sahip değildir.

İşte bunun için verdikleri mücadelenin adını:

İnsanca bir hayat için mücadele diye koymuşlar!

faşist

Baştarafı s. 1'de

hapisteki faşist komandolar büyük bir sinir gerginliği içinde bulunuyorlar. Bu gerginlik umutlarının bugünden yarına gerçekleşmeyeceğini yavaş yavaş görmelerindendir. Aleti oldukları faşist partinin sesinin yeni hükümet oluşturulurken pek zayıf çıkmasındandır. Hükümet programına genel af vadinin konmayacağının belli olmasındandır. Faşist komandolar genel af perspektifinin bir erken genel seçimden önce bulunmadığını, bunun da enaz bir yıl olduğunu görüyorlar. Sonrası için de güvenli değiller. Hırçınlıkları bundandır.

Gerçek Durum

den yanadırlar. Ancak bir erken seçimi gerçekleştirmek uzunca bir **«istikrarsızlık»** dönemine mal olacaksa —ki öyle gözükmektedir— AP'nin bir azınlık hükümeti kurmasını burjuvazi de yeğlemektedir. Tabii arzuladıkları otoriter rejimi AP'nin de ötesinde görmekte ısrar eden egemen güçlerin en gericileri için «oyalama taktiği»nin getireceği «rejim bunalımı»nın «olağanüstü faydaları» olduğu açıktır. Ama seçimlerde AP'nin elde ettiği parlamentoda çoğunluğu sağlayacak yüzde, burjuvazinin büyük kesiminde hem «otorite»nin AP vasıtasıyla sağlanabileceği umudunu yaratmıştır, hem de şimdilik bundan başka çözüm arayanların önünü bir ölçüde tıkamıştır.

Öte yandan parlamentoda temsilcisi bulunan partilerin tamamı Demirel'in hükümeti kurmasını istemektedirler. AP'nin MC'deki ortakları MSP ve MHP böyle bir hükümeti şartsız destekleyeceklerini dekiare etmişlerdir. CHP ise en azından zorluk çıkartmayacağı izlenimi vermektedir.

Bu şartlarda Demirel'in hükümet kurmayı geciktirmesi bir hayli müşkülleşmektedir. Çünkü oyalama taktiğinde kendisini haklı gösterecek gerekçeler kalmamaktadır. Nitekim hükümetin desteklenmesi için AP'nin ileri sürdüğü «51 şart» oyalama taktiği ile bağdaşacak nitelikte değildir. Bunların hemen hepsi yuvarlatılmış taleplerdir ve parlamentodaki partiler tarafından kabul edilmeyecek bir yanları yoktur. Sadece Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne CHP karşı çıkabilir. Ama sürekli sıkıyönetim demek olan «olağanüstü hal yasası» hazırlayan bir CHP'nin DGM'leri diriltme teşebbüsüne karşı çıkmaması da pekalâ mümkündür.

Bu şartlarda Demirel, hükümeti kurmayı neden geciktirilmekte, neden «laf kıtlığında asmalar budayan» teranelerle binbir dereden su getirmektedir? Kimileri bunu bugün iktidarın ateşten gömlek olduğuna ve Demirel'in korktuğuna vermektedirler. Bizce bu doğru değildir. Evet, bunca olup bitenlerden sonra Demirel hükümet olmanın pek altından kalkılacak iş olmadığını bilmektedir ama, bir yandan da neleri sağlarsa bu yükü omuzlayabileceğinin hesabını ve zamanlamasını yapmaktadır.

Herkes hükümet için başlıca iki zorluğu dile getirmektedir : **«Anarşi» ve pahalılık!**

Demirel bizce «anarşi»yi fazla önemsememektedir. Çünkü terörün MHP'den **kaynaklandığını o da bilmektedir. Ve devlet katlarında** yuvalandırma «mükafatı»na karşılık MHP'nin terörü yavaşlatacağını hesaplamaktadır. Demirel'in asıl gözünü korkutan pahalılıktır, yokluktur, kuyruklardır ve daha açıkçası bütün bunların temelinde yatan **döviz kıtlığı**dır. Demirel şimdi «acaba nereden ve nasıl para bulabilirim»in hesabı içindedir. Ve endişeli olması da vakti birliğinde 70 sente avuç açacak hale düşmesindendir.

Demirel döviz bulabilir mi? Görünüşe bakılırsa pek bulamaz. Daha başka söylersek bu noktada CHP'den daha şanslı, daha imkânlı olduğunu gösteren bir belirti —hiç değilse şimdilik— yok! Ve döviz bulamayan bir hükümet de şap gibi yanar! Ancak itiraf etmek gerekir ki Demirel bu konuda gerçekten «hesap adamı»dır. Çünkü onun felsefesi «borç yiğidin kamçısıdır» cümlesiyle, kendi ağzından dile getirilmiştir. Ve bu konuda ne kadar usta olduğunu, MC dönemlerinde ülkeyi uçan kuşa bile borçlu ederek «parlak» bir şekilde kanıtlamıştır. Şimdi korkarız ki Demirel aynı maharetini seferber etmiştir ve yeni borçlanmaların hesabı içindedir. Üstelik kendisine geçmişte büyük «yardımları» dokunan «petrodolarlar» Avrupa'da yine bir hayli birikmişlerdir. Ve doların boyuna değer kaybetmesi bu «petrodolar»ların elverişli ortamlar aramalarına neden olmaktadır. Demirel'in gözü, bizce bu dolarlardadır. Neyin karşılığında, ne bahasına bu dolarlardan «nem'alanacağının» hesabını yapmaktadır. Ve bu yolda «umut verici» gelişmeler gördüğü an hükümeti kurmakta hiç nazlanmayacaktır.

Demirel'in bu hesabı tutar mı? Zaten iflas etmiş, ödeyemediği borçlarını devamlı erteleyen Türkiye'ye yeni borçlar vermeye kimse yanaşır mı? Ya da neyin karşılığında yanaşırlar? Bu soruların cevaplarını, önümüzdeki günlerde yaşayarak göreceğiz. Ancak bir nokta var ki, seçimlerden sonra göz ardı ediliyor. O da, Demirel'in, partisinin ve bu türden politikaların Türkiye şartlarında çoktan iflas ettiğidir. Bu gerçek MC dönemlerinde defalarca kanıtlanmıştır. Şimdi, sanki seçimler AP'yi aklamış gibi, Demirel'in hükümet kurmasında bu nokta gözden kaçırılmaktadır. AP ve Demirel bu ülkeyi batıran politikanın en has temsilcileridir. Ve Türkiye'yi bugünkünden de beş beter hale getireceklerinden en ufak kuşku olamaz.

Evet, madem ki kısıtlı burjuva parlamentarizmi bugün için Demirel kabinesinden daha başkasına imkân tanımıyor, Demirel hükümeti kursun! Ama madem ki biz de onun ne yapacağını bir bir bugünden biliyoruz, şimdiden açmazlarını sergileyelim ve Türkiye'de demokratik halk iktidarından başka çözüm kalmadığını gösterelim, demokratik halk devriminin şartlarını hızla oluşturalım.

MESS'le görüşmelere başlandı

«Bunalımın yükünü işçiler çekemez»

- **Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, işçilerin MESS'i, işverenlerin de Maden-İş'i tanıdıklarını belirtti.**
- **MESS Genel Başkanı Turgut Özal, işçilerin de fedakârlık göstermesini bekliyor.**
- **Özal milyonlarca işsizden söz ederek işçilere gözdağı vermek istiyor.**
- **İşçi sınıfının ekonomik-demokratik hak ve talepleri konusunda ödün vereceğini umanlar bir kez daha yanılıyor.**

Türkiye Maden-İş Sendikası ile Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası MESS arasındaki toplu sözleşme görüşmeleri başladı. İşverenlerin öteden beri hazırladıkları toplu sözleşme görüşmelerinin ilk toplantısında Maden İş Genel Başkanı Kemal Türkler ve MESS Genel Başkanı Turgut Özal birer konuşma yaptılar.

Türkler, konuşmasında, ekonomik bunalımın ülkeyi yönetenlerin yanlış uygulamalarından kaynaklandığını ve bu nedenle suçun işçilerde değil yönetenlerde olduğunu vurguladı. Türkler, «bunalımın yükünü biz çekmeyiz, sermayeciler de ayni şeyi söyleyebilirler» dedi. Maden-İş Genel Başkanı, yapılan toplu sözleşme görüşmesinin «örnek bir toplu sözleşme görüşmesi» olduğunu belirterek, anlaşmaya varılması gerektiğini ve önemli olanın da anlaşmak olduğu savundu. Türkler daha sonra şöyle dedi: «Umut ediyorum ki, taraflar görüşmelerde her konuyu iyi değerlendirmelidir. MESS'e sunacağımız toplu sözleşme tasarısı, yalnız sendikamızın yöneticilerinin değil, tabanımızın görüşlerini de yansıtmaktadır. Tasarı oybirliği ile hazırlanmıştır. Kemal Türkler konuşmasında, «MESS ile Maden-İş birbirinin ne olduğunu, kim olduğunu çok iyi bildiğine göre, anlayış göstereceklerine inanıyorum» dedi.

MESS Genel Başkanı Turgut Özal ise yaptığı konuşmada, «çalışma barışının gereğinden» söz ederek ve «gelecek dönemlere ancak böylelikle daha huzurlu bakabiliriz» dedi. Toplu sözleşmeyi bir an önce gerçekleştirmek istediklerini de belirten tekellerin sözcüsü, «hayat pahalılığını azaltmak için her iki tarafa da sorumluluk düştüğünden» dem vurdu. «İyi bir çalışma ortamının işverenleri yeni yanıtırımlara yönelteceğini ve milyonlarca işsize yeni iş sahalarının yaratılacağını» öne süren Özalp, «grup toplu iş sözleşmesinin hedefi de bu olmalıdır» dedi. MESS Genel Başkanı, sözlerini, «bu inançla yeni ve huzurlu toplu iş sözleşmesi dönemine grevsiz ve lokavtsız bir an önce geçilmesini Cenabı Haktan niyaz ederim» diyerek bitirdi.

Türkiye Maden-İş Sendikası ile MESS arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinin başlaması üzerine yapılan ilk toplantıda, Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler, MESS Genel Başkanına toplu sözleşme tasarısını sunarken görülüyor. Sanayi tekellerinin sözcüsü Özal, görüşmelerin yumuşak ve karşılıklı anlayış havası içinde başladığı, süreceği izlemini vermeye çalışırken bile, sermayenin gerçek huyunu açığa vurmakta, işçilerden fedakârlık beklemektedir.

Tekellerin sözcüsü, görünüşe bakılırsa uyuşmazlığa girmekten kaçınır bir tavır içinde. Maden işçisinin deney ve mücadele gücü, haklarını dayatmaktaki kararlılığı, sanayi tekellerinin geniş çaplı bir grevin sonuçlarına karşı temkinli davranmaya zorluyor. Ne var ki, Özal'ın işçilerden fedakârlık beklemesi, hayat pahalılığının sıkıntısını birlikte çekme isteği, tekellerin asıl huyunu ortaya hemen koyuyor. Öte yandan MESS Genel Başkanının milyonlarca işsizden sözederek gerçekte gözdağı vermekte olduğunu da gözlerden kaçmıyor.

Ancak işçi sınıfının hak ve taleplerinden vereceği ödün yoktur. Maden işçileri, yıllardır füze hızıyla yükselen fiyatlar karşısında geçim koşullarını iyileştirme talebinden ödün vermiyecektir. Sanayi tekelleri zorlu bir mücadele için aylardır politik, moral ve her bakımdan hazırlandılar. Ancak maden işçileri de her türlü güçlükleri aşmak için gerekli hazırlık ve bilinçten yoksun değildir. Toplu görüşmelerin ne getireceği yakında görülecektir.

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Gelecekteki bayramlar...

İşsizlik, yokluk ve pahalılık cehennemi altında bir kurban bayramını daha geride bıraktık. En ucuzundan bir kurbanlık koyunun 5 - 6 bin liraya satıldığı Türkiye'de halkın «senede bir gün» et yüzü görmesi de artık mümkün değil. Bu kurban bayramı da, Cumhuriyet bayramıyla birleşerek getirdiği uzunca bir tatil süresi dışında bir anlam taşımıyor milyonlarca emekçi için.

Her bayram söze «Nerede eski bayramlar!» diye başlayanların da sözleri —ister çocukluklarındaki bayramların mululuk kırıntılarını gevelemekle avunan, isterse gelecekten ürkerek gözlerini geçmişe çeviren kişiler olsunlar— emekçiler için fazla bir anlam taşımıyor. Çünkü çıkarları karşıt sınıflardan oluşan toplumlarda ortak mutluluk günleri yoktur. Ne geçmişte, ne gelecekte... Bayramların bir toplumsal işlevinden söz edilecekse, bu, sınıf farklılıklarını en somut, en elle tutulur şekilde sınıf mücadelesinin hizmetine sunan günler olmalarıdır.

Gerçekten de zaten her günü bayram olan bir avuç mutlu azınlık için bayramlar eskiden olduğu gibi şimdi de oldukça güzeldir. Avrupa'nın alışveriş merkezlerinde ya da turistik merkezlerinde durum nedir bilemeyiz ama, bayramın iç turizmi alabildiğine hızlandırdığı, Uludağ'da tüm motellerin dolduğu bildiriliyor. Kısacası, varlıklı sınıftan kişiler her bayram olduğu gibi bu bayramda da mutluluklarına mutluluk katmış, günlerini gün etmişlerdir.

Buna karşılık emekçi sınıflar, bayram gelenekleri maddi nimetlere duyulan özlemleri birkaç misli arttığı halde, ek giderlere neden olacak bir «bayram mutluluğu» yaşamak şöyle dursun, gündelik ihtiyaçlarının kıskacında ezilmişlerdir. Her bayramda olduğu gibi bu kez de çoluk-çocuk sevindirilememiş, emekçi ailelerinde yaşanan yoksulluğa bir de «bayram ezikliği» eklenmiştir. Bütün bunlar bir yana, bayram, emekçi ailelerinde, yaklaşan kışın getirdiği sıkıntılarla birlikte yaşanmıştır.

Evet, kapitalist sömürü düzeni altında bir bayramı daha geride bıraktık. Egemen sınıf temsilcileri uzunca bir «bayram mutluluğu» yaşadı. Milyonlarca işçi, emekçi ailesinin yaşadığı ise gelecekteki gerçek bayramlara duyulan özlemlerle dolu upuzun bir «tatil» oldu.

Sömürücü sınıfların ve sömürünün olmayacağı gerçek bayramlarda tüm halkın ortak mutluluğu sağlanarak gerçek «bayram sevinçleri» yaşanacaktır.

DİRENİŞ VE GREVLER YAYGINLAŞIYOR

ESKİŞEHİR DİLKON'DA DİRENİŞ

Eskişehir Dilkon Giyim Sanayii işyerinde Teksif üyesi 100 kadar işçi direnişe geçti. Patronun sendika üyesi işçi çalıştırmamadaki ısrarı üzerine direnişe geçen işçilere patron tarafından hakaret de edildiği ve toplu sözleşme arefesinde işçilerin işine son verilmek istendiği de bildiriliyor. İşçiler, haklı isteklerini gerçekleştirinceye, patronun yasa dışı uygulamaları son buluncaya kadar direnişi sürdüreceklerini belirtiyorlar.

ADAPAZARI'NDA 400 FIRIN İŞÇİSİ DİRENİŞE GEÇTİ

BELEDİYE DİRENİŞ ÜZERİNE 36 FIRINA EL KOYDU

Adapazarı'ndaki 36 fırında çalışan 400 kadar işçi toplu sözleşmeden doğan haklarını alamadıkları için direnişe geçti. Öte yandan işçilerin üye oldukları Türkiye Ekmek-İş Sendikası Genel Başkanı Şevket Kutaniş direnişin yasa dışı olduğunu öne sürerek desteklemediklerini belirtti. Adapazarı Belediye Başkanı Ünal Ozan ise, direnişin fırın işçileri tarafından tezgâhlanan bir oyun olduğunu, işverenlerin ekmek fiyatlarını artırmak amacıyla işçileri kışkırttığını öne sürdü. Daha sonra da fırınlara el koyan belediye ekmek üretimini sürdürme kararı aldı. İşçiler ise, işveren tarafından toplu sözleşmeden doğan haklarının çiğnenmesi nedeniyle uyguladıkları direnişin süreceğini belirtiyorlar.

SEKA FABRİKALARINDA GREV KARARI

SEKA'ya bağlı İzmit, Çaycuma, Balaban, Aksu ve Afyon Kâğıt fabrikalarında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla bitmesinden sonra sendikanın bu işyerlerinde grev kararı aldığı açıklandı. SEKA Genel Müdürlüğü ile Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası arasındaki görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması, konunun uzlaştırma kuruluna götürülmesine yol açmış, ancak kurulun verdiği kararı yetersiz bulan sendika yöneticileri grev kararı almışlardır. SEKA'ya bağlı bulunan bu fabrikalarda 15 bin işçinin çalıştığı, greve gitmek için yasal sürenin dolmasının beklendiği belirtiliyor.

BATMAN'DA BELEDİYE GREVİ BAKANLAR KURULUNCA ERTELENDİ

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının bir süre önce Batman belediyesi işyerlerinde başlattığı grev, belediyenin başvurusu üzerine Bakanlar Kurulunca ertelendi. Erteleme üzerine 350 işçinin işbaşı yaptığı ve işveren ile sendika arasındaki toplu sözleşme görüşmelerine yeniden başladığı açıklandı. Öte yandan Bingöl Belediyesi'nde çalışan 110 işçinin sürdürdüğü grev de, işçilerin tüm haklarının verilmesinden sonra sona erdi.

KERAMİK-İŞ KİRAZ'DA GREVE GİDİYOR

İzmir Kiraz'da kurulu Özgür Atermit Sanayi ve Ticaret işyerinde DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikası ile işveren arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde uyuşmazlığa düşüldü. Sendikanın İzmir Şube Başkanı Ahmet Nalbantoğlu, patronun ücret artışı ve sosyal haklar konusundaki katı tutumu nedeniyle uyuşmazlıkla sonuçlanan sözleşme görüşmelerinden sonra anlaşmazlık konusu maddeleri Uzlaştırma Kuruluna götürüldüğünü belirtti.

UMSB Maden-İş'i destekliyor

Uluslararası Metal Sendikaları Birliği Genel Sekreteri Baghi, yeni toplu iş sözleşmesi döneminde Türkiye Maden-İş'i maddi ve manevi olarak destekleyeceklerini söyledi.

Uluslararası Metal Sendikaları Birliği'nin İstanbul'da 24 Ekim'de başlayan Yönetim Kurulu toplantısında konuşan Genel Sekreter Pierre Baghi, «1977-1978 büyük grevinde olduğu gibi, UMSB bu toplu sözleşme döneminde de Maden-İş'in yanında olacaktır. UMSB, 22 milyon üyesinin sağladığı olanaklarla Maden-İş'i her türlü mücadelesinde maddi ve manevi olarak destekleyecektir» demiştir.

Yönetim Kurulu toplantısında «bağımsızlık için mücadele veren halklara, özellikle Filistin halkına dayanışmalarını ilettiklerini» belirten UMSB Genel Sekreteri Baghi, özetle şöyle konuşmuştur:

«Emperyalizme ve yeni sömürgeciliğe karşı yumuşama, barış ve silahsızlanma yolunda gelişmeler hız kazanıyor. Metal işçileri buna önem veriyor. Salt-2 anlaşmalarını, SSCB hükümetinin silahsızlanma yolundaki somut önerilerini destekliyoruz.»

TEKSTİL İŞKOLUNDA İLERİ ADIMLAR

Tekstil Sendikasının 6 Sümerbank fabrikasında sözleşme yetkisi kesinleşti

DİSK'e bağlı Tekstil sendikasının Sümerbank'a ait bazı işyerlerinde sürdürdüğü yetki mücadelesi sonuçlandı. Sendikanın Ege Bölge temsilcisi İsmail Şentürk, yaptığı açıklamada, «D'yarbakır, Adana, Antalya ve Nevşehir Sümerbank fabrikalarından sonra, Nazilli ve İzmir Sümerbank fabrikalarında da toplu sözleşme yapma yetkisinin kendi sendikalarına ait olduğunun irade beyanı ile kesinleştiğini» belirtti. «Sıranın Manisa ve Bergama'daki Sümerbank işyerlerine geldiğini» de söyleyen Şentürk, «bu işyerlerinde de yetki sendikamızın olacak. Teksif'i tümüyle sileceğiz» dedi. Bugüne kadar Türk-İş'e bağlı Teksif'in etkin olduğu işyerlerinde pespese yetki kazanmalarını Teksif'in çöküşü olarak niteleyen Şentürk, «tüm yurttaki Sümerbank fabrikalarında yetkilerinin kesinleşmesinden sonra, Sümerbank Genel Müdürlüğü ile toplu sözleşme masasına oturacaklarını» da sözlerine eklemiştir.

Aydın Tekstil fabrikasında Tekstil Sendikası yetkiyi aldı

Ekonomik, demokratik ve bilimsel sosyalist mücadeleyi sandığa kitlemek isteyenlerde bir karamsarlık, bir yılgınlık görüldüğü şu günlerde işçi sınıfı hareketi yeni yeni zaferler kazanıyor. İşçi sınıfı sosyalistleri bu seçimlerden ne karamsarlığa düştüler, ne yılgınlığa. Bu nedenle sınıf mücadelesine daha bir asılıyorlar şimdi.

16 ekimde, seçimlerden iki gün sonra işçi sınıfı Aydın'da yeni bir mevziye girdi. Mahkeme, bölge çalışma müdürlüğünün kararını bilirkişiye incelettikten sonra onayladı. Aslında onlar bu zaferi çoktan kazanmışlardı. Oy hesaplarıyla, bürokratik engeller kullanılarak işçiler bugüne kadar oyalandı. Onların kararlılıkları tüm tehditleri boşa çıkardı sonunda.

Seçimlerden sonra arpacı kumrusu gibi düşünenler daha düşünedursunlar, işçi sınıfı yeni yeni kazanımlara kulaç atıyor. Yılgınlığa, bezginliğe düşmeden. Nitekim yetkinin mahkemece onanması üzerine Aydın Tekstil Sendikası başkanı Osman Karapo arkadaşlarına şöyle sesleniyordu: «Kazandığımız zafer bir başlangıçtır... Önümüzde uzun bir mücadele dönemi var... Bu yolda bütün güçlerimizi birleştirmek, seferber etmek zorundayız...»

Evet derinden derine bir akıntı, büyüyerek, hızlanarak akan bir akıntı, çoğunun göremediği, bilemediği bir akıntı bu.

Şan olsun gören göze, işiten kulağa...

Maocuların provokasyonu işçileri yıldıramadı

İzmir'deki Kula Mensucat Fabrikasında 2800 işçi çalışıyor. İşyerinde Türk-İş'e bağlı sarı Teksif örgütlü. İşçiler, uzun bir süreden beri Tekstil'e geçmenin mücadelesini veriyorlar.

İşçiler son derece düşük ücretlerle çalışıyorlar. Büyük çoğunluğu ayda 3000 lira gibi bir asgari ücretle çalıştırılıyor. Buna karşılık sarı sendika, işçilerin ne ücret, ne de diğer hak talepleriyle ilgileniyor. Tersine sendikal mücadelenin hızlandırılmasını isteyen işçileri patrona ihbar ediyor.

Sarı Teksif'in boyunduruğundan kurtulma mücadelesi içindeki işçilerin başlarında bir de Maoculuk belâsı var. Maocular, işçilerin gelişmekte olan mücadelesini sonuçsuz çıkarmak için işyerinde sözüm ona direniş düzenliyor, sonra da DİSK'e geçmek için mücadele yürüten işçileri öne çıkartarak işten atılmalarına yol açıyorlar. Maocuların provakasyonuna gelen 234 işçi işten atılıyor.

İşyerinde ilerici, sosyalist işçiler bu provakasyona gelmediler. Çünkü onlar, maocuların gerçek amacının işçilerin mücadelesini yükseltmek değil baltalamak olduğunu biliyorlar. Direniş adı altındaki eylemlerinin ileri işçileri işten attırmak ve sarı sendikaya karşı yürütülen mücadeleyi zayıf düşürmek olduğunu, pek çok işyerinde sarı sendikalarla açıkça işbirliği yaptıklarını görüyorlar.

Sosyal demokrasinin demokratlığı(!)

Umar BAŞAK

Demokrasi havarisi geçinen sosyal demokrasinin 20 aylık yönetimi boyunca nemenem bir havari olduğunu Türkiye genelinde yaşadık, gördük. Aydın ilinin havarileri ise, bu konuda genel merkezlerine taş çıkarttılar.

Tâ nisan başında, Tekstil fabrikasının ilerici ve sosyalist işçileri, Şevket Yılmaz'ın gerici Teksif Aydın şubesini yıkmaya kalktıklarında, işçilerin ilk karşısına çıkan CHP il yöneticileri oldu. «Oturun oturduğunuz yerde, başımıza iş çıkarmayın» dediler. DİSK'e karşı açıkça tavır aldılar. Tabandaki demokrat ve ilerici CHP'li üyeler, DİSK'ten yana tavır koyunca, il yönetimi bir adım geri çekilmek zorunda kaldı.

CHP merkez ilçe kongresi arefesinde ve hemen ertesinde Sarı Teksiften noter aracılığıyla istifa edip Tekstil'e üye olan işçilerin sayısı 800'ü geçiyordu. Derken istifaların arkası kesilmeye başladı. Sadece kesilse iyi. Bu kez işçiler daha dün üye oldukları DİSK-Tekstilden istifa edip sarı teksife yeniden üye oluyorlardı... 20 gün içinde bu tür 356 işçi sarı teksife yeniden dönüyorlardı... Bu insanları, özgür düşünceleriyle seçtikleri Tekstil'den kaçıran etki neydi? Sendika yönetim kurulu bunları araştıradururken umulmadık bir durum çıktı ortaya... Evet CHP'li bazı yöneticiler Teksif'le işbirliği yapıyorlardı. Teksif yöneticilerinin sık sık merkez ilçeyi ziyaret ettikleri tesbit edildi... Durumu öğrenen işçiler büyük bir tepki gösterdiler. Böylece bazı CHP yöneticileri Teksif'e yardım etmekten vazgeçmek zorunda kaldılar.

CHP yöneticileri şöyle düşünüyordu ve bu düşüncelerini bazı işçilere de açmışlardır: «Sosyalistlerin yönetimindeki bir DİSK yerine, tutucuların elindeki bir Türk-İş bizim için daha evlâdır...» Ağababalarının görüşlerine ne kadar da uygun!...

Fakat işçilerin kararlılığı onları tarafsızlaştırdı. Karşı çıkmakla kazanacakları bir şey yoktu, kaybedecekleri çok şey vardı. Bölge Çalışma müdürlüğü 1300 kişinin imzasını tam bir ayda inceledi. Bu kadar uzun incelemeden sonra Tekstil Sendikasına yetkiyi vereceğini umarken açık irade beyanı verildi. Yapılan açık beyanda Tekstil Sensikadı Teksife 102 fark yaptı. Teksif, bölge çalışma müdürlüğünün kararına «imzalar sahtedir» şeklindeki gerekçesiyle itiraz etti. Oysa açık irade beyanı imzaların sahte olmadığının en somut deliliydi. Mahkemenin işi sürüncemede bırakması bazı oyunların dönmekte olduğunu gösteriyordu. Amaç Tekstilin alacağı yetkiyi, seçim malzemesi olarak kullanmak...

Nitekim, fabrika yönetiminde de etkili bir CHP yetkilisi işçilerin ve bilimsel sosyalistlerin çok olduğu Çeştepe köyünde şöyle diyordu: «Köyünüzden TSİP'e oy çıkarsa yetkiyi alamazsınız...»

Bir taraftan da Sendika sekreteri ve TSİP merkez ilçe yöneticisi arkadaşın ya sendika yönetimden çıkarılması yada TSİP'ten istifa etmesi isteniyordu. Aksi halde yetki meselesi çıkmaza girebilirdi.

Sonunda seçim bitti, 16 ekimde Tekstilin yetkili olduğu mahkemece onandı.

Sosyal Demokrasinin marifetleri salt bunlar değil... Onlar TSİP'sine köylerde kahve toplantısı yapamaması için tüm kahvecileri baskı altına almışlardır... Kahveciler, «kusura bakmayın abi, gönlüm sizde ama...» deyip CHP'nin baskılarını anlatıyorlardı...

Gene Aydın'lı sosyal demokratların elebaşıları secimler döneminde, çeşitli yerlerde «seçimden sonra yeniden hükümet kurarsak sosyalistleri doğuya süreceğiz» diye tehditler savurmuşlardır...

Gene bu sosyal demokratlar, Aydın'da MHP'nin güçlenmesini istediklerini kaç kez söylemişlerdir. Bu konuda MHP'ye akıl verenler bile olmuştur... Üstelik CHP'li belediye başkanının belediye binasında yapılan düğünlere fasistlerce sokulmadığı bir zamanda...

Çarpık kapitalist düzenin çarpık sosyal demokrasisinden daha iyisi beklenmezdi zaten...

TEKGES-İŞ

119 işyeri için TEK'e toplu sözleşme çağrısı yaptı

DİSK'e bağlı TEKGES-İŞ sendikası. Türkiye Elektrik Kurumu'na bağlı 119 işyeri için TEK'e toplu sözleşme çağrısı yapmıştır. TEK'te yetki tespit çalışmalarının başlaması dolayısıyle sendika Genel Başkanı'nın basına yaptığı yazılı açıklamada, işverenin çıkardığı sendikal örgütlenme güçlerine, kamu kesiminde çalışanların memur statüsüne geçirilme art niyetlerine değinerek, şunları belirtti:

Sendikamızca, Türkiye Elektrik Kurumu'na bağlı 119 isyeri icin yeni dönem toplu iş sözleşmesi çağrısı yapılmış bulunmaktadır.

Toplu sözleşme dönemine girdiğimiz şu sıralarda, işçiler üzerinde oynanmak istenen oyunlar yoğunlaşmaktadır. Devlet personel Dairesi tarafından hazırlanan bir tasarı, kamu kesiminde çalışan işçilerin tümüyle memur statüsüne geçirilmesini öngörmektedir. Aynı tasarı tüm kamu çalışanlarının özgürce örgütlenme hakkını ortadan kaldıracak hükümler taşımaktadır. Yine Türk-İş'le anlaşma içerisinde, Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanan bir başka tasarı, bir işletmede çoğunluğu elinde tutan Sendikanın tüm birimlerinde de yetkili sayılmasını öngörmekte, işletmeye bağlı bir işyerinde işçilerin tümünü üye eden bir Sendikanın, işletme çoğunluğu yoksa sözleşme yapmasını engellemektedir. Öte yandan KİT zararlarının önlenmesi bahanesiyle, İMF istekleri doğrultusunda ücretler dondurulmak istenmektedir. Kısacası, burjuvazi sarı sendikalarla el ele DİSK'i kamu kesiminden silme ve ücretleri dondurma, hiç olmazsa asgari düzeyde tutma çabasındadır.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

